

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

1918 - 1978 ROMÂNIA SOCIALISTĂ - ÎNTRUCHIPARE A IDEALURILOR DE UNITATE NAȚIONALĂ ȘI DREPTATE SOCIALĂ

**s-a întâlnit cu reprezentanți ai clasei muncitoare,
țăranimii, intelectualității, tineretului,
ai armatei și ai Ministerului de Interne**

„Trebuie să avem în vedere
că întărirea capacității de
apărare a țării constă în primul
rînd în îndeplinirea neabătută
a Programului elaborat de
Congresul al XI-lea, de dez-
voltare în ritm înalt a econo-
miei naționale, de făurire a
societății socialiste multilateral
dezvoltate, de ridicare a nive-
lului de trai material și spiritual
al întregului nostru popor“.

NICOLAE CEAUȘESCU

HOTĂRÎREA

plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român cu privire la activitatea delegației Republicii Socialiste România la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, care a avut loc la Moscova

Luind cunoștință de informarea cu privire la lucrările recente Consfătuiri a Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român aprobă în întregime și în modul cel mai unanim activitatea desfășurată de delegația română, de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România. Activitatea și poziția exprimată la această Consfătuire de tovarășul Nicolae Ceaușescu reflectă politica partidului și statului nostru în problemele majore cu care este confruntată omenirea, corespund intru totul aspirațiilor și intereselor fundamentale ale tuturor cetățenilor patriei, fără deosebire de naționalitate, idealurilor independente și suveranității naționale, cauzei socialismului, colaborării și păcii în întreaga lume.

Comitetul Central dă o înaltă apreciere clarității și fermității cu care tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat poziția principială a partidului nostru, a promovat orientările de bază ale României socialiste în problemele dezbătute, considerind activitatea desfășurată la această consfătuire ca un exemplu de imbinare strălucită a principialității comuniste și spiritului de înaltă răspundere față de destinele țării, de cauza socialismului și păcii în lume, de promovare consecventă în viață a hotărârilor Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale ale partidului, a prevederilor Programului P.C.R., o strălucită pildă de slujire devotată a intereselor supreme ale poporului român.

Plenara subliniază cu îndreptățită satisfacție adăziunea deplină a maselor largi populare, a întregului nostru popor față de politica externă a partidului și statului, de activitatea delegației române, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al Tratatului de la Varșovia. Recentele înfăptuiri ale tovarășului Nicolae Ceaușescu cu reprezentanții clasei muncitoare, tărânimii, intelectualității, tineretului, ai armatei și altor categorii de oameni ai muncii constituie o expresie grăitoare a interesului legitim pe care îl manifestă întregul nostru popor față de destinele patriei, a spiritului de responsabilitate socială al oamenilor muncii, a hotărârii maselor populare de a înfăptui neabătut politica partidului, a participării lor active la opera de conducere a societății noastre socialiste, a unității și coeziunii de nezdruccinat a celor ce muncesc, fără deosebire de naționalitate, a întregului popor în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Apreciind că Declarația statelor participante la Tratatul de la Varșovia și principiile înscrise în ea corespund pe deplin situației internaționale actuale, orientării de bază de a se acționa în continuare cu hotărâre și energie pentru destindere, pentru colaborare, securitate și pace, plenara aprobă semnarea acestora de către secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, subliniind totodată contribuția partidului nostru la elaborarea acestui document.

Relevind justetea acestei Declarații, Partidul Comunist Român, Guvernul Republicii Socialiste România vor acționa și vor face totul în strinsă colaborare cu țările socialiste participante la Tratatul de la Varșovia, cu celelalte țări socialiste, cu celelalte state europene, cu forțele populare progresiste, democratice și antiimperialiste, pentru a înfăptui prevederile acestei Declarații.

Analizând raportul de forțe pe plan internațional, plenara reafirmă aprecierea confirmată de viață a partidului nostru și temeinicia punctului de vedere lucid și realist exprimat la consfătuire de tovarășul Nicolae Ceaușescu că, în actuala situație internațională, nu există pericolul iminenței unui război mondial. În înfruntarea gigantică pe plan mondial între cele două tendințe diametral opuse — pe de o parte, afirmarea tot mai puternică a voinței țărilor socialiste, a tuturor popoarelor lumii de

a pune capăt politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, de dominație și dictat, de a se dezvolta liber și independent și, pe de altă parte, accentuarea contradicțiilor internaționale, a politicii de forță, de reimpărțire a lumii în zone de influență și dominație — forțele păcii, democrației, independenței naționale și progresului sunt predominante și în ascensiune, obțin noi și importante poziții, devin tot mai puternice și mai influente, crește în amploare și intensitate lupta popoarelor pentru a-și hotărî singure soarta. Comitetul Central consideră că, acționând unite și intensificându-și eforturile, aceste forțe sunt în stare să infrângă politica cercurilor reacționare, imperialiste, să deie-mino oprirea cursei înarmărilor, să bareze calea războiului, să asigure o lume fără arme, pacea și securitatea internațională.

Plenara Comitetului Central subliniază că realizarea unei păci trainice reclamă din partea țărilor socialiste, a țărilor în curs de dezvoltare și nealiniat, a guvernelor tuturor statelor, a tuturor forțelor democratice și progresiste intensificarea eforturilor politice, diplomatice, a acțiunilor maselor largi, populare în lupta împotriva pregătirilor de război, pentru consolidarea cursului destinderii, acțiuni hotărâte pentru asigurarea păcii și dezarmării, în primul rînd a dezarmării nucleare. A acționa cu energie și hotărâre, a determina măsuri eficiente pentru oprirea cursei înarmărilor, pentru a înlătura pericolul unui război mondial, a asigura liniștea omenirii, pacea și colaborarea internațională — aceasta este sarcina primordială a tuturor forțelor ce poartă răspunderea pentru prezentul și viitorul umanității.

Plenara Comitetului Central reafirmă hotărârea fermă a României de a acționa neabătut pentru aplicare integrală în viață a angajamentelor asumate de statele participante la Conferința general-europeană prin Actul final de la Helsinki, pentru adoptarea cât mai curînd a unor măsuri practice, eficiente de dezangajare militară și dezarmare pe continent. În acest scop se impune să se acționeze consecvent, în spirit constructiv, pentru pregătirea temeinică a reuniunii de la Madrid din anul 1980 a statelor participante la Conferința general-europeană, astfel ca această reuniune să ducă la adoptarea unor măsuri concrete de dezvoltare a colaborării dintre toate statele participante, să pună un accent deosebit pe soluționarea problemelor militare ale securității europene.

Plenara Comitetului Central reafirmă actualitatea propunerilor prezentate de partidul nostru privind înghețarea neîntirziată și trecerea ulterioară la reducerea cheltuielilor militare și a efectivelor forțelor armate, începînd cu statele mai puternic înarmate; asumarea de către toate statele a angajamentului de a nu amplasa noi trupe și armamente pe teritoriile altor țări și de a trece la reducerea și retragerea totală a celor existente, pînă la lichidarea tuturor bazelor militare, în primul rînd a celor nucleare de pe teritorii străine; reducerea și încetarea tuturor manevrelor militare, îndeosebi a celor cu participarea mai multor state, precum și a oricăror demonstrații de forță în apropierea frontierelor altor state; încheierea unui Tratat general-european de renunțare la forță și la amenințarea cu forța, la care să ia parte toate statele participante la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa.

Plenara reafirmă poziția fermă a partidului și statului nostru potrivit căreia o importanță hotărîtoare pentru pacea și colaborarea internațională au lichidarea scîndării omenirii în blocuri militare, desființarea concomitentă a Tratatului Nord-Atlantic și a Tratatului de la Varșovia. Spre a asigura securitatea tuturor statelor este esențial să se urmărească realizarea unui echilibru mondial nu prin întărirea blocurilor militare, prin escaleadarea înarmărilor, ci prin reducerea treptată a activității lor militare, a efectivelor și armamentelor, în vederea creării condițiilor pentru desființarea blocurilor militare. De aceea, partidul nostru dezaproabă cu toată fermitatea hotărârile adoptate de Consiliul Tratatului Nord-Atlantic la sesiunea de

La Washington din acest an. Plenara consideră necesar ca țările socialiste, celelalte state, conducătorii țărilor și guvernelor, masele populare de pretutindeni, forțele progresiste și democratice să facă totul pentru a determina să se revină asupra acestor hotărâri, să nu se admită escaladarea cursei înarmărilor, sporirea cheltuielilor militare, acumularea de noi stocuri de armament, care aruncă noi poveri pe umerii celor ce muncesc, creează noi pericole pentru pacea și securitatea popoarelor, pentru progresul și viitorul omenirii.

Plenara își însușește pe deplin punctul de vedere exprimat de secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, potrivit căruia actuala situație internațională nu reclamă luarea de măsuri militare excepționale, nu face necesară sporirea cheltuielilor militare peste limitele raționale și prevederile stabilite anterior. O politică de sporire excesivă a cheltuielilor militare nu poate să nu afecteze capacitatea țărilor noastre de a rezolva problemele majore ale construcției socialismului și comunismului, ale dezvoltării economico-sociale și ale ridicării nivelului de trai al celor ce muncesc.

Plenara C.C. al P.C.R. subliniază din nou că atât timp cât vor exista sursele de încordare, de conflicte militare, concentrare masivă de trupe și armamente, inclusiv cele nucleare, cât va exista politica imperialistă de forță și agresiune, este necesară întărirea continuă a capacității de apărare a țării, pentru a putea face față, în orice împrejurări, oricărui atentat la cuceririle revoluționare ale țării noastre, ale celorlalte țări socialiste, la independența și suveranitatea națională. Reafirmând hotărârea Partidului Comunist Român, a Guvernului Republicii Socialiste România de a face totul pentru a asigura capacitatea de apărare a patriei, pregătirea de luptă a armatei naționale, plenara apreciază că cheltuielile militare trebuie să aibă în continuare un caracter rațional, rezonabil, să nu împovăreze poporul, economia națională. În acest spirit, plenara consideră că nu este necesar să se aloce mijloace materiale suplimentare pentru nevoile militare față de cele prevăzute în planul național unic de dezvoltare economico-socială a țării și în bugetul de stat. Alocind fondurile stabilite pentru nevoile militare, partidul și guvernul sînt ferm hotărâți să asigure condițiile necesare pentru dezvoltarea în ritm susținut a industriei și agriculturii, a științei și culturii, pentru propășirea economico-socială a tuturor județelor țării, pentru ridicarea continuă a nivelului de trai al întregului popor.

Comitetul Central consideră că țara noastră trebuie să-și concentreze eforturile spre soluționarea problemelor fundamentale ale dezvoltării în ritm susținut a economiei naționale, învățămîntului, științei și culturii, a problemelor privind condițiile de muncă și de viață ale oamenilor, inclusiv ale dezvoltării continue a democrației socialiste, ale perfecționării conducerii societății pe baze științifice — asigurînd progresul de ansamblu al întregii țări.

Plenara hotărăște ca în continuare eforturile principale ale partidului și guvernului, ale întregului nostru popor să fie concentrate spre întărirea și modernizarea bazei tehnico-materiale a socialismului. Și în viitor, pe primul plan al preocupărilor clasei noastre muncitoare, țărănimii, intelectualității, ale tuturor oamenilor muncii fără deosebire de naționalitate, se vor situa dezvoltarea susținută a forțelor de producție, creșterea viguroasă a avuției naționale, înlăturarea neabătută a Programului partidului de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Comitetul Central împărtășește pe deplin convingerea exprimată de tovarășul Nicolae Ceaușescu la întîlnirile sale recente cu reprezentanții ai diferitelor categorii de oameni ai muncii, după care cu cît vor fi mai mari succesele pe care le vom obține în dezvoltarea industriei și agriculturii, a întregii economii naționale, în înflorirea științei, culturii, învățămîntului, în creșterea bunăstării întregului popor și a conștiinței sale socialiste, revoluționare, cu atât poporul va lupta mai ferm pentru a apăra orînduirea socialistă, va infrînge mai ușor orice agresiune imperialistă, pe oricînd va încerca să se atingă de cuceririle sale revoluționare, de libertatea, independența și suveranitatea patriei.

Plenara Comitetului Central aprobă în unanimitate poziția clară, principială exprimată de tovarășul Nicolae Ceaușescu în legătură cu unele probleme militare ale Tratatului de la Varșovia, faptul că nu s-a declarat de acord cu adoptarea de măsuri care nu au fost convenite între toate statele membre, așa cum prevede tratatul.

Plenara subliniază că, atât timp cît se mențin blocurile militare, pericolul unei agresiuni imperialiste, România, ca participantă la Tratatul de la Varșovia, de prietenie, colaborare și asistență mutuală, va dezvolta, în continuare, colaborarea cu celelalte țări membre, fiind hotărîtă să-și respecte întru totul angajamentele asumate prin tratat, ca și prin acordurile bilaterale în cazul unei agresiuni imperialiste în Europa împotriva țărilor socialiste. România dezvoltă, totodată, relații de prietenie și colaborare cu armatele celorlalte țări socialiste, ale altor state prietene, avînd convingerea că aceasta servește interesele popoarelor noastre, cauzei colaborării internaționale, progresului, democrației și păcii în lume.

În legătură cu aceasta, plenara Comitetului Central consideră necesar să reafirme poziția partidului nostru potrivit căreia la baza colaborării mutuale dintre statele socialiste trebuie să se situeze necondiționat principiul întăririi armatei naționale a fiecărei țări ca forță înarmată a poporului, iar conducerea armatei naționale, atît în timp de pace, cît și în timp de război, este atributul inalienabil al forurilor supreme de conducere din fiecare țară, al partidului, guvernului, parlamentului, al poporului fiecărei țări. În acest context, plenara reafirmă că forțele armate ale României nu vor fi niciodată angajate în luptă decît pe baza hotărîrilor organelor supreme de conducere ale partidului și statului nostru, ale comandantului suprem al armatei — secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România.

Conducerea armatei naționale constituie una din laturile principale ale exercitării suveranității naționale și, totodată, o cerință esențială pentru întărirea colaborării, prieteniei și relației de lupă a armatelor țărilor socialiste, atît în timp de pace, cît și de război. În legătură cu aceasta, plenara subliniază că problemele privind colaborarea dintre armatele naționale trebuie reglementate pe bază de acorduri și tratate, în spiritul principiilor relațiilor dintre statele socialiste, al dreptului inalienabil al fiecărui stat de a hotărî de sine stătător, fără vreun amestec din afară, în problemele politice interne și internaționale, inclusiv în problemele apărării naționale.

Realizînd între armatele lor raporturi bazate pe aceste norme și principii, țările socialiste vor putea oferi și pe plan militar un exemplu pentru celelalte popoare, vor contribui la afirmarea în lume a principiilor noi, democratice de colaborare între state.

Constatănd cu profundă satisfacție că viața a confirmat pe deplin justetea politicii externe a partidului și statului, plenara Comitetului Central hotărăște ca organele de partid și de stat, organizațiile de masă și obștești să acționeze și în viitor neabătut pentru întărirea și extinderea colaborării economice, politice, științifice, tehnice, culturale, militare și pe alte planuri cu țările socialiste membre ale C.A.E.R., cu statele participante la Tratatul de la Varșovia, cu toate țările socialiste, să dezvolte relațiile cu țările în curs de dezvoltare, cu țările nealiniate, cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială. La baza relațiilor sale internaționale, România situează cu toată consecvența respectarea principiilor independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, avantajul reciproc.

Partidul Comunist Român va milita și în viitor cu toată fermitatea pentru înlăturarea securității, colaborării și păcii în Europa și în lume, renunțarea la folosirea forței sau amenințării cu forța în relațiile internaționale, pentru reglementarea pașnică pe calea tratatelor a tuturor problemelor litigioase dintre state, pentru trecerea la măsuri concrete în domeniul dezarmării, în primul rînd la dezarmarea nucleară.

Partidul Comunist Român, Guvernul Republicii Socialiste România vor acționa neabătut pentru lichidarea subdezvoltării și fărîcirea unei noi ordini economice mondiale bazată pe deplina egalitate și echitate, care să deschidă calea progresului mai rapid al țărilor rămase în urmă, să asigure dezvoltarea economică a tuturor țărilor lumii.

Partidul Comunist Român va milita și în viitor cu toată fermitatea pentru lichidarea ultimelor rămășițe ale colonialismului, împotriva oricărei forme de dominație și aspirare imperialistă, neocolonialistă, pentru afirmarea și înlăturarea dreptului tuturor popoarelor de a se dezvolta nestîngherit, fără nici un amestec din afară, potrivit voinței și năzuințelor lor.

Plenara Comitetului Central reafirmă hotărârea Partidului Comunist Român de a întări prietenia și solidaritatea internațională și de a dezvolta colaborarea cu partidele comuniste și muncitorești din întreaga lume, cu mișcările de eliberare națională, de a intensifica dialogul rodnic și conlucrarea cu partidele socialiste și social-democrate, cu partidele de guvernămînt din țările în curs de dezvoltare, cu alte partide și organizații progresiste și democratice, inclusiv religioase, cu toate mișcările sociale care se pronunță pentru o politică de pace și conlucrare, pentru întărirea destinderii, încetarea cursei înarmărilor, pentru cauza colaborării și păcii internaționale.

Comitetul Central își exprimă convingerea că clasa muncitoare, țărănimia, intelectualitatea, oamenii muncii din patria noastră — români, maghiari, germani și de alte naționalități — înțelegînd că țelul final și rațiunea supremă a întregii activități a partidului nostru constau în ridicarea continuă a nivelului de trai material și spiritual al întregului popor, vor munci cu pasiune, hărnicie și pricepere, vor face totul pentru îndeplinirea în mod exemplar a planului pe acest an, pe anul 1979 și întregul cincinal, a programului elaborat de Congresul al XI-lea de dezvoltare în ritm înalt a economiei naționale, pentru transpunerea în viață a întregii politici interne și externe a partidului nostru, pentru progresul și prosperitatea României socialiste, pentru fericirea poporului, pentru progres social și pace în lume.

STRÎNS UNITĂ ÎN JURUL PARTIDULUI, ÎNTREAGA NAȚIUNE SPRIJINĂ FERM POZIȚIA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU LA CONSFĂTUIREA COMITETULUI POLITIC CONSULTATIV

POPORUL NOSTRU a luat cunoștință cu viu și legitim interes de **Hotărîrea plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român cu privire la activitatea delegației Republicii Socialiste România la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, care a avut loc la Moscova.** Aprobînd în unanimitate activitatea desfășurată cu acest prilej de secretarul general al partidului, președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de delegația română, plenara a dat în fapt expresie înaltei aprecieri și profundei recunoștințe a tuturor cetățenilor patriei noastre, fără deosebire de naționalitate, față de modul strălucit în care tovarășul Nicolae Ceaușescu — acționînd ca exponent al poporului, în slujba clasei muncitoare și a întregii noastre națiuni — a susținut orientările principale și consecvențele ale României socialiste în problemele care au făcut obiectul ordinii de zi a consfătuirii.

Această aprobare deplină a întregii politici interne și externe a partidului și statului nostru a fost în mod convingător evidențiată și în cadrul recentelor întîlniri avute de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu reprezentanți ai clasei muncitoare, tărânimii, intelectualității și tineretului, ai armatei și Ministerului de Interne, la solicitarea acestora, ca și de numeroasele mesaje trimise pe adresa Comitetului Central al partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, din toate colțurile țării. Emoționante manifestări ale unității și coeziunii întregului nostru popor în jurul partidului, al secretarului său general, acestea au relevat remarcabilul exemplu de principialitate comunistă și fierbinte patriotism, de spirit de răspundere, de fermitate și hotărîre în respectarea cu strictețe și aplicarea în viață a liniilor directoare stabilite de forurile de conducere legitime ale țării, de organele supreme de partid și de stat, pe care îl reliefează activitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ.

Activitatea aceasta se înscrie organic în politica externă principială, activă și constructivă, de pace, înțelegere și colaborare internațională, pe care o promovează cu consecvență partidul și statul nostru. Politică deschisă — desfășurată cu știință și aprobarea întregului popor, liber și suveran, care și-a cucerit dreptul de a-și decide singur soarta — ea își găsește expresie în contribuția hotărîră a României la afirmarea tot mai largă pe arena internațională a unor relații noi, de încredere și colaborare între state.

Corespunzînd pe deplin intereselor poporului nostru, hotărîrile cuprinse în Declarația statelor participante la Tratatul de la Varșovia cu privire la lupta pentru destindere, colaborare și pace au fost primite cu satisfacție de oamenii muncii din patria noastră.

Punînd principalul accent pe sublinierea însemnătății primordiale a dezarmării pentru însăși supraviețuirea omenirii, pentru asigurarea dezvoltării tuturor națiunilor pe calea progresului economic și social, pentru continuarea cursului spre destindere și securitate, evitarea unui război și întărirea păcii, Declarația semnată este de natură — așa cum aprecia tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită în încheierea

lucrărilor plenarei — să stimuleze și mai puternic lupta forțelor înaintate de pretutindeni pentru trecerea la măsuri concrete de înghețare și reducere a cheltuielilor militare și a efectivelor armatelor, care constituie o grea povară pe umerii tuturor popoarelor, inclusiv ale celor din țările socialiste. Căci — așa cum a subliniat în repetate rînduri partidul nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu — pacea nu se realizează de la sine, nu se înfăptuiește doar prin declarații, oricît de bune ar fi ele, ci necesită acțiuni practice, măsuri concrete în primul rînd pe linia dezarmării, mai ales a dezarmării nucleare, veritabilă problemă-cheie a contemporaneității.

Pornind de la teza fundamentală că realizarea țelului întregii politici a partidului, esența societății socialiste pe care o edificăm în România sînt indisolubil legate de asigurarea păcii, de întărirea prieteniei și colaborării cu țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu toate statele lumii, lupta pentru pace și destindere, pentru relații noi de egalitate și respect al independenței și suveranității naționale, neamestec în treburile interne, pentru excluderea forței și a amenințării cu forța din relațiile între state, în toate formele și manifestările ei, constituie unul din obiectivele permanente ale politicii internaționale a partidului nostru, pentru a cărui realizare nu precupește nici un efort.

În mod special sînt necesare acțiuni ferme și consecvente pentru înfăptuirea în viață a Actului final de la Helsinki cu privire la securitatea, cooperarea și pacea în Europa, ținînd seama că aici, pe continentul nostru, își așteaptă rezolvarea în prezent cele mai complexe probleme ale vieții internaționale. Pe continentul nostru există concentrate principalele forțe militare și armamente, care pot pune în pericol întreaga civilizație de pe planeta noastră. De aceea, trebuie făcut totul pentru destindere, dezangajare și dezarmare fără de care nu poate exista securitate și pace trainică în Europa și, după cum a dovedit-o istoria, nici în lume, pentru diminuarea rolului blocurilor militare, crearea condițiilor de dizolvare concomitentă a Tratatului de la Varșovia și a N.A.T.O., pentru lichidarea politicii de bloc, ținînd seama că nu pactele militare asigură independența, suveranitatea și pacea.

În acest spirit — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu la întîlnirea cu reprezentanți ai clasei muncitoare — „Am reafirmat cu toată fermitatea hotărîrea României socialiste de a nu precupeți nimic în vederea înfăptuirii securității în Europa, a dezarmării și în primul rînd a dezarmării nucleare. Am reafirmat hotărîrea țării noastre de a face totul pentru a se trece cit mai grabnic la măsuri concrete de dezarmare, de reducere a încredării militare în Europa, de retragere a trupelor străine de pe teritoriul altor state, de desființare a bazelor militare. Am arătat că sîntem ferm hotărîți să facem totul și să acționăm în mod concret pentru o politică de colaborare, de pace în Europa și în întreaga lume“.

Analiza vieții internaționale contemporane scoate în evidență, fără îndoială, o situație complexă, caracterizată prin confruntarea a două linii diametral opuse — pe de o parte amplificarea luptei popoarelor pentru

ticii imperialiste de forță, dominație și dictat, iar pe de altă parte, politica cercurilor imperialiste de dominație și reîmpărțire a lumii, care pune în primejdie libertatea și independența popoarelor. Această situație complexă nu îndreptățește însă cu nimic părerea că în momentul de față ne-am afla în fața unui pericol iminent de agresiune, de război. Dimpotrivă, este convingerea partidului nostru, a conducerii sale, reafirmată cu toată tăria în cuvântările tovarășului Nicolae Ceaușescu, în Hotărîrea plenarei Comitetului Central, că desfășurarea evenimentelor are loc, indiscutabil, în favoarea forțelor care se pronunță pentru o politică de pace, securitate și destindere, că astăzi mai mult decît oricînd, popoarele au posibilitatea reală de a evita declanșarea unei noi conflagrații și a asigura o pace trainică în lume. Țara noastră și-a exprimat, de aceea, hotărîrea de a dezvolta și în viitor prietenia și colaborarea cu țările socialiste membre ale Tratatului de la Varșovia, cu toate statele socialiste, aducîndu-și contribuția activă la depășirea divergențelor existente între ele, la întărirea unității și colaborării lor, pe baza deplinei egalități, în vederea creșterii continue a forței generale a socialismului, a influenței și prestigiului său în lume.

Desigur, caracterul destinderii este încă fragil, reversibil, dar tocmai aceasta impune o evaluare corectă a raportului mondial de forțe, așa cum se prezintă el în realitate, fără subestimarea, dar și fără supraaprecierea pericolului reprezentat de acțiunile cercurilor agresive, care nu au renunțat la proiectele lor de a torpila cursul spre destindere și a escalada cursa înarmărilor.

Avînd ferma convingere că poate fi asigurată o pace trainică în lume și acționînd cu consecvență în această direcție, partidul și statul nostru nu uită nici un moment că trebuie, totodată, să acorde întreaga atenție întăririi capacității de luptă a armatei noastre, pentru a fi gata, în orice moment, să apere independența și suveranitatea patriei noastre socialiste, să respingă cu succes orice agresiune imperialistă. De aceea, România este ferm hotărîtă de a aloca și în continuare a parte importantă din venitul național pentru întărirea capacității de apărare, în limitele raționale impuse de prezenta situație internațională.

Pornind de la aprecierea realistă a actualului raport de forțe pe plan mondial, a actualelor tendințe din viața internațională, partidul nostru consideră că nu este necesar să supună poporul, economia națională la eforturi exagerate de înarmare, peste limitele prevăzute în bugetul aprobat de Marea Adunare Națională. Acestea ar diminua posibilitățile de îndeplinire cu succes a programului de dezvoltare economică și socială a țării, de realizare a programului de ridicare a nivelului de trai, ceea ce pînă la urmă nu ar întări capacitatea de apărare, ci ar slăbi-o. De aceea prima generație a întăririi continue a capacității de apărare și de luptă a patriei o constituie îndeplinirea programului de dezvoltare economico-socială, de ridicare a bunăstării întregului popor, și în consecință acestea trebuie puse pe primul plan. Orice război de apărare va fi războiul întregului popor. „**Iată de ce — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — cu cît vor fi mai mari succesele pe care le vom obține în dezvoltarea forțelor de producție, în înflorirea științei, culturii, învățămîntului, în ridicarea bunăstării materiale a întregului popor și a conștiinței sale socialiste, revoluționare, cu atît poporul va lupta mai ferm pentru a apăra aceste cuceriri, cu atît va înfrînge mai ușor pe oricine se va atinge de cuceririle noastre socialiste, de independența patriei.**”

Este în același timp de la sine înțeles că dacă situația internațională se va agrava și se vor impune măsuri

de securitate în domeniul militar, acestea vor fi luate în considerare. Dar o asemenea decizie va fi luată în cadrul organelor supreme de partid și de stat ale țării noastre, singurele în drept să ia hotărîri în această privință.

Țara noastră și-a reafirmat hotărîrea de a-și respecta riguros datoria — în conformitate cu angajamentele asumate în Tratatul de la Varșovia și în tratatele existente de cooperare și asistență mutuală — în cazul în care vreunul din aliații săi ar fi victima unei agresiuni imperialiste în Europa. În legătură cu aceasta, relevînd că în cadrul politicii consecvente a partidului și statului nostru vom dezvolta și în viitor colaborarea cu armatele țărilor Tratatului de la Varșovia, plenara Comitetului Central a subliniat necesitatea așezării ferme a colaborării militare pe principiile socialiste ale relațiilor dintre state, principiile sacre ale independenței și suveranității, ale deplinei egalități, ținînd seama de faptul că fiecare armată națională nu se poate afla decît sub comanda organelor supreme de partid și de stat ale țării respective, nu poate acționa decît în baza hotărîrii acestor organe. „**Doresc să spun în fața Comitetului Central — declara secretarul general al partidului, comandantul suprem al forțelor noastre armate — că în nici o împrejurare nu voi pune vreodată semnătura pe vreun document care să știrbească independența României, a armatei sale !**”

Tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia că țelul nostru este și trebuie să fie acela de a împiedica un nou război, de a asigura popoarelor posibilitatea de a-și construi viața în mod liber, așa cum o doresc, de a conviețui în bună colaborare cu toate țările lumii, fără deosebire de orînduire socială. Pătrunsă de responsabilitate față de cauza civilizației umane, România cheamă toate popoarele lumii să bareze cu fermitate calea escaladării continue și absurde a cheltuielilor militare, care — așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — nu poate fi justificată nici chiar din punct de vedere militar. În condițiile actuale, cînd omenirea dispune de armamente nucleare și de alte armamente care pot distruge de cîteva ori întreaga omenire, este nevoie de măsuri concrete nu în direcția realizării unui echilibru al forței și al fricii prin sporirea continuă a înarmărilor, ci, dimpotrivă, pentru realizarea unui echilibru în reducerea acestora. Nivelul capacităților de distrugere este și așa prea înalt, dimensiunile acestor cheltuieli sînt și așa mult prea vaste și împovărătoare, iar consecințele lor asupra nivelului de trai al popoarelor sînt mult prea dureroase pentru a se stimula și mai mult această cursă monstruoasă, irațională spre întărirea capacității de supraucidere. În ceea ce o privește, așa cum se știe, țara noastră a hotărît să nu meargă spre sporirea cheltuielilor militare și această poziție se bucură de adeziunea fierbinte a întregului nostru popor, angajat în opera de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate, de depășire a stadiului de țară în curs de dezvoltare și intrare în rîndul țărilor cu o dezvoltare medie.

Însușindu-și întru totul Hotărîrea plenarei Comitetului Central, aprecierile și răspunsurile clare și convingătoare formulate în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, comuniștii, toți cetățenii patriei își reafirmă adeziunea fermă față de întreaga politică internă și externă a partidului, exprimîndu-și hotărîrea de a munci neobosit pentru îndeplinirea integrală a programului de dezvoltare economico-socială a țării, de a milita neabătut, alături de toate forțele mondiale progresiste și democratice, pentru destindere și dezarmare, pentru securitate și pace în Europa și pe întreaga planetă, pentru edificarea unei lumi mai bune și mai drepte.

Dinu DRAGOMIRESCU

O LINIE POLITICĂ GENERALĂ, STRĂLUCIT CONFIRMATĂ DE MARILE ÎNFĂPTUIRI ALE POPORULUI NOSTRU, DE ÎNTREAGA EVOLUȚIE A VIEȚII INTERNAȚIONALE

IN MOD FERICIT o mare sărbătoare a istoriei poporului român, înfăptuirea prin lupta maselor populare a aspirațiilor sale multiseculare de unitate și libertate — statul național unitar — coincide din punct de vedere calendaristic cu aniversarea a două evenimente de importanță capitală pentru viața și munca noastră de azi, pentru viitorul luminos al României socialiste — Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român și Conferința sa Națională desfășurată în decembrie 1977. Evenimente ce vor rămâne gravate în memoria noastră, a celor care le-am trăit, ca și în conștiința generațiilor următoare, așa cum și actul unirii a rămas și va rămâne pentru totdeauna în conștiința poporului român. Pentru că cele două mari forumuri ale partidului, forța conducătoare în societatea noastră, practic forumuri ale întregului popor, au definit și concretizat direcțiile de acțiune pentru făurirea celei mai drepte orinduirii pe pământul nostru strămoșesc, orinduirea comunistă.

Cu patru ani în urmă, Congresul al XI-lea adopta Carta ideologică fundamentală a partidului — Programul său, document de o excepțională însemnătate teoretică și practică. Document, la a cărui elaborare secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, a adus o inestimabilă contribuție. Expresie magistrală a concepției revoluționare a partidului nostru, a capacității sale de a aplica în mod creator adevărurile generale ale revoluției și construcției socialiste față cu propriile noastre aspirații și condiții concret istorice, Programul își are rădăcinile puternic implantate în interesele supreme ale poporului român, în dorința sa de neclintit de apărare a ființei sale naționale, de apărare a independenței și suveranității naționale, de progres și prosperitate, în atașamentul său față de cauza victoriei socialismului în lume. Anii care s-au scurs de atunci pun într-o nouă și mai strălucitoare lumină însemnătatea excepțională pe care adoptarea Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism a avut-o în viața partidului și poporului nostru, rolul său în dinamizarea energiilor creatoare, ale forțelor mai strâns unite ca oricând ale națiunii. Întreaga noastră dezvoltare economico-socială precum și evoluția situației internaționale au confirmat în mod strălucit justetea liniei generale a partidului nostru elaborată la Congresul al XI-lea. „Privind retrospectiv, arată secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** în Raportul prezentat Conferinței Naționale de anul trecut, putem afirma cu îndreptățită mândrie că viața, evenimentele — atât interne cât și internaționale — au confirmat pe deplin realismul hotărârilor și orientările adoptate de Congresul al XI-lea, justetea prevederilor Programului partidului“. Iar acum, după încă un an, valabilitatea acestei aprecieri apare cu și mai multă forță.

Fiind o decizie a poporului, înfăptuirea hotărârilor Congresului al XI-lea, a programului partidului a devenit, în mod firesc, cauza întregului popor, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate. În slujba acestei cauze națiunea noastră și-a pus toate forțele, întregul său elan creator. Și cel mai înalt exemplu de pasiune revoluționară de dăruire deplină intereselor și idealurilor poporului român, de muncă încordată, neobosită și, în același timp, de realism și luciditate în activitatea politică ne sînt oferite de secretarul general al partidului. Așa cum știe fiecare dintre noi, de numele tovarășului **Nicolae Ceaușescu**, cel mai iubit fiu al poporului român, exponentul ferm al intereselor sale fundamentale, sînt legate toate marile înfăptuiri ale celor patru ani care au trecut de la Congresul al XI-lea al partidului, de fapt, ale întregii perioade de cînd se află la cîrma partidului și statului, perioadă pe care nu numai noi, dar și viitorimea va considera-o ca cea mai rodnică din întreaga istorie a patriei. O istorie de-a lungul căreia poporul român a făcut enorme sacrificii pentru a-și menține existența de sine stătătoare pe meleagurile pe care

și-a avut obirșia, a trebuit să înfrunte neîncetate încercări de cotropire și stăpînire din partea marilor puteri ale Europei de care era înconjurat.

AVEM ASTĂZI MÎNDRIA să vedem cum țara noastră dispune de o industrie considerabil mai puternică decît cu patru ani în urmă, de o economie ce se dezvoltă în mod armonios constituind un suport al independenței sale economice, dar și al suveranității sale naționale. Dacă în anul Congresului producția industrială a României era de 28 de ori mai mare decît în anul 1938, în prezent ea este de peste 40 de ori mai mare. Cu alte cuvinte, mai mult de un sfert din întreaga noastră dezvoltare în cele trei decenii de construcție socialistă am obținut-o în acești ultimi patru ani. Se realizează cu succes politica partidului de dezvoltare prioritară a ramurilor și subramurilor industriale de cea mai înaltă tehnicitate, singurele în măsură să valorifice superior nu numai, și poate nu atît resursele naturale ale țării, cît mai ales potențialul creator al poporului nostru. Prinde viață obiectivul repartizării mai raționale pe întreg teritoriul țării a forțelor de producție, astfel încît toate județele, practic toate localitățile, să beneficieze de dinamismul înnoitor al dezvoltării noastre economico-sociale, iar toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate să aibă un acces cît mai larg la ceea ce înseamnă socialismul pentru omenire.

ESTE evident că în acești patru ani, pe lîngă o impresionantă creștere cantitativă, dînd viață esenței hotărîrilor Congresului al XI-lea al partidului, în toate domeniile au primat preocupările pentru laturile calitative ale activității. Dinamizate de suflul înnoitor al ideilor Congresului al XI-lea, colectivele de oameni ai muncii, conștiente că de aceasta depinde nu numai existența, dar și viitorul nostru, au pus în mișcare noi și însemnate resurse ale energiei creatoare pentru îndeplinirea exemplară și depășirea sarcinilor de producție, pentru creșterea productivității muncii, pentru economisirea maximă a resurselor materiale și energetice și pe această cale pentru reducerea cheltuielilor de producție, pentru modernizarea și ridicarea continuă a nivelului tehnic și calitativ al produselor. Tocmai primatul imperios pe care trebuie să îl acordăm calității muncii noastre, direcțiile în care trebuie să acționăm pentru aceasta, au fost ample fundamentate și argumentate, într-o rodnică și deplină continuitate de idei cu hotărîrile Congresului al XI-lea, de către Conferința Națională a partidului din decembrie 1977, atunci cînd tovarășul **Nicolae Ceaușescu** lansa o patriotică chemare la acțiune: „A venit timpul să transformăm cantitatea într-o nouă calitate. Aceasta este cerința primordială de care depinde viitorul industriei românești, viitorul întregii economii naționale. Numai realizînd acest mare salt calitativ revoluționar putem transpune în viață obiectivul stabilit de Congresul al XI-lea cu privire la afirmarea pleneră a revoluției tehnico-științifice în acest cincinal“. Chemare de o stringentă actualitate, care a declanșat de-a lungul meleagurilor românești un nou elan creator în acțiunea perseverentă de promovare a noului. Cu atît mai mult cu cît înțelegem și trebuie să înțelegem fiecare că ceea ce realizăm acum este temelie pe care se vor înălța obiectivele viitorului cincinal 1981—1985. Cincinal ale cărui orientări generale au fost definite, în consens cu obiectivele Programului partidului, de Conferința Națională, și care, sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, „va marca un nou salt calitativ pe toate planurile vieții economice și sociale. România va depăși starea de țară în curs de dezvoltare în accepțiunea contemporană a acestei noțiuni, trecînd la stadiul de țară cu o dezvoltare medie“. Obiectiv însuflețitor, care ne-a deschis noi, și poate pînă atunci, nebănuite perspective.

Hotărîrea poporului nostru de a face totul pentru a-l realiza pentru accelerarea mersului nostru înainte, succesele obținute în construcția socialistă, și-au găsit materializarea în programul

suplimentar de dezvoltare a economiei până în anul 1980 adoptat de Conferința Națională. Realismul deplin al acestui program este demonstrat categoric: din cele circa 100 miliarde producție suplimentară prevăzută a se realiza până la sfârșitul cincinalului, peste 40 miliarde au și fost realizate până acum, fiind tot mai numeroase județele care anunță îndeplinirea înainte de termen atât a sarcinilor de plan cât și a angajamentelor suplimentare pentru anul în curs. Conferința Națională a partidului din decembrie 1977 a devenit astfel o nouă și elocventă expresie a modului cum partidul nostru, secretarul său general, îmbină organic, într-un profund spirit științific, analiza lucidă a realităților, a succeselor dobândite, dar și a neajunsurilor constatate, cu cercetarea prospectivă, cu elaborarea măsurilor necesare pentru continuarea mersului nostru nestinjenit, în ritm rapid, pe drumul progresului și prosperității.

IN ACEST CADRU FERTIL se înscriu și măsurile adoptate de partidul nostru în răstimpul care a trecut de la Congresul al XI-lea pentru perfecționarea continuă a conducerii tuturor domeniilor de activitate, pentru adâncirea democrației socialiste. Pe baza hotărârilor celui de-al XI-lea Congres, a prevederilor Programului partidului, a fost realizat un sistem, unic în felul său, pentru participarea nemijlocită a tuturor categoriilor de oameni ai muncii, fără deosebire de naționalitate, la conducerea economiei, a vieții sociale, a întregii țări. Cerința perfecționării în continuare a democrației socialiste, a fost reafirmată la Conferința Națională a partidului, care a adoptat noi măsuri în acest sens. Pentru că, sublinia secretarul general al partidului cu acel prilej, nu este suficient numai să afirmăm în Program și în hotărâri rolul conducător al clasei muncitoare ca principiu de bază al socialismului, ci se impune să creăm și cadrul organizatoric corespunzător prin care clasa muncitoare să-și poată spune cuvântul direct, în toate problemele politicii interne și externe a țării. Și într-adevăr, prin forme multiple și din ce în ce mai eficiente, partidul, secretarul său general, se află într-un permanent dialog de lucru cu clasa muncitoare, cu întregul popor, colaborează direct în adoptarea deciziilor vitale de care depinde viitorul țării. Această realitate de necontestat a zilelor noastre a fost din nou și cu deosebită forță relevată de recentele întâlniri ale secretarului general al partidului cu reprezentanții ai clasei muncitoare, ai tărânimii, intelectualității și tineretului, ai armatei prilej cu care tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat odată mai mult: „Dacă afirmăm — și aceasta este o realitate — că statul nostru este statul clasei muncitoare, al oamenilor muncii, atunci trebuie să mergem ferm — așa cum cunoașteți că acționăm și vom intensifica această latură a democrației noastre — pe calea ca hotărârile cele mai importante să fie supuse în prealabil aprobării poporului și numai după aceea să capete putere de lege”.

În spiritul documentelor Congresului al XI-lea, ale Conferinței Naționale, plenara C.C. al P.C.R. din martie a.c., prin măsurile adoptate, a pus de acord mecanismul economico-financiar cu cadrul larg democratic creat în vederea participării oamenilor muncii la conducerea vieții economice și sociale, punând la îndemina organelor de conducere colectivă din întreprinderi pirghiile economico-financiare necesare pentru realizarea integrală a răspunderilor și competențelor cu care sînt investite, pentru a le face cât mai operative, mai funcționale și mai eficiente. Afirmarea în viață a principiului autoconducerii muncitorești, întemeiat pe autogestiunea și autofinanțarea unităților economice și teritoriale-administrative, conferă o dimensiune superioară sistemului democrației noastre socialiste, creează condițiile manifestării plene a fiecărui om al muncii în calitatea sa de proprietar, producător și beneficiar al muncii sale, este, în același timp, o expresie a nivelului din ce în ce mai înalt al conștiinței socialiste a poporului nostru.

TIMPUL care a trecut de la Congresul al XI-lea al partidului, de la Conferința sa Națională, au demonstrat cu forță unui argument de necontestat — realitatea — că scopul fundamental, singurul obiectiv al politicii partidului nostru este creșterea bunăstării poporului, în condițiile unei vieți pașnice, libere și independente, că întreaga noastră dezvoltare, eforturile pe care le facem pentru aceasta, au ca mobil final ridicarea nivelului de viață și de civilizație al tuturor oamenilor muncii. Niciodată, poate, acest fapt nu a fost mai vizibil decât atunci cînd în baza programului suplimentar de creștere a producției a devenit posibil ca la Conferința Națională din decembrie anul trecut să fie inițiat și un Program de creștere mai accentuată a nivelului de trai, conform căruia retribuția reală a oamenilor muncii va fi majorată pînă în anul 1980 cu 32%, majorare sensibil superioară celei prevăzute în planul cincinal, situație identică, de altfel, și în cazul sporirii veniturilor tărânimii. De pe acum măsurile prevăzute au început să prindă viață. Anul acesta, cu trei luni înainte de termen, a fost încheiată prima etapă a majorărilor retribuțiilor, urmînd ca anul viitor să înceapă punerea în aplicare a celei de a doua etape.

Grija deosebită a secretarului general al partidului pentru binele și bunăstarea poporului său, identificarea sa deplină cu

interesele națiunii, politica fermă și consecventă a Partidului Comunist Român în această privință, s-au manifestat din nou prin poziția de înaltă principialitate comunistă, de spirit de răspundere, de fermitate și hotărîre a tovarășului Nicolae Ceaușescu la recenta Consfătuire a Comitetului Politic Consultativ al Tratatului de la Varșovia. Situîndu-se pe o asemenea poziție principială, izvorită din imbinarea organică a spiritului revoluționar, a patriotismului consecvent, a dorinței de a sluji necondiționat aspirațiile poporului său, cu devotamentul față de interesele reale ale cauzei socialismului, progresului și păcii în lume, partidul nostru manifestă o preocupare neobosită pentru a asigura întărirea independenței și suveranității țării, capacității sale de apărare a cuceririlor socialismului, dar apreciază că măsurile de menținere a capacității de apărare trebuie să fie rezonabile, să nu frîneze, prin proporții exagerate, realizarea programelor de dezvoltare economică, de ridicare a nivelului de trai al maselor populare. Deoarece, sublinia secretarul general al partidului la întâlnirea sa cu reprezentanții ai clasei muncitoare, „Cea mai bună cale de întărire a capacității de apărare este acum să dezvoltăm economia națională, să ridicăm nivelul de trai al poporului — pentru că aceasta va constitui garanția sigură a luptei împotriva oricărei agresiuni, clasa muncitoare și întregul popor știind că au de apărut o viață liberă și demnă, că au de apărut socialismul și comunismul”.

DE ALTFEL, întreaga evoluție a vieții internaționale a confirmat pe deplin, în mod strălucit, justetea politicii externe a partidului și statului nostru, concluziile magistralelor analize făcute de Congresul al XI-lea al partidului, de Conferința Națională, în alte documente ale partidului nostru asupra tendințelor fundamentale ale dezvoltării contemporane, în raporturile de forță pe plan internațional. În repetate rânduri secretarul general al partidului nostru, relevînd cu luciditate și realism caracterul deosebit de complex al evoluției situației internaționale, menținerea unor pericole și amenințări la pacea lumii, și-a exprimat, în același timp, cu toată convingerea încrederea deplină în capacitatea popoarelor, a forțelor progresiste, antiimperialiste de a opri cursul periculos al evenimentelor, de a asigura pacea omenirii, bunul ei cel mai de preț.

Tocmai plecînd de la o apreciere științifică a realității, Partidul Comunist Român, România socialistă promovează consecvent, cu toată hotărîrea o politică de pace, de adîncire a procesului de destindere, considerînd că sînt necesare nu noi înarmări, ci pași concreți în direcția reducerii arsenalelor militare, poziție care și-a cîștigat o extrem de largă apreciere și recunoaștere în întreaga lume.

Promovînd consecvent în cadrul Consfătuirii Comitetului Politic Consultativ al Tratatului de la Varșovia, orientările stabilite de Congresul al XI-lea, de Programul partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat un minunat exemplu de slujire plină de abnegație a intereselor fundamentale ale națiunii noastre socialiste, a cauzei generale a socialismului, păcii și colaborării în lume.

Într-o impresionantă unitate de voință, în aceste zile, întregul nostru popor își exprimă adevărată deplină, sprijinul ferm față de poziția delegației române la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al Tratatului de la Varșovia, apreciînd că această poziție răspunde în cel mai înalt grad intereselor supreme ale națiunii noastre socialiste, cauzei independenței și suveranității naționale, intereselor vitale de progres și pace ale omenirii, destinderii și colaborării în întreaga lume. În acest spirit, de profundă răspundere pentru destinele sale, ale umanității în general, poporul român și-a exprimat și deplina aprobare pentru Declarația adoptată de statele membre ale Tratatului de la Varșovia cu privire la necesitatea intensificării eforturilor pentru destindere, pentru securitate și pace în Europa și în întreaga lume, pentru că ea pune pe primul plan lupta pentru pace, pentru dezarmare, pentru soluționarea problemelor complexe ale lumii de azi pe calea tratatelor, pe baza principiilor respectului independenței interne, ale dreptului fiecărui popor de a fi stăpîn pe bogățiile naționale, pe destinele proprii, de a-și făuri viața în mod liber, principii pe care, după cum se știe, se întemeiază consecvent politica internațională a partidului și statului nostru.

Sărbătorim deci momente de maximă însemnătate în istoria națiunii noastre în condițiile unei manifestări poate fără precedent a unității moral-politice a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, în jurul Partidului Comunist Român, al tovarășului Nicolae Ceaușescu, a hotărîrii sale de a face totul ca prin muncă pașnică să îndeplinească pînă la capăt Programul partidului, chintesența a celor mai nobile aspirații ale poporului român. Sîntem desigur conștienți că aceasta ne cere eforturi susținute, dar sîntem decisi, mai mult ca oricînd, să nu precupețim nimic pentru a ne asigura o viață liberă, independentă, demnă, în condiții de pace, pentru a ne ridica patria pe noi culmi de progres și civilizație socialistă.

Nicoară IONESCU

„Dezvoltind recunoștința și prețuirea față de strămoșii care, cu sacrificii și jertfe uriașe, au apărat ființa națională a poporului, au purtat steagul luptei pentru libertate și neatimare, pentru dreptate națională și socială, trebuie să sădim în conștiința oamenilor sentimentul răspunderii față de moștenirea înaintașilor, al hotărârii de a duce mai departe, în noile condiții istorice, făclia progresului și civilizației pe pământul României“

NICOLAE CEAUȘESCU

SOCIALISMUL — CHEZĂȘIA UNITĂȚII ȘI ÎMPLINIRII ASPIRAȚIILOR DE DREPTATE NAȚIONALĂ ȘI SOCIALĂ

EVENIMENTELE ISTORICE EPOCALE — așa cum a fost în viața poporului nostru și făurirea statului național unitar român, unirea Transilvaniei cu România, consfințită la Alba Iulia la 1 decembrie 1918 — se disting prin influențele favorabile pe care le generează, prin posibilitățile obiective de dezvoltare și progres pe care le creează, prin declanșarea unor noi energii sociale și politice capabile să croiască un destin nou comunității naționale. Așa cum se apreciază în Chemarea Consiliului Național al F.U.S. privind aniversarea a 60 de ani de la formarea statului național unitar român: „prin unire s-a realizat cadrul propice pentru o mai accentuată dezvoltare a forțelor de producție, a economiei naționale, pentru o mai puternică înflorire a științei și culturii, pentru intensificarea mișcării muncitorești, revoluționare, a activității tuturor forțelor progresiste ale societății“. Roadele unirii s-au regăsit, în deceniile următoare, în intensificarea dezvoltării industriei, a bazei tehnico-materiale a societății, într-o efervescentă viață politică, culturală și artistică, în afirmarea viguroasă a mișcării muncitorești și comuniste, a forțelor democratice și progresiste pe arena vieții politice a țării.

Actul unirii a fost rezultatul legic, necesar, al evoluției istorice, și nu al unei conjuncturi sau al unor tratative diplomatice, rezultatul nemijlocit al luptei maselor largi, populare — țărâtime, muncitorime, intelectualitate și alte pături sociale — practic opera întregului popor. Cu toate acestea, dat fiind caracterul și natura orînduirii sociale a României din acele vremuri, beneficiul principal al unirii a revenit inevitabil claselor dominante — burghezia și moșierimea — care și-au consolidat și extins privilegiile, au intensificat exploatarea oamenilor muncii fără deosebire de naționalitate, au promovat o politică de discriminare și învrăjpire națională, au continuat să mențină rămășițe feudale în economia și structura socială a țării, au aservit țara puterilor imperialiste, ceea ce a frînat dezvoltarea ei economico-socială.

Ceea ce nu a realizat — și nu putea realiza — regimul burghezo-moșieresc, s-a împlinit treptat după victoria insurecției naționale armate antifasciste și antiimperialiste de la 23 August 1944, în procesul revoluției și construcției socialiste care a condus la cucerirea deplină a puterii politice de către clasa muncitoare și aliații ei în frunte cu partidul comunist, la instaurarea proprietății socialiste asupra principalelor mijloace de producție, la transformarea radicală a structurii sociale și astfel la constituirea unei societăți și a unei națiuni socialiste care dispun deplin de atribuțiile independenței și suveranității și este angajată cu toate forțele pe calea înfloririi economico-sociale multilaterale. Ca atare, într-o perioadă scurtă, sub con-

ducerea partidului, oamenii muncii, prin lupta și munca lor eroică, au făcut ca România să străbată mari etape istorice, realizînd saltul revoluționar de la vechea orînduire, burghezo-moșierescă, la societatea socialistă care împlinește aspirațiile de dreptate și unitate națională și socială ale tuturor celor ce muncesc și trăiesc pe pământul multimilenar al patriei noastre. Putem spune că, în fond, „mesajul“ de unitate națională și dreptate socială transmis spre viitor de împlinirii unirii din 1918 ca și speranțele neîmplinite atunci ale maselor largi populare de a trăi o viață mai bună, de a face un întreg unitar din independența națională și libertatea socială — au fost receptate și deplin realizate tocmai de orînduirea socialistă.

REVOLUȚIA ȘI CONSTRUCȚIA SOCIALISTĂ au avut de rezolvat mari și dificile probleme economico-sociale și umane care se aflau de mult în fața națiunii ca imperative majore ale dezvoltării. Socialismului i-a revenit sarcina istorică de a lichida subdezvoltarea economică moștenită de la regimul burghezo-moșieresc, de a crea o industrie națională puternică, multilateral dezvoltată, modernă, ca temelie materială a progresului general al țării, a bunăstării maselor, a consolidării independenței și suveranității naționale. Politica consecventă a partidului de industrializare pe baza cuceririlor revoluției științifico-tehnice, de amplasare armonioasă a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării a determinat creșterea de zeci de ori a forței economice a României, a schimbat structura socială și profesională a populației, avînd, pe lângă consecințele economico-materiale specifice, și urmări sociale, politice și psihosociale dintre cele mai importante. Astfel, industrializarea a permis rezolvarea uneia dintre cele mai vechi și mai dificile probleme ale dezvoltării societății românești — problema agrară, prin împlinirea cooperativizării, înzestrarea tehnică a agriculturii, lichidarea stării de înapoiere a comunităților sătești. Repartizarea teritorială judicioasă, echitabilă a forțelor de producție, în special industriale, a redus simțitor — iar în viitor va lichida — decalajele care existau în trecut în ceea ce privește nivelul de dezvoltare economică — și deci socială și culturală — a diferitelor zone ale țării. creînd condiții tot mai bune de muncă, de viață, de instruire și cultură oamenilor muncii de pe tot cuprinsul țării, fără deosebire de naționalitate. Creșterea puternică a forțelor de producție, atît în industrie cît și în agricultură și în celelalte ramuri ale economiei naționale, odată cu amplificarea bazei materiale a învățămîntului, culturii și artei, a creat temelie economică a deplinei egalități în drepturi a oamenilor muncii fără deosebire de naționalitate, a făcut posibilă realizarea unui vechi deziderat social-politic: unitatea și frăția indestructibile ale tuturor oamenilor muncii, fără

deosebire de naționalitate, fiii aceleiași patrii — România socialistă. Așa cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvântarea rostită la plenara Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, „Avem, într-adevăr, mândria să afirmăm că am rezolvat problema națională, am înlăptuit egalitatea în drepturi pentru toți cetățenii — așa cum puțin state au făcut-o pînă acum“.

Accesul larg la învățămînt și cultură, noul conținut ideologic, științific, umanist și patriotic al acestuia, în unire cu îmbunătățirea continuă a nivelului de trai și civilizație a întregului popor a lichidat o altă grea moștenire a regimului burghezo-moșieresc, caracterizat prin elitism cultural și analfabetism cronic.

Creînd o societate a muncii — criteriu fundamental de apreciere și promovare socială — socialismul a instituit ca normă general-obligatorie etica și echitatea care începe în domeniul esențial al contribuției fiecărui cetățean, potrivit capacității sale, la munca productivă, la crearea valorilor materiale și spirituale și se finalizează cu retribuția după cantitatea, calitatea și importanța socială a muncii depuse. Stimulentele materiale se îmbină cu cele morale, conferind muncii de calitate și omului care o prestează o prețuire, un prestigiu necunoscute înainte.

Expresie nemijlocită a noii existențe sociale, a noilor relații de producție și sociale, a noii conștiințe cu conținut socialist, patriotismul a căpătat și el un conținut nou: devotamentul și spiritul de sacrificiu pentru cuceririle revoluționare ale poporului, pentru apărarea libertății, independenței și integrității patriei socialiste, efortul pentru sporirea avuției naționale, consolidarea proprietății sociale, spiritul militant împotriva oricăror discriminări naționale, împotriva șovinismului, pentru egalitatea deplină în drepturi a tuturor oamenilor muncii fără deosebire de naționalitate, pentru frăție în munca și lupta comune, pentru pace și prietenie cu popoarele tuturor țărilor socialiste, cu toate popoarele lumii.

Chintesena tuturor transformărilor revoluționare atît din sfera existenței cît și a conștiinței sociale a poporului nostru, realizate în anii socialismului sub conducerea partidului, o surprindem în dezvoltarea națiunii noastre socialiste și a statului socialist cu **atributele sale inalienabile: unitate, suveranitate, independentă.**

Trecerea revoluționară de la capitalism la socialism a marcat ridicarea națiunii și a statului național pe o treaptă calitativ superioară. Întemeindu-se pe lichidarea exploatării și asupririi, atît sociale cît și naționale, pe instituirea dreptății și egalității sociale, avînd ca forță conducătoare clasa muncitoare în frunte cu partidul comunist, națiunea socialistă asigură pentru prima oară îmbinarea intereselor și aspirațiilor tuturor claselor, ale tuturor membrilor societății, punerea în valoare și dinamizarea energiei întregului popor în direcția progresului și prosperității, stimulează procesul omogenizării sociale, specific societății socialiste și comuniste. Practica a demonstrat că progresul fiecărei națiuni, emanciparea națională și socială a fiecărui popor reprezintă fundamentul trainic al solidarității și colaborării internaționale în condițiile respectării stricte a independenței și suveranității, neamestecului în treburile interne, egalității depline în drepturi și cooperării reciproc avantajoase. Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvântarea la întîlnirea cu reprezentanți ai armatei și ministerului de interne ținută la 28 noiembrie, anul acesta. „Noi chemăm toate statele să ne întrecem nu în cursa înarmărilor, nu în sporirea

cheltuielilor militare — care vor diminua nivelul de viață al popoarelor — ci în lupta pentru dezvoltarea producției materiale și spirituale, pentru pace, pentru a asigura accesul popoarelor la cuceririle uriașe ale civilizației, pentru a realiza adevăratul umanism, în care omul trebuie să fie mai presus de toate, pentru libertatea, independența și bunăstarea națiunilor“.

A aniversa evenimente de seamă înseamnă nu numai a le rememora sau a ne opri la bilanțul înlăptuirilor ce s-au obținut într-un timp istoric. Evocarea și bilanțul capătă întreaga valoare în contextul sarcinilor actuale și de perspectivă. România socialistă dispune de un program strategic clar și științific fundamentat de Congresul al XI-lea al P.C.R.: programul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate.

O semnificație politică, profund patriotică, de o deosebită actualitate, o are înlăptuirea în cele mai bune condiții a sarcinilor prioritare din domeniul economiei: realizarea producției fizice în sortimentele stabilite, folosirea la capacitatea stabilită a instalațiilor și utilajelor complexe, îmbunătățirea continuă a calității producției, ridicarea nivelului calificării muncitorilor, maștrilor, inginerilor, întărirea disciplinei, a ordinii și răspunderii în muncă, reducerea simțitoare a cheltuielilor de producție, a consumurilor materiale și în mod deosebit a consumurilor de energie și combustibil, recuperarea materialelor care rămîn după prelucrarea industrială, valorificarea deșeurilor, în genere gospodărirea judicioasă a tuturor mijloacelor materiale și umane de care dispun unitățile economice.

Factorul conștient, ridicarea nivelului conștiinței socialiste, patriotice a maselor are un rol de hotărîtoare însemnătate pentru realizarea ansamblului de sarcini și obiective economice imediate și de perspectivă. Iată de ce munca politico-educativă, inseparabil legată de sarcinile economico-sociale, nu poate fi situată în afara muncii de conducere și organizare economică, deoarece tocmai de gradul de însușire și înțelegere a sarcinilor, de spiritul de responsabilitate, ordine și disciplină al tuturor celor ce muncesc depind performanțele economice.

Tocmai în acest sens s-a pronunțat secretarul general al partidului la ultima Plenară a C.C. al P.C.R. relevînd necesitatea stringentă a clarificării tuturor problemelor și sarcinilor economice cu masa largă a celor ce muncesc, a realizării cu mijloace mai mici a unor rezultate economice superioare. „Numai astfel — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — vom putea îndeplini istoricele hotărîri ale Congresului al XI-lea, Programul partidului de dezvoltare economico-socială a patriei, de trecere cît mai rapidă a României de la stadiul de țară în curs de dezvoltare în acela de țară cu o dezvoltare economică medie, numai astfel vom putea asigura obiectivul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate în România, sporirea continuă a bunăstării poporului, întărirea continuă a patriei, a suveranității și independenței naționale“.

Din trecutul istoric, ca și din prezentul socialist avem un nesecat izvor de energie și hotărîre pentru ridicarea pe noi trepte a cuceririlor revoluționare ale poporului nostru, pentru întărirea pe mai departe a unității și coeziunii națiunii noastre socialiste în jurul forței sale conducătoare, Partidul Comunist Român, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a cărui clarviziune politică, al cărui nețărmurit devotament revoluționar pentru viața prosperă, liberă, demnă și pașnică a poporului, cheazăuiesc viitorul comunist al României.

prof. dr. Petru PĂNZARU

POLITICA PARTIDULUI DE DEZVOLTARE UNITARĂ A FORȚELOR DE PRODUCȚIE ȘI DE PROGRES ECONOMICO-SOCIAL AL ROMÂNIEI SOCIALISTE

INCUNUNARE a idealurilor și luptei de veacuri ale poporului nostru pentru unitate și eliberare națională, unirea Transilvaniei cu România, la 1 decembrie 1918, făurirea statului național unitar român, a constituit un moment epocal în istoria poporului, „a deschis — așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R. — noi perspective atât dezvoltării forțelor de producție, științei și culturii, cât și afirmării poporului nostru, a aspirațiilor sale de progres, a voinței sale de pace, a hotărârii de a-și făuri o viață demnă, liberă, de a trăi în prietenie și colaborare cu vecinii săi, cu toate popoarele lumii“¹⁾

În deceniile care au urmat unirii din 1918, în România a avut loc o mai intensă dezvoltare a industriei, a bazei tehnico-materiale a societății, a activității politice, culturale și artistice, însă în economia națională au continuat să se păstreze puternice rămășițe feudale, ceea ce a contribuit la frînarea dezvoltării economico-sociale, a progresului societății. Clasele exploatoare au promovat o politică de discriminare și învrăjpire națională menită să înlesnească exploatarea și dominarea maselor muncitoare, atât din rîndul poporului român, cât și din rîndul naționalităților conlocuitoare.

Misiunea istorică de a soluționa problemele fundamentale ale societății românești în interesul întregului popor a revenit Partidului Comunist Român — organizatorul și conducătorul forțelor progresiste și democratice, al insurecției naționale armate antifasciste și antiimperialiste din august 1944, al procesului de desfășurare victorioasă a revoluției popu-

lare, de edificare a orînduirii socialiste în patria noastră.

După cucerirea întregii puteri politice de către clasa muncitoare în alianță cu țărănimea muncitoare și celelalte categorii de oameni ai muncii, crearea în economie a proprietății socialiste a întregului popor — care a marcat de fapt începutul făuririi societății socialiste în România —, P.C.R. a concretizat, pentru întâia oară în planul cincinal 1951—1955, obiectivele fundamentale ale politicii sale de dezvoltare economico-socială a țării, punînd în centrul acesteia industrializarea socialistă, ca factor determinant al lichidării economice, bază a dezvoltării multilaterale a societății, creșterii nivelului de trai al poporului, asigurării independenței și suveranității naționale.

Realizarea economiei socialiste unitare, care a marcat **victoria deplină a socialismului** în toate sectoarele de activitate, **hotărârile istorice ale Congresului al XI-lea al P.C.R.** au deschis o perioadă nouă în dezvoltarea socialistă a țării, perioada consolidării economiei naționale, întăririi bazei tehnico-materiale a societății și creării condițiilor necesare pentru trecerea la etapa făuririi **societății socialiste multilateral dezvoltate**.

Astfel, într-o perioadă relativ scurtă din istoria milenară a patriei noastre, în România s-au produs profunde transformări revoluționare, economice, sociale, politice, culturale, în structura societății, în relațiile de producție și raporturile dintre oameni, în condițiile de viață materială și spirituală, în gradul de civilizație al întregii națiuni.

România s-a transformat într-o țară industrial-agrară cu o puternică și modernă bază tehnico-materială. Industria — organizată pe baza cuceririlor științei și tehnicii

moderne — a cunoscut un puternic avînt, realizînd în prezent o producție de peste 40 de ori mai mare decît în 1938, anul de vîrf al creșterii economice sub vechiul regim. Agricultură s-a dezvoltat continuu, sporindu-și producția în această perioadă de aproape 3 ori. Au progresat și s-au modernizat toate ramurile economiei naționale, au fost ridicate la o viață nouă, prosperă, regiunile și zonele slab dezvoltate în trecut, au sporit produsul social și venitul național, puterea economică a țării. Pe această bază, a crescut neîncetat nivelul de trai material și cultural al poporului, veniturile oamenilor muncii, se asigură satisfacerea în condiții tot mai bune a necesităților lor de viață.

Componentă a politicii P.C.R. de modernizare și dezvoltare armonioasă a bazei tehnico-materiale a socialismului pe întreg teritoriul patriei, **îmbunătățirea continuă a repartizării forțelor de producție** — care „are drept scop folosirea tot mai judicioasă a forței de muncă a populației și, implicit, o mai bună distribuire a veniturilor, ridicarea generală a nivelului de trai al oamenilor muncii“²⁾ și căreia congresele IX, X și XI, ca și Conferințele Naționale ale P.C.R. i-au rezervat o atenție aparte —, a făcut posibilă **acelerarea ritmului de creștere economică a județelor rămase în urmă**, creșterea mai rapidă a numărului lucrătorilor pe ansamblul economiei și formarea unor noi centre economice și industriale moderne, apropierea dintre oraș și sat prin ridicarea continuă a satului spre nivelul de dezvoltare a orașului, **crearea de condiții de viață egale pentru toți cetățenii țării, fără deosebire de naționalitate, în spiritul principiilor echității socialiste**.

Politica de repartizare rațională a forțelor de producție pe întregul

¹⁾ Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la Plenara Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, Știința, 3 noiembrie 1978.

²⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul desăvîșirii construcției socialiste, vol. I, București, Ed. politică, 1968, p. 20.

Ponderea în totalul investițiilor în sectorul socialist

0,16	jud. Covasna	1951—1955	jud. Botoșani	0,52
0,43		1956—1960		0,67
0,36		1961—1965		0,53
0,56		1966—1970		0,58
0,65		1971—1975		0,79
0,46	jud. Vrancea	1951—1955	jud. Satu Mare	0,40
0,86		1956—1960		0,61
0,86		1961—1965		0,71
0,83		1966—1970		0,75
0,89		1971—1975		0,99
0,20	jud. Harghita	1951—1955	jud. Mehedinți	0,36
0,58		1956—1960		0,58
0,83		1961—1965		0,88
0,90		1966—1970		2,23
1,11		1971—1975		1,36
1,96	jud. Iași	1951—1955	jud. Cluj	1,87
1,63		1956—1960		2,39
2,24		1961—1965		2,85
2,26		1966—1970		2,59
2,56		1971—1975		2,79

teritoriu al țării s-a realizat în principal prin creșterea ponderii unor județe mai puțin dezvoltate economic în volumul investițiilor pe parcursul celor cinci planuri cincinale de dezvoltare a economiei naționale (din 1951 până în 1975):³⁾

Dinamica investițiilor, ca urmare a unei politici echitabile, a cunoscut ritmuri apropiate în județele având ponderi aproximativ egale în volumul total al investițiilor cum ar fi de pildă în județele Hunedoara și Prahova — unde volumul investițiilor realizate în cincinalul 1971—1975 a fost de circa 3—4 ori mai mare decât în cincinalul 1951—1955, în județele Sibiu și Ialomița — unde același volum, în aceleași perioade comparabile, a fost de 7—8 ori mai mare —, în județele Harghita și Mehedinți — de 30—40 ori ș.a. Rețin, de asemenea, atenția creșterile înregistrate de județele Sălaj (11 ori), Cluj (13,3 ori), Bistrița Năsăud (13,8 ori), Satu Mare (22 ori), Covasna (36 ori).

Urmare firească a politicii de dezvoltare cât mai armonioasă a forțelor de producție, **volumul producției industriale a crescut în ritm superior în județele mai puțin dezvoltate, contribuind la reducerea substanțială a decalajelor**

între nivelele de dezvoltare economică a județelor. Dacă în 1976 volumul producției industriale crescuse în România de 34 ori în comparație cu 1938, unele județe au cunoscut creșteri de: 75 ori (Harghita), 48 ori (Sibiu), 43 ori (Satu Mare), 41 ori (Sălaj), 37 ori (Mureș), 35 ori (Alba).

Producția industrială pe locuitor în 1976 era, în 14 județe, peste nivelul mediu pe țară, iar numărul județelor ce se apropie de nivelul mediu pe țară al producției industriale pe locuitor este în continuă creștere; decalajul dintre nivelul celui mai puțin dezvoltat județ și cel mai dezvoltat județ, ca și între județele cele mai puțin dezvoltate și cele mai dezvoltate din aceeași zonă geografică, s-a înscris de mai mult timp pe o curbă descendentă. Ca urmare a politicii partidului de repartizare rațională și echitabilă a forțelor de producție pe teritoriul țării, decalajele, în mod necesar, vor fi reduse, dar nu pe baza unui transfer sau concentrări exclusive de investiții în unele sau câteva județe, ci în cadrul unei concepții mai largi, științifice, ținând seama că soluțiile autentice constau numai în dezvoltarea tuturor zonelor geografice ale unei țări în contextul dezvoltării în ansamblu a economiei naționale.

În acest sens, Directivele Congresului al XI-lea al P.C.R. cu privire la planul cincinal 1976—1980

și liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a României pe perioada 1981—1990, ca și Programul privind măsurile suplimentare de dezvoltare economico-socială a României până în 1980, adoptat de Conferința Națională a P.C.R. din decembrie 1977, prevăd un ansamblu de măsuri concrete, asupra cărora vom reveni.

Ritmul mediu anual de creștere a productivității muncii pe un muncitor în industrie a fost în perioada 1971—1976 mai ridicat decât media pe țară (6,7 la sută) în 15 județe, pentru unele diferențele fiind destul de mari: Sălaj — 13 la sută, Galați — 11,7 la sută, Vâlcea — 10,7 la sută, Mehedinți — 10,1 la sută, Covasna — 9,0 la sută, Satu Mare — 8,9 la sută, Sibiu — 8 la sută ș.a.m.d.⁴⁾

Dinamici mai ridicate înregistrează județele mai puțin dezvoltate și în diverse ramuri ale industriei. Dacă producția construcțiilor de mașini a țării a crescut în 1976 față de 1970 cu 258 la sută, în județul Covasna această creștere a fost de 511 la sută. De asemenea, dacă producția industriei chimice a crescut în aceeași perioadă în ansamblul economiei naționale cu 242 la sută, în județul Sălaj creșterea a însemnat 313 la sută.

În cadrul politicii generale de repartizare a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării — „**cerință primordială pentru edificarea socialismului și comunismului în patria noastră**“, după cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — partidul a acordat și acordă o atenție deosebită dezvoltării industriei, agriculturii și celorlalte ramuri economice și în județele și localitățile unde locuiesc oameni ai muncii din rindul naționalităților conlocuitoare. Sint județe în care numai în ultimii zece ani producția a crescut de două-trei și patru ori. În județul Harghita, industria a devenit o ramură conducătoare, reprezentând 74 la sută din totalul producției județene; în ultimii 10 ani, în acest județ au fost puse în funcțiune 70 de noi obiective economice, dintre care 60 în cincinalul 1971—1975. În ju-

³⁾ Calculat pe baza datelor Anuarului statistic al R. S. România 1977, ținând seama de prețurile 1959 pentru perioada 1951—1965 și de prețurile 1963 pentru perioada 1966—1975.

⁴⁾ Vezi Anuarul Statistic al R. S. România 1977.

dețul Alba, întreaga producție industrială a anului 1938 se realizează în prezent în numai 6,1/2 zile.

Județul Brașov asigură, de pildă, 100 la sută din producția de autocamioane și carburatoare, 92 la sută din cea de tractoare, 38 la sută din producția de rulmenți a țării. Județul Mureș asigură întreaga cantitate de carbid, 20 la sută din îngrășămintele chimice și zahăr, 12,5 la sută din energia electrică, sticlă și ceramică, ceea ce denotă că în procesul industrializării, județele capătă **structuri industriale proprii**, în unele județe anumite ramuri dobândind o pondere mai mare, **conturând astfel profilul industrial al județelor respective**.

În cadrul actualului cincinal, în deplină concordanță cu prevederile Programului partidului și Directivele Congresului al XI-lea, se accentuează procesul de **dezvoltare economico-socială echilibrată a tuturor județelor**.

Elementul determinant în realizarea acestei politici, așa cum precizează Directivele Congresului al XI-lea al P.C.R. cu privire la planul cincinal 1976—1980 și liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a României pentru perioada 1981—1990, îl constituie **„îmbunătățirea, în continuare, a repartizării teritoriale a forțelor de producție, ținându-se seama, la amplasarea noilor obiective, atât de criteriile economice și condițiile naturale, cât și de cele sociale”**. Ca urmare a aplicării criteriilor de dezvoltare industrială pe teritoriu, în 1980 se va realiza în fiecare județ o producție industrială de cel puțin 10 miliarde lei. Ritmuri de creștere a producției industriale de 15—20 la sută și chiar mai mari, vor fi realizate în județe mai puțin dezvoltate industrial: Bistrița Năsăud, Sălaj, Tulcea, Vaslui, Covasna, Botoșani, Vrancea, Gorj, Ialomița.

Programul privind măsurile suplimentare de dezvoltare economico-socială a României pînă în 1980, prelimină că cele 19 județe care în 1975 aveau o producție

mai mică de 10 miliarde lei vor realiza în 1980 următoarele niveluri: 18,6 mld. lei — Alba; 11,9 mld. lei — Bistrița Năsăud; 20,6 mld. lei — Buzău; 10,5 mld. lei — Botoșani; 10,3 mld. lei — Covasna; 16,2 mld. lei — Gorj; 11,9 mld. lei — Harghita; 12,2 mld. lei — Ialomița; 16,5 mld. lei — Ilfov; 15,7 mld. lei — Maramureș; 11,6 mld. lei — Mehedinți; 13,1 mld. lei — Satu Mare; 10,8 mld. lei — Sălaj; 16,3 mld. lei — Suceava; 14,3 mld. lei — Teleorman; 10,6 mld. lei — Tulcea; 12,0 mld. lei — Vaslui; 12,1 mld. lei — Vilcea; 10,6 mld. lei — Vrancea. De altfel, planul național unic de dezvoltare economico-socială pe anul 1979, recent adoptat de Plenara C.C. al P.C.R. și Marea Adunare Națională, prevede că, în anul următor, numărul județelor care vor realiza o producție industrială de peste 10 miliarde lei va ajunge la 31.

În același timp, toate județele s-au angajat că, pînă în 1980, să realizeze însemnate producții industriale suplimentare, județele cu cele mai mari angajamente fiind, pe lângă Municipiul București (23,1 mld. lei), Brașov, Bacău, Mureș, Prahova.

În dezvoltarea pe teritoriu a producției agricole, conform Directivei Congresului al XI-lea, se are în vedere stabilirea pentru fiecare județ a culturilor la care se pot obține cele mai bune randamente la hectar. Unitățile zootehnice sînt amplasate luîndu-se în considerare existența bazei furajere, urmărindu-se ca fiecare județ să asigure în principal din propriile resurse aprovizionarea populației cu produse animaliere proaspete — carne, lapte, ouă.

În concordanță cu dezvoltarea teritorială a industriei, a agriculturii, a celorlalte ramuri ale producției materiale și urmărindu-se satisfacerea, în tot mai bune condițiuni, a nevoilor populației, se extinde rețeaua comercială și de alimentație publică, cea a prestărilor de servicii, precum și dotările social-culturale. În centrul întregii activități revoluționare a partidului, al operei însăși de edifica-

re socialistă stă în permanență preocuparea asiduă pentru ridicarea nivelului de trai material și spiritual al poporului, satisfacerea cerințelor de viață ale oamenilor muncii, bunăstarea și fericirea poporului, împlinirea multilaterală a personalității umane.

După cum la marile succese dobîndite în anii socialismului și-au adus o largă contribuție și naționalitățile conlocuitoare, cărora statul nostru le garantează drepturi egale, partidul, prin politica sa echitabilă, științifică de repartizare a forțelor de producție pe întreg teritoriu al țării, de ridicare la o viață înfloritoare a tuturor județelor, le creează toate condițiile pentru a beneficia în mod egal de binefacerile socialismului. Pentru că, sublinia secretarul general al partidului **„egalitatea începe în primul rînd în domeniul economic. Nu există egalitate acolo unde există asuprire, unde există înapoiere economică”**.⁵⁾

Aceasta este, pînă la urmă, expresia concretă a preocupării partidului nostru de a asigura deplina egalitate în drepturi a tuturor cetățenilor țării fără nici o deosebire de naționalitate. **„Tocmai repartizarea rațională a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, creează cele mai bune condiții pentru adevărata egalitate în drepturi, pentru manifestarea plenară, în toate domeniile, a tuturor cetățenilor patriei, fără deosebire de naționalitate”**.⁶⁾

Astfel, baza egalității depline în drepturi a tuturor cetățenilor patriei, fără deosebire de naționalitate, a coeziunii, a unității moral-politice a întregului popor, o constituie pe lângă deținerea puterii politice de către clasa muncitoare în alianță cu țărănimea, cu celelalte categorii de oameni ai muncii și instaurarea proprietății socialiste, dezvoltarea puternică, armonioasă, pe întreg cuprinsul țării, a industriei, agriculturii, a celorlalte ramuri economice, izvorul creșterii bunăstării și a nivelului de civilizație.

dr. George MARIN

⁵⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, București, Ed. Politică, 1974, vol. 9, p. 410.

⁶⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste, multilateral dezvoltate, București, Ed. Politică, 1978, vol. 15, p. 418.

Poporul — făuritorul marii Uniri, al epocalelor transformări înnoitoare din anii socialismului

FORMAREA statului național unitar român în urmă cu șase decenii reprezintă un mare eveniment înscris cu slove de aur în istoria poporului nostru, constituie încununarea cu succes a luptei duse de poporul român în decursul secolelor pentru a-și apăra ființa proprie, entitatea națională și a se constitui într-un stat unitar independent. Ideea realizării unității politice și teritoriale a constituit o permanență, un deziderat fundamental, care a însuflețit poporul român timp de peste două milenii în lupta sa eroică și plină de sacrificii pentru libertate și neahtare. Realizarea cu aproape patru secole în urmă de către Mihai Viteazul a primei uniri a celor trei provincii românești: Țara Românească, Transilvania și Moldova, a constituit un exemplu de urmat. Făurirea statului național unitar român a constituit în același timp realizarea idealurilor de unitate înscrise în programul revoluției de la 1848, este ecoul Adunării de la Blaj din 3/15 mai 1848, unde peste patruzeci de mii de români au cerut într-un glas: „vrem să ne unim cu țara“.

Mișcarea de eliberare națională și lupta pentru desăvârșirea unității naționale au cunoscut o amploare deosebită la începutul secolului al XX-lea. În această perioadă s-au dezvoltat și maturizat acele condiții care au pus ca principal țel al mișcării naționale din Transilvania obținerea dreptului la autodeterminare și unirea pe această bază cu România. Unirea Transilvaniei cu România a fost realizată prin voința întregului popor, în condițiile victoriei Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și ale prăbușirii Imperiului austro-ungar, pe ruinele cărora s-au format o serie de state în centrul Europei. Această împrejurare a favorizat și realizarea unității noastre naționale.

Unirea Transilvaniei cu România nu

a fost un produs al întâmplării, ci o necesitate istorică. „Alcătuirea statului românesc național unitar — spune tovarășul Nicolae Ceaușescu — nu este deci un dar, rezultatul unor conferințe internaționale, ci rodul luptelor neobosite duse de cele mai înaintate forțe ale societății, de masele largi populare pentru unire, produsul legic al dezvoltării istorice, sociale și naționale a poporului român“¹. Unirea a fost opera poporului, muncitorii, țărani, intelectuali împreună alcătuind forța care a dus la realizarea unității naționale.

Participarea României la primul război mondial, a avut drept scop realizarea idealului de unitate a românilor în cadrul unui stat național. Din primele zile ale izbucnirii sale, războiul a pus pe primul plan chestiunea națională. „Scopul acestui război — a spus Thomas Masaryk — trebuie să fie desființarea monarhiei habsburgice. Români, cehoslovaci, italienii sîrbi și polonezii vor fi moștenitorii ei“². Cauza justă a unității românești era de altfel, privită cu înțelegere de numeroase personalități ale vremii. Cauza românească — scria Plehanov — intră „ipso-jure“ în vederile socialiștilor. „Dumneavoastră voiți să eliberați pe conaționalii dumneavoastră care se găsesc sub dominația austro-ungară și aveți perfectă dreptate... personal consider aspirațiile române ca juste și legitime“³.

În timp ce în răsăritul și în centrul Europei revoluțiile prevesteau apropiata libertate a popoarelor asuprite, în Transilvania au avut loc mari evenimente politice ce pregăteau marele act al unirii. Începînd din vara anului 1917 și în tot cursul anului 1918 au avut loc în Transilvania demonstrații și greve muncitorești⁴. Țărănimea de toate naționalitățile cerea la rîndul ei pămînt, pace, drepturi democratice.

Un merit deosebit revine socialiștilor români care au înțeles cerințele vremii și au fost în fruntea evenimentelor care au dus la realizarea unirii. Ei au acționat intens pentru eliberarea națională a Transilvaniei de sub stăpînire habsburgică, au lansat apeluri pentru organizarea maselor. Ei au ajuns la concluzia că „unirea trebuie îndeplinită, deoarece aceasta este dorința întregului popor“⁵.

Constituirea Consiliilor naționale române și a gărzilor naționale a constituit o expresie pregnantă a participării maselor la realizarea marelui act al eliberării naționale. Adunările generale în care au fost alese aceste organe ale unirii și ordinei publice s-au desfășurat la orașe și sate într-o atmosferă însuflețită de puternic entuziasm patriotic. Cu acest prilej, la Sibiu, toată suflarea românească fără excepție „a manifestat pe toate străzile

și pietele din oraș, era o bucurie de nedescris“⁶). La Arad imense cortegii de țărani, sate întregi, în frunte cu jurații și învățătorii străbat străzile în sunetele muzicilor sătești și cu drapele desfășurate⁷). În Bistrița, Deva, Reghin, Năsăud, pretutindeni s-a manifestat voința unanimă de libertate a poporului român. Momente înălțătoare a prilejuit depunerea jurămîntului.

Participarea maselor la crearea consiliilor naționale românești a imprimat un caracter democratic activității acestora. În centrul atenției consiliilor naționale a stat și preocuparea pentru asigurarea colaborării și conviețuirii frățești cu celelalte naționalități. Astfel, Senatul Național Român din Cluj cerea: „păziți frăția și pacea cu toate neamurile din Ardeal“⁸), de la Consiliul Național Român al comitatului Târnava Mare pornea către locuitorii din Tețna îndemnul „cu ungerii din comună să trăiți ca frații“⁹), iar în adunarea din comuna Dobica se exprima dorința de a trăi în bună înțelegere cu celelalte neamuri „caci contrar nu ne vom arăta vrednici de eliberare“¹⁰). În spiritul colaborării și a conviețuirii prietenești cu celelalte naționalități s-au declarat și acele consilii naționale maghiare și săsești care au fost conduse de elemente progresiste, înaintate. Astfel Consiliul național maghiar din Tirgu Mureș, avînd ca președinte pe profesorul universitar Antalffy Andor s-a pronunțat în favoarea dreptului de autodeterminare a popoarelor nemaghiare din Ungaria, și pentru recunoașterea statelor naționale formate sau în formare¹¹). La Agîrbiciu la alegerea Consiliului național român și a gărzii naționale au participat și sașii care au privit „cu nespusă bucurie cum poporul român și săseșii își întind mîna frățească și se înțelege“¹²).

Ziua Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia se apropia cu pași repezi. La 20 noiembrie se hotărâște convocarea unei adunări a poporului pentru 1 decembrie care să sancționeze voința neclintită de libertate, independență și unitate a românilor. Se alesese ca loc Alba Iulia, pentru amintirea lui Mihai Viteazul, caci așa cum scria Nicolae Iorga, „locul însuși avea glas“¹³).

Cea mai strălucită expresie a voinței și unității poporului român a fost Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918. „Adunarea de la Alba Iulia a fost cea mai impunătoare — scrie Ioan Lupăș — nu numai prin imensa mulțime a maselor populare care au participat la ea, dar și prin entuziasmul înălțător și prin demnitatea cetățenească a celor ce aduceau acum la matca României întregite partea cea mai de valoare a Daciei lui Traian, pămîntul și poporul care prin vicisitudinea istoriei fusese timp îndelungat ținut în lanțurile cîrmuirilor

¹ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 13, Editura Politică, București, 1977, p. 42.

² Evenimentul (Iași), 25, nr. 204, 11 octombrie 1917.

³ Evenimentul (Iași), 25, nr. 116, 24 iunie/7 iulie 1917.

⁴ V. St. Hurmuzache, I. Adam, Consiliile naționale române în lupta pentru unirea Transilvaniei cu România, în „Revista Arhivelor“.

⁵ Tiron Albani, Din contribuția clasei muncitoare în desăvîrșirea statului național român unitar, la 1 decembrie 1918, Editura științifică, București, 1968.

⁶ Arh. St. Buc., Colecția manuscrise, nr. 1997.

⁷ Constantin Kiriljescu, Istoria războiului pentru întregirea României, 1916—1919, ediția a II-a, București, p. 332.

⁸ Arh. St. Buc., fond C.N.R. Năsăud, dosar II/1, f. 4.

⁹ Idem, dosar 99, f. 9.

¹⁰ Idem, fond C.N.R. Solnoc-Dobica, dosar 2, f. 63.

¹¹ Traian Popa, Monografia orașului Tirgu Mureș, Tipografia Corvin, Tirgu Mureș, 1932.

¹² Arh. St. Buc., fond Consiliul Dirigent, dosar 96/1918, f. 19—20.

¹³ N. Iorga, Supt trei regi, București, 1922, p. 289.

străine¹⁴⁾. „Pentru marea istorică adunare — așa cum spune Lucian Blaga — n-a fost nevoie de o deosebită pregătire a opiniei publice. Pregătirea se făcuse de sute de ani¹⁵⁾.”

Sărbătoarea unirii, începută odată cu alegerea în adunări populare a delegaților pentru Marea Adunare Națională, a continuat prin convoaiele de oameni care se îndreptau din toate satele spre Alba Iulia. Cei peste o mie de delegați de la salinile și uzinele sodice și încă din 32 de sate au sosit la Alba Iulia în frunte cu socialistul Martin Drăghici, cu un drapel roșu pe care era pusă în diagonală o panglică tricoloră pe care scria „unire”, steagul roșu simbolizând dorința de dreptate socială, iar tricolorul dorința ca realizarea ei să se facă prin unirea cu România¹⁶⁾. Atmosfera de la Adunarea de la Alba Iulia a fost deosebit de solemnă și înălțătoare. „Cetatea și orașul au aspectul unei mari sărbători¹⁷⁾”, scria Dumitru Cimbrudean. „În ziua aceea — scria Lucian Blaga — am cunoscut ce înseamnă entuziasmul național, sincer, spontan, irezistibil, organic, masiv¹⁸⁾”. Expresie a înfăptuirii nemijlocită a unirii de către popor este componența Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918. La adunarea din Casina militară au participat 1228 delegați. Istorică hotărâre a unirii a fost adoptată în prezența celor peste 100 mii români veniți din toate ținuturile Transilvaniei și Banatului. În acest fel Adunarea de la Alba Iulia a reprezentat voiața unanimă a poporului, dobîndind prin caracterul ei atribuțiile unei adunări constituante. Cînd Vasile Goldiș a cerut delegaților să se pronunțe asupra articolului I al rezoluției care decretă unirea cu România, uraganul aplauzelor a zguduit văzduhul. Cuvintele lui Goldiș au fost acoperite „de un singur glas de aprobare pornită deodată de o mie și mai bine de piepturi, toți eram cuprinși de marea acestui moment care a pecetluit pentru veacuri soarta neamului nostru¹⁹⁾”.

Rezoluția Marii Adunări naționale de la Alba Iulia, hotărînd unirea Transilvaniei cu România, a proclamat deplină libertate națională pentru toate popoarele conlocuitoare; egală îndreptățire și deplină libertate confesională pentru toate confesiunile de stat; înfăptuirea desăvîrșită a unui regim curat democratic; desăvîrșita libertate de presă, asociere și întrunire; reforma agrară radicală; asigurarea muncitorimii industriale de drepturi și avantajii care sînt legiferate în țările industriale cele mai avansate din Apus.

Prevederile rezoluțiilor Adunării de la Alba Iulia constituie o expresie a caracterului democratic și umanitar al aspirațiilor poporului român, făuritorul unirii naționale care, creîndu-și propriul său viitor liber, dorea să asigure cu celelalte neamuri o conviețuire bazată pe respect și prețuire reciprocă. Era totodată o manifestare a influenței puternice asupra hotărîrilor Adunării

a maselor de țărani, muncitori și intelectuali, care au realizat unirea.

Idealurile și năzuințele profunde ale maselor nu au putut fi însă împlinite din cauza că puterea în stat aparținea burgheziei și moșierimii, care au folosit unirea pentru consolidarea pozițiilor de clasă și intensificarea exploatații celor ce muncesc fără deosebire de naționalitate. Nu au fost rezolvate marile probleme ale vieții sociale. S-au menținut și s-au accentuat contradicțiile sociale dintre clasele dominante exploatoare și clasa muncitoare, țărănime, masele largi ale celor ce muncesc. Economia țării era infeudată capitalului străin, fapt ce a dus la știrbirea suveranității țării.

Înfăptuirea statului național unitar a dat un puternic impuls mișcării progresiste, revoluționare, luptei pentru lichidarea nedreptății, a inegalității sociale și a relațiilor de exploatare, pentru dezvoltarea României pe o cale democratică și rezolvarea problemelor sociale în folosul maselor populare. Cele mai avansate forțe progresiste s-au ridicat ferm la luptă împotriva politicii de discriminare și de învrăjbită națională promovată de clasele exploatoare, menită să înlesnească exploatarea și dominarea maselor muncitoare. În cursul luptei comune pentru lichidarea relațiilor de asuprire și exploatare și instaurarea unei societăți care să asigure egalitatea deplină a tuturor cetățenilor patriei s-a realizat unitatea oamenilor muncii români și de alte naționalități.

Misiunea istorică de a soluționa problemele fundamentale ale societății românești în interesul întregului popor i-a revenit Partidului Comunist Român, orînduirii socialiste. Insurecția națională armată antifascistă și antiimperialistă din august 1944 a deschis calea marilor transformări revoluționare care au asigurat împlinirea idealurilor de dreptate socială și națională, cucerirea adevăratei independențe naționale, afirmarea dreptului sacru al poporului român de a fi stăpîn pe destinele sale. Victoria socialismului la orașe și sate, lichidarea exploatații omului de către om sînt cuceriri fundamentale ale poporului nostru. Imaginea României socialiste de azi constituie reflectarea cea mai evidentă a marilor transformări petrecute în țara noastră în anii de după eliberare. S-a dezvoltat în ritm înalt economia națională, s-au obținut succese istorice în industrializarea țării. Venitul național este în prezent de 12 ori mai mare decît în anul 1938, iar producția globală industrială de 40 de ori. Au apărut noi ramuri industriale. Însemnate succese au fost obținute și în domeniul agriculturii, producția de cereale fiind în prezent de circa 3 ori mai mare.

O cucerire de preț a marilor transformări revoluționare din țara noastră este rezolvarea exemplară a problemei naționale. În orînduirea socialistă a fost instaurată egalitatea deplină în drepturi a tuturor oamenilor muncii fără deosebire de naționalitate. În patria noastră comună România socialistă sînt asigurate cele mai largi condiții de afirmare, pe baza principiilor egalității și echității, în toate domeniile vieții politice, sociale, spirituale și economice, a tuturor cetățenilor fără deosebire de naționalitate.

Pornind de la adevărul istoric că ridicarea gradului de dezvoltare economico-socială a întregii țări constituie

factorul esențial al egalității pe plan economic, partidul și statul socialist au urmărit ca prin repartizarea judicioasă a forțelor de producție să se asigure ridicarea regiunilor slab industrializate, să se lichideze rămăneala în urmă moștenite de la vechea orînduire. Această politică a avut drept urmare dezvoltarea impetuoasă și a județelor Harghita, Covasna, Sălaj, Mureș și altele, în care conviețuiesc împreună cu românii, maghiari, germani și alte naționalități. Oamenii muncii maghiari, germani și de alte naționalități participă efectiv la exercitarea puterii de stat, la conducerea societății. Sînt asigurate condițiile necesare desfășurării învățămîntului și afirmării pe planul vieții culturale și spirituale în limba maternă. În limbile naționalităților conlocuitoare învață 400 mii copii din rețeaua învățămîntului preșcolar, gimnazial și liceal, există peste 3700 formațiuni artistice de amatori cu 54 mii membrii, 52 publicații, centrale și locale cu un tiraj la o apariție de 740 mii exemplare, aproape 10 mii studenți proveniți din rîndurile naționalităților conlocuitoare urmează învățămîntul superior, iată numai cîteva exemple din marile realizări în domeniul politicii naționale a partidului.

Toate realizările orînduirii noastre socialiste au dus în ultimă instanță la ridicarea bunăstării materiale și spirituale a poporului. În centrul politicii partidului nostru stă în permanență omul. Noile condiții de muncă și de viață reflectă marile posibilități pe care le-a creat orînduirea socialistă pentru dezvoltarea multilaterală a personalității umane.

De un binemeritat prestigiu internațional se bucură politica externă a României socialiste, elaborată și promovată cu consecvență de secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Politica noastră externă este îndreptată în direcția dezvoltării neconținute a relațiilor cu țările socialiste, cu statele în curs de dezvoltare, cu toate statele lumii, indiferent de orînduirea socială, pentru instaurarea unei păci și colaborări trainice între popoare. Ea are la bază principiile independenței și a suveranității naționale, a neamestecului în treburile interne, a egalității în drepturi; renunțarea la forță și la amenințarea cu forța în relații internaționale. Politica externă a partidului și statului nostru pentru crearea unei lumi a păcii și colaborării, verificată de practica vieții internaționale, a primit o recunoaștere largă în lume, întrupește adevărate unanimități, fermă a întregului nostru popor.

A 60-a aniversare a unirii Transilvaniei cu România găsește întregul nostru popor, pe toți cetățenii țării, indiferent de naționalitate, angajați într-o vastă muncă pașnică pentru realizarea mărețului program de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare spre comunism. Acesta este cel mai demn omagiu pe care-l aducem amintirii celor care de-a lungul vremurilor și-au închinat viața împlinirii nobilelor aspirații de libertate și unitate a poporului român, prin a căror voință și luptă s-a înfăptuit în 1918 statul nostru național unitar.

dr. Iosif I. ADAM

¹⁴⁾ Ion Lupaș, 1918, Note istorice, în Almanahul Societății Academice „Petru Maior”, Cluj, 1923.

¹⁵⁾ Lucian Blaga Hronicul și cîntecul vîrștelor, Ediția a II-a, Editura Eminescu, 1973.

¹⁶⁾ Tiron Albani, lucr. cit.

¹⁷⁾ Cimbrudean Dumitru, Jurnal de front al caporalului (1914—1918), București, Editura Politică, 1969.

¹⁸⁾ Lucian Blaga, lucr. cit.

¹⁹⁾ Amintirile lui Emilian Antal, Arh. St. Tirgu Mureș, Colecția de documente, nr. 523.

Simpatia, aprobarea și adeziunea maselor muncitoare ale naționalităților conlocuitoare față de marea Unire

PE PĂMÎNTUL PATRIEI noastre trăiesc și muncesc împreună, de multe secole, alături de români și alte naționalități. În decursul acestei lungi epoci de conviețuire, oamenii muncii de diferite naționalități și-au însușit învățămintele înțelepte ale dezvoltării istorice și anume că problemele fundamentale ale vieții politice, sociale și economice nu pot fi rezolvate decât pe calea colaborării și a respectului reciproc, a luptei comune pentru libertatea socială și națională. Referindu-se la tradițiile progresiste care au rezultat din această conviețuire și colaborare de veacuri, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că: „Începând din secolele al IX-lea și al X-lea, precum și mai târziu, în Transilvania s-au așezat și populații de altă naționalitate: maghiari, secui, germani, sași, șvabi, iar mai târziu și alții. Ceea ce trebuie spus, de asemenea, cu tărie, ca un adevăr istoric care nu poate fi în nici un fel contestat, este faptul că aceste populații au luptat împreună cu populația băștinasă românească pentru a-și apăra libertățile, împotriva asupririi feudale, a cotropitorilor străini, pentru independență, pentru o viață liberă”¹⁾.

Într-adevăr, de-a lungul numeroaselor bătălii purtate împotriva cotropitorilor străini, împotriva claselor exploatare colaborare s-a manifestat în repetate rânduri. Mai târziu, muncitorii români, maghiari, germani și de altă naționalitate s-au înfrățit în lupta împotriva exploatarea capitaliste, împotriva asupririi naționale, pentru salvarea drepturilor democratice ale proletariatului, pentru vot universal. Tărânierea a combătut și ea cu dirzenie exploatarea moșierască, resturile semif feudale din agricultură.

În consecință, evenimentele revoluționare din toamna anului 1918 i-au găsit pe oamenii muncii de toate naționalitățile înregimentate în rindul forțelor progresiste aflate în luptă pentru sfărîmarea cătușelor care împiedicau progresul social. Astfel, muncitorii români și maghiari au participat împreună la puternicele mișcări greviste, inclusiv la

greva generală din 31 octombrie 1918, cerind încheierea unei păci drepte și ameliorarea situației maselor populare; țărani de toate naționalitățile au considerat că a sosit timpul să treacă la lichidarea latifundiilor și alungarea moșierilor; toți locuitorii Transilvaniei au participat în acele zile furtunoase la amplele acțiuni îndreptate împotriva aparatului de stat austro-ungar, anacronic și urit de mase. Locul administrației „chesaro-crăiești” a fost luat de consiliile naționale, române, maghiare sau germane. Acestea au colaborat în numeroase cazuri²⁾, ca de exemplu la Tîrgu Mureș, Oradea, Deva, Orăștie. În alte cazuri, ca de exemplu la Petroșani, au luat naștere consilii naționale mixte româno-maghiare³⁾.

Consiliile naționale, organe locale de stat provizorii cu caracter democratic, au avut un rol hotărîtor în pregătirea celui mai însemnat eveniment al anului 1918, anume convocarea Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia, care urma să decidă unirea Transilvaniei cu România. Pregătirea acestui excepțional act istoric și desfășurarea lui a fost primitivă cu multă înțelegere de cercurile democratice maghiare din Transilvania, îndeosebi de către militanții mișcării muncitorești și socialiste, care luptînd pentru drepturi democratice și libertăți politice, au înțeles că ele nu se pot realiza fără a recunoaște principiul leninist al dreptului națiunilor la autodeterminare.

Astfel, cu ocazia adunării populare ținută la 8 noiembrie 1918, un muncitor din Valea Jiului, a declarat că lucrătorii maghiari nu pun piedici în calea unirii naționale pe care doresc s-o înlăptuiesc muncitorii români⁴⁾. De altfel, Iosif Ciser, reprezentantul minerilor din Valea Jiului în Marele Sfat Național Român, era totodată delegatul Consiliului Național din Petroșani, format în proporții egale din români și maghiari, după cum relatează ziarul socialist „Zsilvölgye” („Valea Jiului”), organ în limba maghiară al acestui consiliu⁵⁾.

Recunoașterea legitimității aspirațiilor naționale ale românilor

ÎN ACELE zile pline de elan revoluționar, numeroase au fost luările de poziție ale cercurilor muncitorești și democratice maghiare, în care se recunoștea legitimitatea aspirațiilor naționale ale românilor. Astfel, la începutul lunii noiembrie 1918, social-democratul Vincze Sándor, vorbind în numele Comitetului Național Maghiar din Cluj, a condamnat, fără echivoc, politica de asuprire națională promovată de guvernele aus-

tro-ungare, care „pe pământul ardelean au persecutat pe cei mai buni fii ai românimii majoritare, pentru cele mai nobile simțăminte”⁶⁾. La 22 noiembrie 1918, ziarul „Ellenzék” („Opoziția”), din aceeași localitate, recunoștea că aspirațiile românilor la unitate națională erau legitime și totodată conforme cu principiul dreptului la autodeterminare⁷⁾.

Ca o expresie a aspirațiilor de dreptate națională și socială ale românilor care luptau pentru unire, ziarul „Drapelul” din Lugoj, care a avut un rol deosebit în luptele românilor pentru emanciparea națională, releva că „la Alba Iulia se va începe un nou capitol al istoriei naționale românești... Noi acum avem să dovedim că lupta noastră a fost izvorită din porniri generoase și nu din poftă brutală de a schimba rolurile spre a deveni din împilati împilatori, din oprimați opresori, pentru că, dacă am face aceasta, ne-am lipsi pe noi înșine și existența noastră națională de baza morală”⁸⁾.

O deosebită satisfacție a provocat în opinia publică Declarația de la Alba Iulia, care, pe lângă Unirea Transilvaniei cu România, și-a propus să pună cele mai democratice „principii fundamentale la alcătuirea statului român”, printre care „deplina libertate și egalitate națională pentru naționalitățile conlocuitoare”. Drept răspuns la aceste declarații făcute cu prilejul actului istoric de la 1 decembrie 1918, numeroase organe de presă maghiare au descris în culori calde, cu simpatie, modul de desfășurare al Adunării Naționale de la Alba Iulia. Corespondentul gazetei „Az Ujság” („Gazeta”), a descris astfel atmosfera generală care a precedat deschiderea lucrărilor Adunării Naționale: „Nu am văzut niciodată un număr atât de mare de țărani împreună. Defilează puterea strămoșească și toată lumea cîntă. Separat merg grupuri de fete în costume naționale. În convoi răsună Internaționala. Masele muncitoare române sosesc cu steaguri roșii... Peste câteva minute începe istoria”⁹⁾.

În timp ce reprezentanții ai burgheziei și moșierimii maghiare din România propovăduiau izolaționalismul și pasivismul politic, forțele sănătoase ale populației muncitoare maghiare s-au încadrat tot mai activ în noile realități, adoptînd o atitudine constructivă. Într-adevăr, masele muncitoare maghiare, oamenii politici realisti au căutat de la început să participe la viața obștească a României întregite, să contribuie la construcția de stat, la elaborarea sistemului politic al țării. Majoritatea candidaților maghiari la consultarea electorală din 1919 au adoptat o atitudine pozitivă în cursul campaniei electorale, iar cei aleși în parlament și-au anunțat intenția de a participa în mod activ la

1) Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 11. București, Ed. politică, 1975, p. 692-693.

2) Ștefan Pascu, Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, Cluj, 1968, p. 343.

3) Zsilvölgye (Valea Jiului) din 23 noiembrie 1918.

4) Ștefan Pascu, Op. cit., p. 346.

5) Zsilvölgye, din 27 decembrie 1918.

6) Gheorghe Bodea, Lupta curentelor opoziționiste în sinul Partidului Maghiar din România pentru întărirea unității frățești a oamenilor muncii, în Acta Musei Napocensis, 1973, p. 411.

7) Iosif Kovács, La presse hongroise au sujet de l'Assemblée Nationale d'Alba Iulia du 1 Decembrie 1918, în „Revue Roumaine d'Histoire”, 1968, nr. 6, p. 1 077.

8) „Drapelul” din 10 noiembrie 1918.

9) Ștefan Pascu, Op. cit., p. 377.

lucrările forului legiuitor suprem al țării. De asemenea, ei și-au anunțat intenția, ca după o perioadă de pregătire, să convoace un congres la Tirgu Mureș unde „vom proclama apoi solemn aderearea noastră la pactul de la Alba Iulia, alipirea noastră la România”¹⁰⁾

Datorită atitudinii constructive a maselor populare maghiare, germane și de alte naționalități față de Unire, președintele Camerei Deputaților, Nicolae Iorga, a putut declara în parlamentul românesc că Unirea „s-a făcut cu voia tuturor românilor chemați, cu aprobarea formală a tuturor naționalităților”¹¹⁾. Hotărîrea de a munci pașnic în condițiile create de statul național unitar român a fost exprimată cu multă convingere, toți în parlament, de către I. Fáy deputatul secuimii, care în ședința Adunării Deputaților din 19 februarie 1920 și-a exprimat convingerea, „că în scurt timp poporul secuiesc va fi una din pietrele cele mai sigure la edificiul României...”¹²⁾

Uniți în lupta comună împotriva exploatării și asupririi sociale

ATITUDINEA cercurilor politice lucide și realiste, atașate de interesele reale ale maselor muncitoare maghiare, contrasta cu agitația șovină, demagogică desfășurată de unele cercuri ale marii moșierimi, ale burgheziei maghiare și ale virfurilor ierarhiei bisericești catolice, care căutau să semene discordie în sinul populației. Deși făceau propagandă în numele așa-numitor „interese naționale maghiare”, bancherii și latifundiarii și-au îndreptat curînd privirile către marea burghezie românească, atunci cînd au trebuit să înfrunte revendicările revoluționare ale mișcărilor muncitorești și țărănești, la care, împreună cu oamenii muncii români, participau toți cei exploatați și neîndreptățiți, indiferent de naționalitate. La rîndul lor, virfurile reacționare ale claselor dominante românești nu își ascundeau simpatia pe care o purtau marii moșierimi maghiare din Transilvania, pe care o considerau „adevăratul element conservator”¹³⁾

În această situație, elementele cele mai înaintate, îndeosebi cele aparținînd mișcării muncitorești, au dus o luptă susținută pentru ca în fața forțelor unite ale claselor exploatoare, să închege frontul solidarității celor ce muncesc, fără deosebire de naționalitate. Astfel, gazeta revoluționară „Foaia țărănului”,

care a apărut în 1919 la Oradea consideră că între țărani și muncitorii români, pe de o parte, și țărani și muncitorii maghiari, pe de altă parte, nu poate exista dușmănie, deoarece cei asupriți sînt în mod egal victimele setei de profit a stăpînitorilor și a bogătaşilor”¹⁴⁾

Plecînd de la principiul solidarității internaționaliste a celor ce muncesc, forțele muncitorești din toate provinciile românești au pornit un energetic proces de organizare cu scopul de a crea un puternic partid revoluționar al clasei muncitoare. În acest sens „Manifestul partidului socialist către poporul muncitor” dat publicității cu ocazia campaniei electorale din anul 1920 menționa: „Față de partidele burgheze, care stau pe baza urei naționale, poporul muncitor din Ardeal și Banat, fără deosebire de naționalitate, se prezintă în alegeri ca o clasă unitară și conștientă, care-și are programul său bine stabilit. Singurul leac al corupției sociale, al anarhiei în producție, a lipsei de materii brute și de alimente, precum și al scumpetei grozave este socializarea producției”¹⁵⁾

Semnificativ a fost și faptul că muncitorimea maghiară se desolidariza deschis de propaganda naționalistă. Gazeta „Erdélyi Munkás” (Muncitorul ardelean) demascînd tendințele și uneltirile naționaliste ale claselor exploatoare maghiare din Transilvania declara: „Ura națională este un rîd al sistemului capitalist. Rezolvarea acestei probleme constituie și ea o datorie a muncitorimii organizate. Și numai noi sîntem în stare s-o ducem la bun sfîrșit”¹⁶⁾. Același ziar, într-un alt număr al său arăta că: „În sinul Partidului socialist conlucrează în cea mai deplină înțelegere tovarășii români, maghiari și sași, or revendicările de clasă ale muncitorimii care acționează unitar, fără deosebire de naționalitate, își au ponderea lor”¹⁷⁾

Pornind de la principiul intereselor de clasă identice ale tuturor lucrătorilor, fără deosebire de naționalitate, oamenii muncii maghiari s-au pronunțat cu hotărîre pentru centralizarea și unificarea mișcării muncitorești la nivelul întregii țări, pentru crearea unor organizații unice ale proletariatului din România întregită. Declarîndu-se pentru unificarea mișcării muncitorești din întreaga țară „Erdélyi Munkás” sublinia că „Locul nostru este alături de ei, într-o singură tabără, într-un singur front... Numai unirea în luptă poate să ne asigure realizarea acestor țeluri pentru care pînă acum am luptat pe căi separate, dar cu aceeași credință și dirzenie”¹⁸⁾

Realizarea unității organizatorice a mișcării muncitorești din România a avut loc prin constituirea Partidului Comunist Român, partidul revoluționar, de avangardă al proletariatului, care a reunit pe cei mai buni fii ai poporului, fără deosebire de naționalitate, în lupta împotriva exploatării și asupririi de orice fel, inclusiv a celei naționale. „Chiar în condițiile orînduirii burghezo-moșieresti — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, re-

afirmînd această realitate istorică — oamenii muncii de naționalitate maghiară, germană, de alte naționalități au înțeles că locul lor este alături de oamenii muncii români, că locul forțelor înaintate din rîndul acestor naționalități este în rîndul Partidului Comunist Român. Aceste forțe au acționat cu toată hotărîrea pentru ca împreună să soluționeze problemele complexe ale dezvoltării democratice în România”¹⁹⁾

Luînd poziție de la început pentru egalitatea în drepturi a tuturor oamenilor muncii din România, P.C.R. s-a pronunțat pentru menținerea și întărirea solidarității de clasă a muncitorimii, în opoziție cu agitația naționalistă, subliniind că numai răsturnarea orînduirii burgheze poate soluționa în mod democratic și problema națională. În acest sens, proiectul de program al P.C.R. din anul 1921, releva că „...Proletariatul în zadar caută dreptate națională în alianța cu alte clase ce aparțin naționalității sale. Prin aceasta nu face altceva decît să întîrzie dezrobirea sa economică, care, de altfel, singură e capabilă să rezolve definitiv și complet problema naționalităților”. În aceeași ordine de idei se sublinia și faptul că „proletariatul din România așteaptă rezolvarea definitivă a problemei naționale de la transformarea sistemului social”²⁰⁾

Într-adevăr, rezolvarea problemei naționale, înfăptuirea egalității în drepturi pentru toți cetățenii, așa cum puține state au făcut-o pînă acum, ca și a tuturor celorlalte probleme majore ale României, a putut avea loc numai după cucerirea puterii de către clasa muncitoare, în frunte cu Partidul Comunist Român. În climatul democrației socialiste, al efervescenței creatoare a maselor, oamenii muncii români, maghiari, germani și de alte naționalități muncesc pașnic în strînsă unitate pentru realizarea țelului comun: edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate și apoi trecerea la comunism. Asigurarea unei atitudini pe deplin juste și echitabile în problema națională constituie o preocupare esențială a partidului nostru.

Așa cum se subliniază în „Chemarea Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste privind aniversarea a 60 de ani de la formarea statului național unitar român”, în condițiile orînduirii socialiste „toți cetățenii au dobîndit largi drepturi și libertăți democratice, participînd efectiv la guvernarea statului, la conducerea societății. Problema națională și-a găsit soluționarea justă, pe baza politicii principiale a partidului, corespușătoare concepției materialist-dialectice și istorice a clasei muncitoare desființîndu-se orice fel de discriminări de ordin național, asigurîndu-se deplina egalitate în drepturi și posibilitatea afirmării plene în viața socială a tuturor cetățenilor, fără deosebire de naționalitate”.

dr. Vasile ȘCHIOPU
Ludovic BĂTHORY
Cluj-Napoca

10) Gheorghe Bodea, Op. cit., p. 415.

11) Dezbaterile Adunării Deputaților, Sesiunea parlamentară 1919-1920, p. 311-312.

12) Idem, p. 594.

13) Gheorghe Bodea, Op. cit., 414.

14) Bányai László, Közös sors — testvéri hágyományok (Soartă comună — tradiții frățești), București, 1973, p. 210.

15) „Tribuna Socialistă”, din 25 aprilie 1920.

16) „Erdélyi Munkás” din 17 aprilie 1920.

17) Idem, din 22 mai 1920.

18) Idem, din 18 august 1920.

19) Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la Plenara Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, Scinteia, 3 noiembrie 1978.

20) Documente din istoria mișcării muncitorești din România, 1916-1921, București, Ed. politică, 1966, p. 677-678.

EFORTUL POPORULUI ROMÂN PENTRU ÎNFĂPTUIREA ASPIRAȚIILOR SALE DE UNITATE ȘI LIBERTATE

PROGRAMUL Partidului Comunist Român subliniază că prin obiectivele fundamentale urmărite — „apărarea pământului patriei împotriva ocupanților militariști germani“ și „salvgardarea unității și integrității teritoriale a României“ — atît armata română cît și masele populare „au înscris în istoria țării o pagină nepieritoare de eroism și abnegație, de spirit de jertfă și patriotism fierbinte“ ¹⁾.

Sprijinul material și moral de care s-a bucurat din partea maselor celor mai largi hotărîrea Guvernului României din 14/27 august 1916 se explică prin năzuința fierbinte a întregului nostru popor de a trăi în hotarele aceluiași stat național, pentru a cărui unitate, independență și integritate teritorială era gata la orice sacrificii. Ţelul desăvîrșirii unității național-statale a însuflețit nu numai opinia publică de dincoace de Carpați: românii care se aflau încă sub stăpînire străină au acționat în același consens general cu frații lor din statul român, realizînd în anii grelelor încercări ale războiului o solidaritate morală care a precedat și a prefigurat Marea Unire din anul 1918. De aceea, războiul României din anii 1916—1918 a fost expresia voinței întregului nostru popor, care și-a mobilizat toate resursele umane, economice, politice și militare pentru a-și împlini un ideal legitim și stringent, la care aspirase secole de-a rîndul. Era, deci, vorba de o regăsire voită de toți, din totdeauna, și care făcuse din lanțul Carpaților nu un zid despărțitor ci o punte de legătură. Așa cum subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu, „poporul român nu a participat la acest război călăuzit de intenții de cîmpire și anexiune teritorială; cedînd presiunilor puterilor Antantei, cercurile conducătoare ale țării au hotărît intrarea în război alături de Anglia, Franța Rusia, care promisese satisfacerea dezideratului unității noastre naționale“ ²⁾.

Românii de pretutindeni, de la cei din teritoriul liber la cei care sufereau vicisitudinile ocupației străine, de la cei care, încorporați fiind în armata austro-ungară, au devenit prizonieri în lagărele rusești, pînă la cei emigrați în S.U.A., s-au simțit, dincolo de aceste mari spații, sub același steag al eliberării naționale. Resortul popular al acestei solidarități a imprimat un caracter unitar și democratic acțiunilor întreprinse în acei ani. Masele năzuiau la așezarea României întregite pe noi baze, la modificarea structurilor economice, sociale și politice ale societății românești, astfel încît viața lor să intre pe făgașul unor rînduiri înnoitoare. Simțit întotdeauna, acest puternic curent popular și-a găsit o ilustrare elocventă și în sprijinul neprecupețit pe care categoriile cele mai diverse de oameni ai muncii l-au acordat susținerii angajării României în primul război mondial.

Analiza efortului economic făcut, începînd din august 1916, de poporul român scoate în evidență profundul eroism al maselor, spiritul de jertfă al românilor de pretutindeni, convingerea lor nestrămutată în justetea cauzei pe care o slujeau, credința lor fermă în victorie. Formele acestui efort material și totodată moral au fost multiple; ele au angajat întregul popor român, tributul cel mai greu fiind însă dat de masele largi populare, de clasa muncitoare și de către țărănime.

În teritoriul liber, poporul muncitor a dat o gigantică bătălie pentru aprovizionarea frontului cu cele necesare și a făcut posibil, în acest fel, marile biruințe de la Mărăști, Mărășești și Oituz din vara anului 1917; în teritoriul invadat de dușman, poporul a lovit, în același timp, fără cruțare și permanent în forțele inamice prin sabotaje, sustrageri de la munca obligatorie pentru nevoile trupelor vrăjmașe, refuzul satisfacerii cererilor de rechiziții etc.

Este în afara oricărei îndoieli că funcționarea sistemului de

¹⁾ Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Editura politică, București, 1975, p. 37.

²⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste, vol. 2, Editura politică, București, 1968, p. 467—468.

³⁾ „Buletinul Societății Politehnice“, an XLIII, nr. 5—8, mai-august 1928, p. 25.

⁴⁾ Ing. M. Cioc, Contribuția industriei naționale la fabricarea materialelor de război și rolul ei în timpul războiului de dezrobirea neamului, în „Buletinul Societății Politehnice“, an XLII, nr. 5, mai-august 1928, p. 405.

⁵⁾ Ibidem, p. 635—636.m

logistică al armatei române în condițiile anilor 1916—1918 ar fi fost de neconceput fără un larg concurs și o puternică mobilizare populară. Performanțele economiei de război românești în acei ani reliefează o impresionantă dăruire a muncitorilor români, care au asigurat aprovizionarea armatei cu muniții și combustibil în cele mai dificile împrejurări. Cifre mai mult decît elocvente ilustrează că producția de cărbune a Moldovei a sporit de la 14 122 tone, în 1916, la 56 469 tone în 1917 și la 33 403 tone în 1918. La rîndul ei, extracția de petrol s-a ridicat de la 32 801 tone în 1916 la 57 380 de tone în 1917 și la 50 690 de tone în 1918. Aceste date sînt și mai relevante dacă se are în vedere că, în urma ofensivei Puterilor Centrale din toamna anului 1916, cînd Oltenia și Muntenia fuseseră cîmpite, unele surse de petrol și cărbune au rămas cele din Moldova. Situație în vecinătatea frontului, aceste resurse erau în 1917 unul din principalele obiective ale ofensivei germane. Sporirea producției de cărbune și petrol pe teritoriul Moldovei constituia, așadar, un factor important în susținerea efortului militar al țării.

Un alt factor vital pentru succesul rezistenței armatei românești, care avea să răspundă prompt necesităților de război, a fost acela al transporturilor. Asigurarea transporturilor de trupe, echipament militar, armament, alimente, materii prime, a fost posibilă, de asemenea, printr-o muncă organizatorică deosebită și printr-o angajare plină de abnegație a detașamentului ceferist al proletariatului. Nevoile frontului au reclamat și mari cantități de cherestea și produse lemnoase, a căror livrare, masivă și rapidă spre liniile frontului, ar fi fost de nerealizat fără participarea activă a muncitorilor forestieri. Cu totul remarcabile au fost strădaniile desfășurate de către muncitorii din întreprinderile de armament și muniții, ca și de către cei din fabricile producătoare de echipament și cazarmament pentru armată. În acest sector au lucrat peste 30 000 de salariați, lucrători, tehnicieni, ingineri etc., care ulterior se vor refugia în Moldova³⁾ unde, îndurînd grele privațiuni, vor continua să muncească cu aceeași dîrzenie, demonstrînd un devotament cu adevărat eroic pentru cauza libertății și unității naționale. Acestei numeroase efectiv muncitoresc, concentrat în zeci de întreprinderi, i se vor alătura aproximativ 1 000 de elevi-ucenici, încadrați în cele opt școli de calificare în meseria de mecanici și strungari, ce funcționau pe lîngă tot atîtea fabrici. Numai munca avîntată a muncitorilor, cadrelor tehnice și ingineriești a permis ca la foarte scurtă vreme după dislocarea unităților lor în Moldova, să poată fi imediat instalate în orașele Iași, Botoșani și Galați utilajele a nu mai puțin de 35 întreprinderi din cele 55 refugiate. O asemenea susținută desfășurare de mijloace și capacități, în condiții dintre cele mai vitrege, ale unei industrii modeste ca potențial, a impus „Industria țării — sublinia un observator — ca și toate celelalte eșaloane ale armatei a fost învinsă, dar nu distrusă; ea s-a retras cum a putut [...], s-a organizat și a continuat a da concursul său armatei tot timpul cît ea a fost în război“ ⁴⁾. Drept urmare, în pofida situației excepționale a țării, această gigantică străduință de reaşezare a industriei românești pe noi baze și de satisfacere a cererilor armatei noastre, ale aliaților și ale marii afluențe de populație concentrată de peste tot în Moldova, a fost încununată de un deplin succes. În primăvara anului 1917, industria țării reușea să acopere, în bună măsură, „atît nevoile armatei, cît și ale populației civile“ ⁵⁾. Cele peste 80 de întreprinderi care au lucrat în această perioadă pentru înzestrarea armatei române, aflată în plin proces de refacere după campania din toamna și iarna anului 1916, au produs bunuri a căror valoare a fost estimată la peste 70 milioane lei aur.

Un aport inestimabil în susținerea efortului de război al României l-a avut și de astă dată țărănimea. Problema alimentăției, devenită la un moment dat acută pe teritoriul suprapopulat al Moldovei, ale cărei resurse nu puteau asigura hrana celor aproape 2 milioane și jumătate de refugiați și aliați, a necesitat, pentru a fi rezolvată, un efort organizatoric, impresionant. Ca și în 1877, sătenii aveau să suporte greul războiului, dînd majoritatea luptătorilor, asigurînd existența apărătorilor din primele linii și a locuitorilor dinapoia frontului, suportînd cu stoicism avaturile refugiuului, donînd cea mai mare parte a agonisiei pentru rechiziții etc. De aceea orice evaluare a contribuției locuitorilor satelor este astăzi imposibilă. Este suficient a aminti însă o atitudine doar, a cărei semnificație simbolică

definieste comportarea plină de patriotism care a caracterizat cea mai întinsă categorie din populația țării. „S-a relevat farmusejea gestului țărănilor din comuna Petrești — scria ziarul „Mișcarea” din Iași, subliniind că nu era vorba de un gest singular: ei au refuzat să li se plătească bonurile de rechiziție, pe motiv nobil, susținând că au înțeles să dea fără bani pentru țară și oștire, cele ce au fost rechiziționate”⁶⁾.

În același timp, de pretutindeni din țară aflau spre front contribuțiile materiale ale populației, în bani și obiecte. Categoriile dintre cele mai diverse — muncitori, țărani, intelectuali, funcționari, tineri și vârstnici, bărbați și femei — au dăruit din avutul lor, uneori extrem de precar, obiecte și bani în cantități și valori substanțiale, participând și pe această cale la susținerea armatei române în lupta pentru alungarea cotoptorului.

Datorită obiectivului fundamental urmărit — desăvârșirea unității statale — în împrejurările anilor 1916—1918 s-a realizat un adevărat consens național de sprijinire a efortului militar al României. El exprima comunitatea de gând a românilor de pretutindeni, voința lor de a milita pentru izbînda în care credeau, acceptarea conștientă și voluntară a îndatoririlor ce reveneau fiecăruia, indiferent de teritoriul pe care se găsea în acele momente de cumpănă pentru destinul națiunii române. „Tot poporul s-a strîns într-un bloc sub izbitura de val a nefe-ricirii, avea să consemneze Mihail Sadoveanu într-una din publicațiile vremii. La această minunată refacere a luat parte toții fiii patriei... toată populația civilă”⁷⁾.

Dar la contribuția oferită de bună voie de poporul nostru pentru realizarea idealului național trebuie adăugat tributul greu plătit de către populația din teritoriile cotopte de trupele inamice invadatoare. Zona căzută sub ocupația vrăjmașă a fost supusă unei exploatare nemiloase, temeinic organizată și sistematic executată. După statisticile comandamentului militar de ocupație al căilor ferate, în intervalul de la 1 decembrie 1916 la 31 octombrie 1918, au fost expediate din România 1 563 273 tone de produse industriale și materii prime⁸⁾. În plus, economia teritoriilor ocupate a fost grevată și de obligația asigurării cu hrană, cazare și furaj a celor 480 000 de militari inamici — cifră la care se ridică efectivul trupelor de ocupație concentrate în România — și a celor 140 000 de cai care deserveau diferitele unități, cantitatea totală consumată pe timpul șederii lor în țara noastră fiind apreciată la 100 000 de vagoane. În afara acestor cantități s-au mai predat la cererea administrației militare de ocupație, 13 048 vagoane material lemnos și alte însemnate cantități de produse agroalimentare rechiziționate de la locuitorii. În ansamblu, după evaluări oficiale, se socotește că pagubele provocate în timpul ocupației — prin pierderi, distrugerii, rechiziții etc. — s-au ridicat la suma de 36 miliarde lei aur⁹⁾.

În lista imenselor sacrificii materiale făcute de poporul român, a căror estimare exactă este imposibil de stabilit, trebuie trecute și distrugerile executate deliberat pentru a nu lăsa să cadă în mîna inamicului instalații industriale, rezerve de materii prime, alimente, combustibil etc., pe care acesta să le poată apoi folosi în acțiunile sale împotriva trupelor noastre. Așa, de pildă, la cererea Angliei, care a trimis și o misiune specializată condusă de colonelul Norton Griffiths, s-au operat distrugerii însemnate în regiunea petroliferă a Văii Prahovei. Valoarea pierderilor — au fost distruse aproximativ 2 500 de sonde, rezervoarele de petrol și combustibilul depozitate în ele (aproximativ 1 500 000 m³) și circa 70 de rafinării — s-au cifrat la aproximativ 600 milioane lei aur¹⁰⁾. Țara fiind confruntată atunci cu un adversar superior în număr și tehnică, ea și cu secole în urmă, s-a trecut la aplicarea în practică a străvechii tactici românești a pîrjolirii pămîntului în fața dușmanului cotoptor. Evident, aplicarea unei asemenea tactici, absolut necesară atunci pentru a stăvili valul cotoptor, pentru ca resursele respective să nu încapă pe mîinile trupelor dușmane, a atras după sine alte costisitoare pierderi.

La totalul cheltuielilor și pierderilor românești din războiul prim mondial trebuie adăugate obligațiile împovărătoare, nejuste, pe care aliații le-au impus României pentru armamentul, cazarmamentul și alimentele furnizate de Franța, Anglia, S.U.A. și Italia pe durata războiului. Prin tratatele de pace România a mai fost obligată să plătească despăgubiri cetățenilor străini care suferiseră pierderi sau distrugerii pe teritoriul nostru. Peste

⁶⁾ „Mișcarea” din 1 iulie 1917.

⁷⁾ „România”, din 2 februarie 1918.

⁸⁾ Ilie Georgianu, România sub ocupația dușmană, fascicola II: Exploatarea economică a țării, București, 1920, p. 22—28.

⁹⁾ Gh. M. Dobrovici, Istoricul dezvoltării economice și financiare a României. Împrumuturile contractate, București, 1933, p. 977.

¹⁰⁾ Vezi N. N. Constantinescu, I. Cupșa, Efortul militar și material al României în anii primului război mondial, în „Anale de istorie”, an. XXIII, nr. 3/1977, p. 15—16.

¹¹⁾ Gh. M. Dobrovici, op. cit., p. 477.

¹²⁾ Nicolae Iorga, Războiul nostru în note zilnice, 1916—1917, vol. II, Craiova, t.a., p. 210—211.

toate, și în chipul cel mai arbitrar, prin tratatele de pace de la Saint Germain și Trianon, România a fost silită să-și asume o parte din datoria publică externă a fostului imperiu austro-ungar, statul care subjugase și exploatare o parte însemnată din trupul țării noastre. Iar în ceea ce privește acordarea despăgubirilor de război României, ele au fost de-a dreptul derizorii și, pe deasupra, nici măcar nu au fost achitate integral. La sfîrșitul războiului, România se înscrisă cu o datorie publică de 72 643 191 077 lei¹¹⁾.

Deși subînțeles, nu poate fi omis nici giganticul efort moral pe care l-a făcut poporul român în acest război care era al lui. Explicația eroismului de masă al soldaților din prima linie sau din „umbră”, motivația hotărîrii poporului de a nu se lăsa ingenunchiat, se regăsesc, toate, în voința lui neștrămutată de a trăi liber, de a-și împlini idealul de veacuri al unității. Pe bună dreptate afirma Nicolae Iorga: „Armata noastră, în împrejurările de față, reprezintă un popor întreg. În afară de acei care se luptă, de acei cari-i ajută fiecare cu tot ce poate, în afară de acei care întovărășesc fiecare luptă cu suferința lor, cu adîncă vibrațiune a ființei lor întregi, în afară de ei toți nu există popor românesc”¹²⁾.

Dar în egală măsură masele largi populare, care nu au precupețit nici un efort, nici un sacrificiu, pentru a înfăptui această nobilă aspirație de unitate, erau călăuzite și animate de idealurile luptei pentru libertate, egalitate și dreptate socială. Aflată însă la cîrma statului, burghezia și moșierimea au folosit unirea pentru a-și consolida pozițiile lor de clasă, pentru a intensifica exploatarea oamenilor muncii. Tocmai în acest sens, sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu faptul că „actul unirii n-a putut rezolva toate problemele sociale și naționale, n-a împlinit toate așteptările maselor populare care luptau pentru noi condițiuni de viață, pentru relații egale între toți cetățenii patriei fără deosebire de naționalitate”.

Reformele efectuate sub presiunea maselor populare după înfăptuirea unirii, și ne referim îndeosebi la reforma agrară și la reforma electorală, au avut un caracter limitat, iar în anii imediat următori au fost în mare măsură anulate printr-o serie de măsuri și legi cu caracter antipopular adoptate succesiv de statul burghez-moșieresc. Practic idealurile sociale ale poporului, aspirațiile sale spre o viață mai bună și mai dreaptă nu și-au aflat împlinirea. Din contră, intensificarea exploatarei și asupririi maselor largi, restrîngerea libertăților și drepturilor democratice, reprimarea luptei forțelor democratice a dus la accentuarea contradicțiilor sociale dintre clasele dominante exploatare și masele largi ale celor ce muncesc de la orașe și sate, a pus sarcini deosebite în fața forțelor progresiste, a mișcării muncitorești, a dat un nou și puternic îmbold mișcării revoluționare, luptei tuturor celor care doreau, fără deosebire de naționalitate, ca România să se dezvolte, în cadrul statului unitar, pe o cale democratică, ca problemele sociale să fie rezolvate în folosul maselor populare.

A revenit Partidului Comunist Român, orînduirii noastre socialiste misiunea istorică de a soluționa problemele fundamentale ale societății românești, în interesul întregului popor, de a da viață nobililor idealuri de progres economic și social pentru care au luptat și s-au sacrificat generații de înaintași. În-făptuirea victorioasă a insurecției naționale armate antifasciste și antiimperialiste a deschis o epocă nouă în istoria multmilenară a poporului român. A fost lichidată definitiv exploatarea omului de către om, a fost cucerită deplina și reala independență națională, dreptul sacru al poporului român de a fi stăpîn pe destinele sale, a fost asigurată deplina egalitate în drepturi și cele mai largi libertăți democratice pentru toți cetățenii patriei, fără deosebire de naționalitate. România de azi, înfățișează imaginea unei țări socialiste în plin avînt. Nu există oraș, comună sau sat unde să nu se simtă pulsul uriașei opere de construcție pașnică economico-socială, ce face ca întreaga patrie să fie un vast șantier al creației libere a oamenilor muncii.

Pe temelia comunității intereselor și aspirațiilor tuturor claselor și categoriilor sociale — muncitori, țărani, intelectuali, oameni ai muncii, fără deosebire de naționalitate — sub conducerea Partidului Comunist Român, se dezvoltă și se întăresc continuu orînduirea de stat socialistă, unitatea de nezdruccinat a întregului popor, unitate autocuprinzătoare azi — politică, economică, socială și ideologică.

Aniversarea marelui act istoric de la 1 decembrie 1918 prilejuieste poporului român o nouă afirmare a unității sale moral-politice în jurul partidului, a dorinței sale neștrămutate de pace, a hotărîrii sale de a face totul pentru îndeplinirea marilor obiective ce îi stau în față, pentru asigurarea păcii și înțelegerii între popoare.

În marile unități industriale

ACȚIUNI CONCERTATE PENTRU ECONOMISIREA ENERGIEI ELECTRICE ȘI COMBUSTIBILULUI

GOSPODĂRIREA rațională, cu maximum de responsabilitate, a resurselor energetice, pune în fața tuturor consumatorilor din economie și, în mod deosebit a marilor unități industriale, sarcina de a reduce sistematic și continuu consumurile de energie electrică și combustibil pe fiecare unitate de produs realizată, de a alinia normele de consum la nivelul celor mai economice practicate pe plan mondial, de a atrage în circuitul productiv, printr-o cât mai eficientă valorificare, toate resursele energetice secundare.

Deși nu este nouă, acțiunea a polarizat și polarizează atenția cercetătorilor — care caută să pună în valoare noi resurse, cât și a producătorilor și consumatorilor — care se străduiesc, într-un efort concertant să asigure resursele energetice necesare economiei și să le utilizeze la un nivel superior. În prezent, mai mult ca oricând, se impune mobilizarea tuturor forțelor capabile să dea un și mai puternic impuls economisirii, pe un plan mai larg, atât a energiei electrice cât și a combustibilului. Este o necesitate impusă de dezvoltarea accelerată a economiei, de cerința reducerii costurilor de producție, a creșterii venitului național și, pe această bază, a bunăstării întregului popor.

În cele ce urmează prezentăm acțiunile ce se întreprind și cele ce vor trebui inițiate la **Combinatul siderurgic Galați** în vederea utilizării raționale a energiei electrice și combustibilului.

Cind depășirile de consumuri „inghit” economiile

PE FONDUL unor acțiuni începute cu câțiva ani în urmă, în 1978 a continuat, în toate sectoarele combinatului, dar mai intens, aplicarea de măsuri în vederea reducerii consumului de energie și combustibil. Astfel, prin repararea și modernizarea exhaustoarelor de gaz de cocs și oprirea electroexhaustoarelor (schimbându-se funcționarea instalațiilor respecti-

ve de la energie electrică la abur), s-a reușit să se economisească 1 500 kwh energie electrică. De asemenea, prin îmbunătățirea etanșării instalațiilor de la benzile de agolmerare a minereului, ca și prin repararea capitală a unora dintre acestea, consumul de energie electrică a fost redus cu peste 500 kWh.

Rezultate bune au fost obținute și prin reducerea numărului de cuptoare pentru feroaliajele la oțelăria nr. 2, concretizată în micșorarea consumului de combustibil cu 0,4 kg combustibil convențional pe tona de oțel. Dar cele mai spectaculoase rezultate s-au înregistrat odată cu punerea în funcțiune a liniei nr. 3 de turnare continuă a oțelului (iunie 1978), la care consumul de combustibil este mai mic de 10 ori față de cel necesar la laminorul Slebing și de două ori mai redus la energia electrică. O asemenea performanță este posibilă întrucât la instalațiile de turnare continuă se folosește căldura produselor calde — nemai fiind necesară încălzirea lingurilor pentru producerea slebingurilor.

S-ar mai putea adăuga și alte măsuri care s-au soldat cu bune rezultate — introducerea acționării cu tiristori a laminorului Slebing (reduce consumul cu 20% la energie electrică), interconectarea fabricilor de oxigen 1 și 2 pentru reglarea presiunii în rețelele de distribuție (reduce consumul cu 30%), introducerea oxigenului la furnale și cuptoarele electrice de oțel, ceea ce face ca procesele tehnologice să se efectueze în perioade mai scurte, trecerea tuturor cuptoarelor de încălzit semifabricate din secțiile de laminare pe consum de bigaz, în loc de gaz metan etc. Din păcate, însă, economiile obținute sînt anihilate de depășirea destul de accentuată a consumurilor specifice în alte sectoare. În primele 10 luni ale anului, la nivelul combinatului s-au consumat în plus 31 884 MW ore energie electrică, 75 316 mii m³ gaze naturale, 33 mii Giga-calorii energie termică livrată de unitățile Ministerului Energiei

Electrice. Pentru aceste depășiri de norme, combinatul a plătit peste 57 milioane lei penalizări.

S-ar putea crede că importanțele cantități de energie utilizate în plus ar fi justificate de obținerea unor producții suplimentare. Dar, în același interval de timp, combinatul înregistrează, cu excepția producției de fontă și bandă zincată, unde prevederile de plan sînt depășite, rămîneri în urmă în realizarea producției fizice la sortimentele de bază (cocs metalurgic, oțel, laminate finite pline, bandă la rece etc.). Depășirea consumurilor are la bază deci neincadrarea producției realizate în normele de consum planificate. Astfel, la fontă s-a consumat în plus 3,1 kWh pe tonă, la prepararea aglomeratului 0,5 kWh pe tonă, la laminate 0,5 kWh pe tonă etc. Căror factori se datorează aceste depășiri, cum se acționează pentru încadrarea întregii producții în normele energetice planificate?

Respectarea normelor de consum impune disciplină și răspundere

FĂRĂ a subestima rezultatele bune obținute, eforturile ce se fac pentru a recupera unele rămîneri în urmă, trebuie spus că, în privința consumurilor de energie și combustibil, realizările nu se ridică la un nivel corespunzător. Cauza rezidă, considerăm, în faptul că în unele din sectoarele mari consumatoare și producătoare de energie din combinat nu se acționează încă cu destulă perseverență și la nivelul posibilităților atât în ce privește reducerea consumurilor pe tona de produs, cât și în direcția atragerii totale în circuitul economic a resurselor energetice secundare. Acest lucru este reflectat de altfel în nivelul ridicat al cheltuielilor materiale care, pe total combinat în 10 luni din 1978, marchează o depășire de 3,5% față de prevederi.

V. BOESCU
Gh. DRĂGHICI

(Continuare în pag. 22)

Sistemul normativelor de costuri și cerințele bugetului de venituri și cheltuieli

ÎN CADRUL măsurilor de perfecționare a mecanismului economico-financiar un loc aparte ocupă și autoreglarea finanțelor fiecărei întreprinderi prin intermediul **bugetului de venituri și cheltuieli**.

Concepția acestui buget este cu totul nouă, diferențindu-se radical de fostele planuri financiare sau balanțe de venituri și cheltuieli prin aceea că programarea veniturilor și cheltuielilor are la bază principiul maxim-minim, în sensul că nivelul prestabilit al veniturilor se consideră ca o barieră **minimă**, în timp ce cheltuielile aferente acestor venituri se consideră ca un nivel **maxim**. Prin aceasta, încă din faza de planificare a activității se pun bazele realizării unor venituri cât mai mari cu cheltuieli cât mai mici, ceea ce constituie în final fundamentul rentabilității și eficienței întregii activități economice.

Bugetul de venituri și cheltuieli este un instrument de lucru complex, încorporând **bugetele unilaterale** sau normativele de costuri, precum și **balanțele de formare și utilizare** în trepte a rezultatelor financiare și a fondurilor, formînd în ansamblu său un **sistem** (Sistemul bugetelor) cu un valoros conținut informațional și o mare utilitate în autogestiunea economico-financiară a oricărei unități productive.

Dacă în acest mecanism predeterminarea, urmărirea și controlul **veniturilor** nu ridică probleme deosebite în condițiile detalierii prin plan a producției fizice și unei relative stabilități a prețurilor, în schimb, situația părții de **cheltuieli** din buget, a **costurilor** în general este mult mai complicată, prezentînd o serie de fațete aparte.

Antecalcularea costurilor este un ansamblu de procedee și tehnici ce formează **metodologia calculației costurilor** și care constă în stabilirea, pe bază de norme de consum, norme de muncă și norme financiare a cheltuielilor maxim admise pe :

- tipuri omogene de cheltuieli ;
- locuri de producție (centre de responsabilitate) ;
- produse (costul unitar normat al produselor).

Antecalcularea costurilor (așa cum rezultă și din anexa nr. 1) se face distinct, în funcție de grupele de cheltuieli cu o anumită destinație sau generate de anumite procese economice, dar ea trebuie privită ca un tot unitar, întrucît diferitele categorii de consumuri ce formează costul produselor se află într-o totală interdependență.

Normarea costurilor, în condițiile de exigență impuse de perfecționarea mecanismului economico-financiar, ridică probleme deosebite, deoarece sistemul global de planificare a cheltuielilor, ca și metodele de calculație practicate pînă acum — în care accentul se pune pe postcalculație — nu mai corespund cerințelor.

Pentru ca să se poată ajunge la o antecalculație corectă, pe bază de norme, a tuturor cheltuielilor de producție, în prima etapă, acțiunea trebuie eșalonată pe obiective care să acționeze cu prioritate față de diferitele „momente” tehnico-organizatorice și economice existente în anumite perioade, astfel :

a) definirea în extenso a procesului tehnologic pentru fiecare produs și reper în parte de așa manieră încît fișa tehnologică sau rețeta de fabricație să nu fie cu nimic inferioare în detalii unui proiect de execuție, spre exemplu, din construcții ;

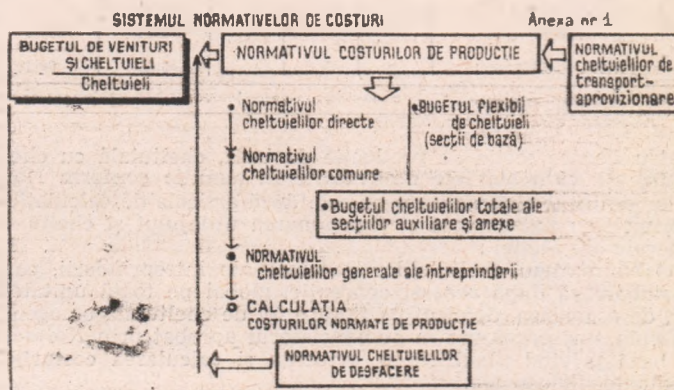
b) delimitarea cu exactitate și previziune de stabilitate a secțiilor producției de bază sau auxiliare, iar în cadrul lor (atunci cînd este posibil și necesar) a fazelor de fabricație pentru toată întreprinderea, precum și a produselor, a reperelor care urmează a trece prin acestea. O astfel de operație trebuie să fie subordonată deopotrivă criteriului tehnologic și economic, de așa manieră încît să permită localizarea pe centre de responsabilitate a tuturor cheltuielilor directe, precum și a celor de regie comună ;

c) normarea atotcuprinzătoare a muncii și a consumurilor, astfel încît :

— toate normele republicane, departamentale etc. existente să fie reactualizate și adaptate din punct de vedere tehnic și economic la condițiile concrete cele mai noi ale întreprinderii ;

— pentru toate tipurile de consumuri unde nu există norme, în special pentru unele consumuri materiale și de muncă vie cu caracter de regie, un colectiv de specialiști să stabilească norme detaliate de timp de muncă, de consum specific etc. cât mai reale, cât mai fundamentate științific ;

— orice produs nou asimilat în fabricație, fiecare schimbare de tehnologie să fie precedate de elaborarea normelor de consum corespunzătoare noilor condiții, inclusiv luarea în calcul a influențelor colaterale pe care le poate exercita asupra altor tipuri de consumuri sau produse ;

d) nominalizarea — din punct de vedere calitativ și valoric — a întregului plan de producție, respectiv planificarea detaliată a producției fizice ;

e) elaborarea normativelor de consumuri de muncă vie și materializată admisibile și antecalcularea costurilor normate (un veritabil standard economic) în toată multilateralitatea lui.

MODELUL economic al antecalculației normative a costurilor se derulează pe „firul” uneia din metodele fundamentale (itinerante sau absorbante) de calculație : globală, pe faze sau pe comenzi (utilizate în postcalculația actuală) în funcție de specificul procesului tehnologic și organizarea întreprinderii, și se concretizează în următoarele componente fundamentale :

1. **Normativul cheltuielilor de transport — aprovizionare** în care se încorporează, pe tipuri de cheltuieli omogene, conform desfășurătoarelor în analitic a conturilor sintetice :

- cheltuielile existente la începutul anului pentru materialele și obiectele de inventar aflate în stoc ;
- cheltuielile ce urmează a se efectua, conform normelor, pentru valorile materiale planificate a se aproviziona.

Totalul obținut se raportează la suma soldului inițial și a valorilor intrărilor de materii, materiale și obiecte de inventar, obținîndu-se coeficientul mediu al cheltuielilor de transport-aprovizionare cu care urmează a se suplimenta prețul de facturare al materialelor destinate consumului spre a ajunge la prețul efectiv de aprovizionare.

2. **Normativul costurilor de fabricație**, care cuprinde :

a) Normativul cheltuielilor directe pentru fiecare produs fabricat într-o anumită secție de producție (anexa nr. 2), în care se regăsesc foarte detaliat toate cheltuielile cu materialele și manopera directă strict necesare (conform normelor) pentru fabricarea produselor în condițiile tehnice date. Pentru ca să se poată asigura o cât mai largă extindere a controlului operativ al cheltuielilor de producție și în același timp să se reflecte cât mai fidel realitatea, este necesar ca tot ceea ce se poate fi individualizat pe produse (obiecte de calculație) să fie cuprins ca atare în acest normativ, pentru că, astfel determinat, totalul cheltuielilor normate directe va reprezenta în final devizul de

COSTUL NORMAL PE UNITATEA DE PRODUS (FINIT)

 Produsul : „Pa“ U.M. : buc
 Data elaborării : 1 ian. 1979

FELUL CHELTUIELILOR	Locuri (secții) de producție:			Total
	S ₁	S ₂ S _n	
1. Materiale din care : — materii prime și materiale directe ; — materiale auxiliare directe ; — semifabricate prin cooperare ; — deșeuri recuperabile (se scad) ; — cheltuieli de transport-aprovizionare	131,00	131,00
2. Manoperă din care : — retribuție de bază directă ; — impozit global ; — c.a.s.	50,70	50,70
3. Cheltuieli cu întreținerea și funcționarea utilajului	32,75	32,75
4. Cheltuieli generale ale secției	15,91	15,91
TOTAL COST DE SECȚIE				
5. Cheltuieli generale ale întreprinderii				22,97
TOTAL COST DE UZINĂ				252,63

 ● COSTUL TIPC DE PRODUCȚIE
 ● DEVIZUL DE CHELTUIELI

↑

Costul unitar normal al produselor obținute la sfârșitul acestui ciclu de operații de antecalcul poate fi considerat drept „unicul cost de uzină adevărat“ sau „costul tipic de producție“, care poate fi luat apoi în considerare la fundamentarea sistemului de prețuri în economie. Aceasta este deci singura calculație pe produs și ea rămâne valabilă pînă la intervenția unor modificări tehnologice sau de prețuri și tarife sensibile, de manieră să schimbe costul unitar antecalculat al produselor. Atunci se refacă calculația normală, nu integral, ci prin ajustarea în punctele unde au survenit modificări.

3. Pentru ca sistemul de norme să devină atotcuprinzător este necesar să se întocmească și **Normativul cheltuielilor de desfacere** în care se cuprind, defalcate pe tipuri omogene de consumuri :

— cheltuielile aferente producției în stoc sau în expediție la începutul anului ;

— cheltuielile ce urmează a se efectua în cursul anului de plan cu desfacerea producției marfă. Această separare este necesară deoarece operativitatea calculației unitare nu dă posibilitatea, cel puțin deocamdată, trecerii dincolo de costul de uzină.

Sistemul de normative de costuri astfel conceput are o mare viabilitate în timp și o mare utilitate practică, precizia sa în elaborare dîndu-i o mare valoare informațională.

Pe baza normativelor odată elaborate și ajustate, dacă este cazul, în anii următori, se determină cheltuielile aferente producției marfă vindute și încasate — principala poziție din partea de cheltuieli a bugetului de venituri și cheltuieli al întreprinderii — care reprezintă de fapt cheltuielile aferente veniturilor din activitatea de bază ele cuprinzînd următoarele elemente :

— costul de uzină normal al producției marfă existente în stoc sau în curs de expediție la începutul anului de plan ;

— costul de uzină normal al producției marfă planificate a se fabrica, a se vinde și a se încasa în anul de plan ;

— cheltuielile de desfacere aferente întregii producții ce se încasează (și deci constituie venit) în anul de plan, determinate pe baza direct-proportionalității față de valoarea totală a producției.

O astfel de cuantificare a cheltuielilor, în condițiile în care veniturile se determină mult mai ușor, dă o puternică fundamentare științifică bugetului de venituri și cheltuieli.

DAR, ADEVĂRATELE valențe ale antecalculației costurilor pe bază de norme se realizează cel mai pregnant prin utilizarea **sistemului bugetelor** (unilaterale) de **cheltuieli** în conducerea economică a activității, sistem care înglobează :

conf. dr. C. M. DRĂGAN
 Academia „Ștefan Gheorghiu“

(Continuare în pag. 23)

cheltuieli directe sau expresia financiară a devizului tehnic, respectiv a tehnologiei de fabricație din fișele tehnologice, rețelele de fabricație, stas-uri etc.

b) Normativul cheltuielilor comune ale secției cuprinde toate cheltuielile de regie (indirecte) realmente necesare pentru desfășurarea activității unei secții de producție la volumul sarcinilor prevăzute prin plan. Calculele normative se fac separat

 Produsul : „Pa“ U.M. : buc
 Secția : „S1“
 Data elaborării : 1 ian. 1979

Anexa nr. 2 NORMATIVUL CHELTUIELILOR DIRECTE PE PRODUS

Felul cheltuielilor	U. M.	Norme (cantități normate)	Prețuri (tarife) unitare	Normative valorice	
				Unitare	Totale
1. MATERIALE :					
— m ₁	kg	20,000	4,15	83,00	
— m ₂	"	3,100	2,00	6,30	
— m ₃	"	4,200	5,00	21,00	
— m ₄	buc.	3	4,60	13,80	
● Cheltuieli de transport-aprovizionare : 124,00 x 5,3% =				7,00	124,00
					131,00
2. MANOPERA :					
a) retribuții de bază directe :					
— operația "R ₁ "	h	3,99	6,15	18,45	
— operația "R ₂ "	h	2,00	6,80	13,60	39,00
— operația "R ₃ "	h	1,00	6,55	6,55	
b) Impozitul și contribuția la asigurările sociale pentru retribuțiile directe :					
● Impozitul global : 39,00 x 16% =				6,24	11,70
● C.a.s. : (39,00 + 6,24) x 12%				5,46	50,70
Total cheltuieli directe					181,70

pentru fiecare secție de producție de bază, cheltuielă cu cheltuielă, așa cum sînt ele desfășurate în analitic conform Normelor de bază, sistematizate pe cele două articole de calculație : cheltuieli cu întreținerea și funcționarea utilajului și cheltuieli generale ale secției ;

c) Normativul cheltuielilor generale ale întreprinderii, care se elaborează după aceeași concepție, global pe toată unitatea, dar, de asemenea, defalcăt pe fiecare fel de cheltuielă omogenă, așa cum sînt prevăzute în nomenclatorul aprobat prin Normele de bază privind planificarea, evidența și calcularea costurilor producției industriale.

Antecalcularea detaliată a cheltuielilor indirecte, mai ales, este o problemă complexă, care cere multă răbdare, minuțiozitate și competență, dar care, odată înfăptuită, reprezintă o realizare esențială. Stabilirea cu exactitate a fiecărui fel de cheltuielă de regie realmente necesară producției, în condițiile în care aceste cheltuieli variază foarte greu la diferiți factori (inclusiv modificarea volumului producției), stăpînirea lor printr-un plafon (normativ) maximal, reprezintă însă o cale importantă nu numai de stăvilire a creșterii an de an a acestora, dar și de reducere a lor.

În urma elaborării normativelor unitare și totale de cheltuieli, se poate trece la **antecalculația costului unitar normal al produselor** (anexa nr. 3), folosind tehnologia „absorbției“ în felul următor :

— normativele individuale de materiale și manoperă se ponderează cu cantitățile fizice de produse programate a se fabrica, iar prin cumulare pe verticală se obține totalul materialelor și manoperei necesare realizării programului de producție pe fiecare secție în parte ;

— cheltuielile comune se repartizează secție cu secție asupra propriei producții, suplimentînd cheltuielile directe cu cote-părți din cheltuielile indirecte determinate în funcție de o anumită bază („cheie“) de repartizare.

Continuînd însumarea pe verticală se obține nivelul maxim admis al cheltuielilor unei secții de producție, care formează unul din cele mai importante instrumente ale conducerii micro-economice și anume „**bugetul flexibil de cheltuieli al secției**“ *) (anexa nr. 4) ;

— în etapa finală costul total de secție se suplimentează cu cota-parte din cheltuielile generale convenite fiecărui produs obținînd : prin cumularea pe verticală **costul total al producției marfă** planificată a se fabrica, iar prin cumularea pe orizontală **costul de uzină normal pe fiecare unitate de produs** ; calculele se consemnează într-un document sintetic denumit „Fișa recapitulativă a costului unitar și a cheltuielilor totale de fabricație“.

*) Denumirea de buget flexibil derivă de la faptul că pentru aprecierea corectă a rezultatelor, bugetul inițial trebuie recalculat (flexibilizat) în funcție de volumul efectiv al activității.

Tribuna „R. E.” Generalizarea experienței înaintate

ORGANIZAREA COMPLEXĂ A MUNCII PE ȘANTIERELE DE CONSTRUCȚII

O singură formație de lucru execută, pe bază de contract-angajament, cele 3 faze ale „ciclului betonului” — preparare, transport, punere în operă — pentru o întreagă platformă industrială

PROGRESELE tehnice și tehnologice rapide din ultimii ani au mărit de câteva ori — apropiind de nivelul din țările dezvoltate economice — productivitatea muncii la lucrările de betoane, care dețin un rol conducător în execuția noilor investiții, deschizând frontul de lucru pentru celelalte operații din construcții-montaj. La actualul grad de dotare a șantierelor cu mijloace mecanice moderne (unele chiar semiautomatizate) pentru prepararea, transportul și punerea în operă a betonului, problema reducerii în continuare a consumului de manoperă devine cu precădere o problemă de organizare; îndeosebi se cere atenuată frecvența încă mare a întreruperilor într-o fază sau alta ale fluxului tehnologic, care determină stagnări ale utilajelor și ale forței de muncă.

Supunem atenției lucrătorilor din construcții, organelor de conducere colectivă ale unităților ramurii principale și primele rezultate ale unui experiment inițiat de Ministerul Construcțiilor Industriale, vizând realizarea programelor de turnare a betoanelor, folosirea mai bună a mijloacelor de mecanizare specifice, creșterea productivității muncii și asigurarea unei calități conforme normelor, standardelor și proiectelor de execuție.

Premise

ÎN MOD FRECVENT, pe una și aceeași platformă industrială lucrează mai multe subunități specializate, în subordonarea uneia sau mai multor organizații de construcții. Astfel, în ciclul betonului se înfășoară: formația de la stația de preparare, care adesea aparține secției de producție secundară; șoferii autobasculantelor sau autoagitatoarelor, mecanicii pompelor și macaralelor, făcând parte din personalul stației de utilaj-transport; formațiile de turnare, ale unora sau mai multor șantiere (ca subunități organizatorice) ale constructorului, eventual și ale unor subantreprize.

În cazul de față, o asemenea fragmentare are ca efect negativ o individualizare a intereselor fiecărui executant, care destul de des face să se piardă din vedere scopul final comun — realizarea unei construcții cu cheltuielă minimă de timp, de manoperă, de materiale și energie. Așa se întâmplă, de pildă, că programul zilnic de lucru la preparare și transport începe odată cu cel de la turnare, unde oamenii sînt nevoiți să stea degeaba pînă la sosirea primelor șarje; sau să rămîină după program pentru punerea în operă a betonului sosit în ultimele minute.

Ideea experimentului este de a realiza temporar, pe durata lucrărilor de betoane, relația organizatorică necesară,

intemeiată pe cointeresare — fără a sacrifica principiul specializării subunităților, dictat de o seamă de alte considerente. În acest sens s-a recurs la îmbinarea într-o variantă nouă a două formule cunoscute: brigada complexă și acordul global.

Formația complexă

ÎNTREGUL personal — indiferent de unitățile sau subunitățile unde e încadrat — care deservește o stație de preparare centralizată, mijloacele de transport, pompele și autopompele, precum și care asigură punerea în operă a betonului se constituie într-o **formație complexă căreia i se încredințează toate lucrările de betoane prevăzute în program**. În afara acestora, formația poate primi și sarcina descărcării cimentului și agregatelor de balastieră sosite la șantier. În funcție de volumul și dispersia în spațiu a lucrărilor, formația se completează cu numărul necesar de maștri.

Pe parcursul întregii perioade pentru care este constituită formația complexă, membrii acesteia rămîn încadrați la unitățile sau subunitățile din care fac parte, dar se subordonează autorității conducătorului formației, care este un inginer sau subinginer, selecționat după practica de execuție și calitățile de organizator.

Asemenea calități sînt indispensabile și decisive, dată fiind multitudinea atribuțiilor în sarcina conducătorului formației complexe. Acesta primește, de la subunitatea din care face parte, programele trimestriale și lunare de turnare a betoanelor; stabilește, împreună cu șefii de șantier și de loturi, tehnologiile de lucru și condițiile de aplicare; calculează necesarul de capacitate la preparare și transport, cel de muncitori și maștri; primește în dotare și administrează mijloacele de mică mecanizare; verifică existența fronturilor de lucru și repartizează în mod corespunzător forțele și mijloacele; întocmește programul de folosire a pompelor de beton; organizează lucrul în schimburi, cu o dimensionare cît mai echilibrată a sarcinilor; face verificări calitative asupra cofrajelor (gropilor de fundație), urmărește efectuarea încercărilor de calitate pentru materiale și betoane; ține evidența activității membrilor formației și comunică unităților din care ei fac parte datele necesare atît calculului retribuției, cît și decontărilor financiare între subunități etc. O asemenea concentrare de responsabilități nu este decît firească, în spiritul celei mai bune tradiții a conducătorului de lucrări care nu avea nevoie de un întreg aparat funcționaresc și care ținea în mînă toate resorturile activității.

Acord global

COEZIUNEA acestei alcătuirii ad-hoc o dă cuprinderea formației complexe în **acord global, pe baza unui contract-angajament** încheiat între șeful formației, ca executant, și conducerea grupului de șantier sau a șantierului, în calitate de beneficiar. Date fiind cerințele aparte, a fost elaborată o metodologie specială. S-a prevăzut, printre altele, posibilitatea ca în cazul unor împrejurări locale specifice — cum ar fi dispersia punctelor de lucru — echipele de muncitori să încheie cu conducătorul formației complexe subcontracte pe perioade determinate (an, trimestru), cu defalcare lunară. În contractul-angajament pentru întreaga formație, în afara obligațiilor reciproce ale executantului și ale beneficiarului pot fi înscrise, de comun acord, și indicatori suplimentari care să accentueze responsabilitatea și cointeresarea în realizarea lucrărilor; productivitatea muncii, cheltuieli la 1 000 de lei producție.

Retribuirea membrilor formației se face prin avansuri lunare din suma globală contractată, pînă la terminarea lucrărilor angajate, în modul următor:

- **muncitorii direct productivi** de la preparare și turnare primesc avansuri proporționale cu cantitatea de produse sau de lucrări executate;
- **șoferii mijloacelor de transport** — în funcție de cantitatea de t/km realizată (în brigadă sau individual);
- **maștrii, muncitorii indirect productivi, mecanicii de utilaje** — avans lunar potrivit retribuției tarifare corespunzătoare timpului efectiv lucrat (în cadrul programului de lucru aprobat), corectat cu indicele mediu de retribuție realizat de către muncitorii din activitatea de bază din toate echipele de lucru;

● **celălalt personal** — tehnic, economic și de alte specialități, **inclusiv șeful formației complexe** — tot la nivelul retribuției tarifare pentru timpul lucrat, corectată în funcție de nivelul realizării cantității de betoane prevăzute în graficul de turnare și cu condiția îndeplinirii clauzelor obligatorii din contract.

Garanția reținută se restituie: muncitorilor și maștrilor — în cazul realizării la termen a produselor sau lucrărilor contractate; șefului formației complexe și restului personalului TESA — trimestrial, cu condiția respectării graficelor de livrări și turnări și a cerințelor de calitate prescise. În situația lucrărilor ce se recepționează lunar, beneficiarul de contract poate proceda la luarea în primire a acestora, fără a mai reține garanții.

Așa cum se procedează în genere în această formă de retribuire, la repartizarea pe membrii formației a sumei stabilite ca drepturi de acord global se

poate aplica, în funcție de contribuția efectivă a fiecăruia dintre ei, o majorare sau o diminuare cu pînă la 20%; această diferențiere se face cu consimțămîntul majorității membrilor și al șefului formației complexe și cu aprobarea beneficiarului de contract.

Aplicare

ÎN CADRUL Ministerului Construcțiilor Industriale, experimentarea se desfășoară la platformele industriale Giurgiu, Mîdia-Năvodari și Sf. Gheorghe. Rezultatele globale obținute (vezi case-ta) sînt cel puțin promițătoare. Local s-au înregistrat cifre și mai semnificative: astfel, la platforma Giurgiu personalul muncitor cuprins în formația complexă este, numeric, cu 28% inferior celui necesar în vechea organizare, îndeosebi datorită creșterii cu 43% a productivității muncii la turnarea betonului, pe șantierul întreprinderii de construcții de mașini și utilaje grele.

Generalizarea formulei propuse este posibilă la diferite obiective de construcții — industriale, agrozootehnice, hidrotehnice, de drumuri, ansambluri de locuințe ș.a. — cu volume relativ mari ale lucrărilor de betoane.

Paralel cu adaptările locale se cer abordate și perfecționări de ansamblu, în sensul clarificării unor aspecte încă insuficient adîncite.

● Astfel, chiar în cursul experimentării s-a constatat că apar impedimente în omogenizarea sarcinilor formațiilor de lucru de la preparare, respectiv de la turnare. La platforma Giurgiu formația complexă a contractat prepararea și transportul unei cantități de 12 mii mc de beton, dar punerea în operă a numai 5 000 mc, respectiv la obiectivul unde existau condiții pentru o turnare continuă. La platforma Sf. Gheorghe nu au fost incluse în acordul global betoanele turnate în pardoseli și drumuri, intrucît ele implicau executarea, de că-

PRIMELE REZULTATE ALE EXPERIMENTĂRII (cifre medii pentru cele 3 platforme)

În comparație cu vechea organizare, s-au obținut:

- creșterea volumului betoanelor puse în operă: 10⁰/₀
- reducerea necesarului de personal muncitor: 4⁰/₀
- economii relative de manoperă pe ansamblul operațiilor incluse în acordul global: 10⁰/₀
- creșterea productivității muncii:
 - la preparare 8,6⁰/₀
 - la transport 5,8⁰/₀
 - la turnare 20,6⁰/₀

tre echipele respective, și a altor operații specifice. În asemenea situații este greu de departajat aportul personalului de la stația de betoane la îndeplinirea condițiilor de termen etc. pentru lucrările contractate, este greu de identificat dacă acest aport nu s-a realizat în dauna asigurării celorlalte fronturi de lucru.

● În cazul platformelor cu mai multe șantiere a apărut ca avantajoasă constituirea, în cadrul formației complexe, a cîte unei echipe de turnare pentru fiecare dintre acestea, ca să se evite deplasarea frecventă de la un punct de lucru la altul, cu pierderile de timp (inclusiv pentru acomodare) pe care aceasta o implică. Atenuarea mobilității în spațiu este însă însoțită, în astfel de împrejurări, de o accentuare a mobilității în structură, pentru acomodarea numerică a echipelor la fluctuația de

volum a fronturilor de lucru. La Giurgiu s-a adoptat soluția ca în perioadele care nu sînt de executat turnări, betonistii să participe la alte lucrări din șantier, iar în perioadele de vîrf formația complexă să fie completată cu efectivul necesar. Este o elasticitate logică dar care, probabil, dă naștere la dificultăți cel puțin cît privește calculul retribuției — în acordul global al formației și în afara lui, putînd slăbi cointeresarea materială. Problema se pune la fel de bine în legătură cu stagnerile încă frecvente ale stațiilor de betoane (datorită defecțiunilor mecanice, dereglărilor în aprovizionarea cu ciment și agregate), care determină intreruperi în lucru și la turnare.

● Coexistența acordului global pentru betoane cu acordul global pe obiect (cuprinzînd toate lucrările aferente unei hale, unui bloc etc.) apare contradictorie, în sensul că lucrările de betoane nu pot fi detașate, în fluxul tehnologic, de cele care le condiționează (săpături, armături, cofraje) și de cele pe care, la rîndul lor, le determină. Sînt necesare, deci, corecturi de ordin organizatoric și metodologic.

● În sfîrșit, trebuie clarificată problema răspunderii unitare indispensabile pentru calitatea elementelor din beton monolit finite.

Semnalăm aceste neconcordanțe cu convingerea că ele sînt rezolvabile — și de bună seamă că o consultare a lucrătorilor de pe șantiere va putea completa soluțiile pe care specialiștii le intuiesc. **Sporul de productivitate pe care l-am citat a fost obținut în construcții reale, nu de seră, iar respectarea programelor de turnare pe șantierele experimentale s-a îmbunătățit;** or, acestea sînt tocmai argumentele care trebuie să primeze, impunînd îmbunătățirea și extindere a noii organizări.

Dan CONDREA

Economisirea energiei și combustibilului

(Urmare din pag. 18)

Din analiza efectuată a rezultat că depășirea consumurilor se datorează în mare măsură unor cauze subiective. Astfel, la depășirea consumurilor de energie electrică au concurat: **neetanșitățile** existente la benzile de aglomerare nr. 1, 2 și 4 (consum suplimentar de circa 100 kWh); **nepunerea în funcțiune la termenul planificat** a liniilor nr. 3 și 4 de turnare continuă a oțelului (depășirea termenelor cu 3—6 luni); **șarjarea cu fier vechi la dimensiuni necorespunzătoare a cuptoarelor de oțel de 50 tone**, ceea ce a influențat negativ durata de elaborare a șarjelor (depășiri de 30—50 minute de șarjă); **funcționarea cazanelor recuperatoare sub debitul nominal** etc.

În bună măsură și depășirile la combustibil au la bază cauze asemănătoare: funcționarea cu grad redus de încărcare a cuptoarelor cu propulsie LBC (75 t/h față de

140 t/h planificat) și a cuptoarelor adînci de la Slebing (80⁰/₀ față de plan), unele defecțiuni apărute în sistemul de etanșare la bateriile de cocsificare, funcționarea cu randament scăzut a cuptoarelor de forjare, tratament termic, cuptoare de var etc. Pentru că în cadrul consumului depășit am amintit și de energie termică, trebuie să arătăm că și la aceasta o influență hotărîtoare a avut-o nepunerea în funcțiune la termenul fixat a 6 cazane recuperatoare la laminorul de benzi la cald, ca și funcționarea sub capacitate a onora din cazanele montate, eșaparea în atmosferă a circa 65 mii Gcal abur etc.

O altă cauză care a determinat depășirea consumurilor de energie electrică și combustibil o reprezintă **nerealizarea procentului de scoatere a metalului dintr-o tonă de oțel lingou**. În acest an, la combinatul gălățean trebuia să se obțină un indice de scoatere de

85⁰/₀. Pe 10 luni însă, nivelul atins se situează în jurul a 81⁰/₀. Este o diferență destul de importantă. Asta înseamnă că o bună parte din oțelul elaborat (peste 200 000 tone), în loc să se regăsească efectiv într-o cantitate corespunzătoare de producție marfă sub formă de laminate, se recircuitează, fiind folosită ca materie primă. **Dintr-un calcul rezultă că numai la un milion de tone de oțel lingou, prin pierderea ce are loc datorită indicelui scăzut de scoatere a metalului bun, se irosesc 20 000 tcc, 10 000 ore manoperă, plus costurile feroaliajelor utilizate etc.** La cantitatea totală pe care o realizează în acest an combinatul, situarea cu aproape 4 procente sub sarcina de scoatere a metalului bun din totalul producției de oțel lingou determină pierderi de energie echivalente cu peste 1 200 000 tcc. Iată o mare risipă și, în același timp, o sursă importantă, dar nevalorificată încă, de sporire a producției de laminate, de reducere

Sistemul normativelor de costuri

(Urmare din pag. 20)

● normativul (bugetul) cheltuielilor de transport-aprovizionare pentru care centrul de responsabilitate trebuie să-l constituie compartimentul de aprovizionare din întreprindere;

BUGETUL FLEXIBIL DE CHELTUIELI
pe anul...

Anexa nr. 4

FELUL CHELTUIELILOR		TOTAL ANUAL			
		PRODUȚIE		CHELTUIELI	
		U.M.	Cantități	Unitare	Totale
1. MATERIALE	Pa	buc.	10 000	131,00	1 310 000
	Pb		1 000	90 00	90 000
TOTAL 1					1 400 000
2. MANOPERA	Pa	uc.	10 000	60,00	600 000
	Pb		1 000	600 00	600 000
TOTAL 2					600 000
3. CHELTUIELI CU ÎNTREȚINEREA ȘI FUNCȚIONAREA UTILAJULUI :					
1001					164 803
1002					65 200
1003					61 110
1004					10 500
1005					40 387
TOTAL 3					350 000
4. CHELTUIELI GENERALE ALE SECȚIEI					
2001					
2002					
TOTAL 4					180 000
TOTAL GENERAL					2 530 000

● bugetul flexibil de cheltuieli al fiecărei secții de producție de bază (și în mod similar pentru secțiile auxiliare) care încorporează toate cheltuielile de fabricație;

● normativul (bugetul) cheltuielilor generale ale întreprin-

derii, pentru care centrul de responsabilitate este direct conducerea economică a unității;

● normativul (bugetul) cheltuielilor de desfacere, pentru care centrul de responsabilitate se consideră compartimentul comercial sau de desfacere.

Multiple experiențe de performanță au demonstrat că sistemul acesta de bugete unilaterale de costuri constituie un important instrument de conducere economică, capabil să subordoneze aspectul cantitativ al producției (activității) unei echipe, formații de lucru, secții, unui compartiment etc. aspectului calitativ concretizat nu numai în performanțele tehnice ale produsului, ci mai ales în calitățile sale economice, între care „a costa cit mai puțin“ este hotărâtoare.

Cercetările teoretice și viața practică au confirmat și în alte țări că la introducerea sistemelor organizate de normare a costurilor (în special în cazul metodei costurilor standard) s-au întâmpinat greutăți mai ales din partea conducerii tehnice a producției care „pur și simplu s-a înspăimântat de puterea bugetului de cheltuieli al secției (sau compartimentului funcțional)“, mai ales că, pentru aceste subunități, cheltuielile de regie au constituit întotdeauna „un arsenal privilegiat ocultat cu predicție de majoritatea programelor de control și măsurilor de reducere“ **).

Bugetele de cheltuieli întocmite pentru fiecare secție sau compartiment în parte pot avea diferite grade de agregare, de sistematizare, de așa manieră încât, pe lângă totalul selectiv (pe fiecare tip omogen) al cheltuielilor ce pot fi efectuate, să se poată obține și informații analitice cu privire la natura consumurilor și a abaterilor, cauzelor care le-au generat și compartimentele unde au apărut.

Antecalcularea costurilor pe bază de norme este o etapă esențială în întreg mecanismul economic de utilizare rațională a resurselor materiale și de muncă, pe cât de simplă la prima vedere, pe atât de greu de realizat. Dacă aspectele metodologice pot fi repede și ușor însușite, aici dificultatea este dată de faptul că trebuie acceptată și apoi transpusă în fapt ideea conform căreia orice cheltuială de producție poate fi predeterminată prin norme, că este posibil și necesar să se stabilească un nivel maxim al costurilor pentru fiecare compartiment de producție și pentru fiecare produs în parte, care să reflecte fidel cheltuielile de producție socialmente necesare obținerii unui volum de producție în anumite condiții specifice fiecărei întreprinderi. Realizarea corectă a antecalculății costurilor are mare importanță atât în îndeplinirea întregului angrenaj: planificare-evidență-control operativ, cât și în utilizarea rațională a resurselor materiale și de muncă, deoarece experiența a confirmat că în lăză normării consumurilor (și reasezării normelor existente) se descoperă cele mai importante rezerve în reducerea costurilor și creșterea pe această bază a eficienței economice.

** Vezi „Revista de contabilitate“ nr. 3/1978 p. 18.

a cheltuielilor materiale pe tona de produs.

Sînt, ce-i drept, și în situația combinatului gălățean, unele cauze obiective care au determinat un consum mai ridicat de energie electrică și combustibil (sporirea cantității de oțeluri aliate și introducerea în fabricație de oțeluri inoxidabile cu consumuri ridicate — pînă la 1 000 kWh/t față de 659 kWh/t planificat; introducerea în circuitul de epurare a gazelor de la convertizoarele LD de la oțelăria 1, a unor instalații perfecționate pentru reducerea accentuată a gradului de poluare; ne-realizarea conținutului de fier la minereurile aprovizionate etc.). Firește, consumurile suplimentare solicitate de anumite creșteri calitative ale producției puteau fi acoperite din economiile obținute în diferite alte sectoare, prin valorificarea unor resurse energetice secundare, cu condiția ca normele de consum date prin plan pentru fiecare produs să nu fi fost depășite.

ANALIZELE ce au avut loc nu de mult la nivelul combinatului, la diferite sectoare de muncă, s-au soldat cu numeroase măsuri tehnico-organizatorice. O atenție deosebită s-a acordat îndeosebi locurilor de muncă unde consumurile depășesc prevederile. Astfel, în sectorul de aglomerare a minereurilor s-au prevăzut măsuri care să conducă la creșterea ponderii aglomeratului în șarje cu 50%, ceea ce va permite obținerea unei cantități mai mari de fontă pe metru cub volum util de furnal cu aceiași cantitate de energie și combustibil; prin conservarea energiei la laminorul Slebing (prin îmbunătățiri tehnologice de încălzire a lingourilor calde) se va reduce timpul de încălzire cu circa o treime față de tehnologia practică; creșterea ponderii șleburilor calde introduse în cuptoarele de propulsie la laminorul de tablă groasă și cel de benzi la cald cu 30%; finalizarea acțiunii de modernizare a cuptoarelor tehnologice; proiect-

țarea, achiziționarea și montarea cazanelor recuperatoare la cuptoarele cu propulsie LTC și Slebing etc.; conducerea și asigurarea funcționării în regim economic a proceselor de ardere; introducerea unor tehnologii avansate etc.

Prin aceste măsuri se speră ca pînă la finele anului să se ajungă, în fiecare sector de muncă, la încadrarea consumurilor în norme. De altfel, pe baza pregătirilor ce s-au efectuat pentru buna desfășurare a activității în anul viitor, este prevăzută încadrarea combinatului în cotele repartizate de energie electrică și combustibil; mai mult, se are în vedere punerea la dispoziția Sistemului energetic național, prin valorificarea resurselor energetice secundare, a unei cantități însemnate de energie electrică.

Într-un număr viitor al revistei vom prezenta acțiunile ce se desfășoară pentru valorificarea resurselor energetice secundare.

Procesul circular activ

UNITĂȚI DE PROFIL COMPLEX
CAPABILE SĂ VALORIFICE MULTIPLELE
VALENȚE ECONOMICE ALE SFECLEI DE ZAHĂR

DEZBATEREA din paginile revistei referitoare la procesul circular activ ne-a sugerat preocuparea pentru găsirea de noi soluții în scopul închiderii ciclului industrial, al valorificării integrale a tuturor componentelor din materiile prime și materialele intrate în procesul de producție. În acest sens am reflectat asupra unor posibilități de sporire a eficienței economice în industria zahărului — în care lucrez — prin extinderea, în aceeași unitate, a prelucrării melasei, substanță pe nedrept considerată produs secundar.

În tehnica fabricării zahărului prin melasă se înțelege, în general, ultimul sirop de centrifugare din care extragerea zahărului prin schema de cristalizare și centrifugare devine neeficientă din punct de vedere economic. În medie însă, melasa din sfecla de zahăr conține 50% zahăr, ceea ce reprezintă o pierdere importantă de zahăr pentru fabrici. Dacă se admite că se obțin 4 kg melasă la 100 kg sfeclă de zahăr și conținutul de zahăr al materiei prime este de 15%, rezultă că din cantitatea de zahăr intrată în fabrică 13% nu se obține sub formă cristalizată ci trece în melasă. Este deja o pierdere deosebit de serioasă. Totodată, trece în melasă nezahărul solubil, care n-a fost îndepărtat prin operația de purificare a zeturilor și siropurilor. Menționăm că puritatea melaselor tehnice variază între 56% și 62%, iar concentrația în substanță uscată între 78% și 86% Bx*).

Elemente caracteristice privind
compoziția și acțiunea melasei

FAPTUL că zahărul conținut în melasă constituie o pierdere importantă pentru fabricație, a determinat pe mulți cercetători să se gândească asupra factorilor care duc la formarea melasei. În felul acesta au luat naștere diferite teorii cum sînt : teoria

*) Sînt necesare și unele date tehnice. În industria zahărului se urmărește să se obțină melase cu puritate cît mai mică posibil, deci, melase cît mai epuizate în zahăr. Silin și Silina¹⁾ definesc ca „melasă normală“ — corespunzînd unui sirop epuizat la maximum — o melasă a cărei viscozitate este de 44 P la 40° C. După cercetările lor, aceasta corespunde în medie la 82% Bx. Dacă o astfel de melasă are puritatea

$$\text{de } 60\% \text{ conținutul de zahăr este } \frac{82 \times 60}{100} = 49,2$$

**) Z (conținutul de zahăr) = 48,6% și U (substanțe uscate) = 81° Bx.

¹⁾ Vezi Silin, P. M., Silina, Z. A. în Bull. assoc. chimistes sucr. dist., 52, 1935, p. 516 ; de asemenea Silin, P.M. în Industr. alim. et agr., 81, 1964 p. 737

²⁾ Flavius N. Domșa, Lucia Iliescu, Tehnologia zahărului, Editura tehnică, București, 1973, p. 376—377.

³⁾ Vezi și Viorica Bocioagă, Îndrumător pentru controlul chimic în industria zahărului, M.I.A., București, 1969.

⁴⁾ Le procédé „Reggiane L.S.“, Docteur Paolo Baldassari des Etudes et Recherches pour L'industrie Sucriere de la Societè Reggiane Officini Meccaniche Italiane S.P.A. (Italia).

mecanică, teoria chimică, formarea intermediară de ioni hidratați etc. Concluzia unanimă la care s-a ajuns este că nezahărul influențează formarea melasei, mărind fie viscozitatea siropului, fie solubilitatea zaharozei.

Cert este însă că din analizele diferitelor melase și din cunoașterea puterii melasigene a citorva substanțe, este greu să se tragă concluzii juste cu privire la pierderile de zahăr în melasă, din următoarele motive : coeficientul de puritate a melasei depinde nu numai de natura nezahărului, ci și de procesul tehnologic de fabricație ; la formarea melasei participă nu numai anumite nezaharuri, ci toate, desigur în proporții diferite ; cantitatea și calitatea nezahărului din melasă variază de la an la an în funcție de condițiile pedoclimatice în care se dezvoltă cultura și de natura îngrășămintelor ce se administrează (se cunoaște cu certitudine că îngrășămintele pe bază de azot duc la creșterea zahărului în melasă, iar cele pe bază de fosfor la scăderea acestuia).

Sînt firește necesare unele precizări. Convențional se numește putere melasigenă²⁾, acțiunea unei substanțe de a mări solubilitatea zaharozei iar prin coeficient melasigen se înțelege numărul care arată cîte părți de zahăr sînt împiedicate să cristalizeze de către o parte de nezahăr. Deci coeficientul melasigen reprezintă raportul dintre cantitatea de zahăr z și cantita-

tea de nezahăr N conținute în melasă : $m = \frac{z}{N}$. În urma unor

calculare utilizînd acest coeficient și avînd în vedere o compoziție dată a melasei**) rezultă că fiecare parte de nezahăr împiedică să cristalizeze 1,5 părți de zahăr³⁾. În asemenea condiții, cantitatea de zahăr reținută în melasă este $Z = Nm = (81-48) \cdot 1,5 = 48,6$.

Ținînd seama de asemenea date, plecînd de la necesitatea valorificării cît mai eficiente a materiilor prime, în cazul nostru sfecla de zahăr, cercetarea a căutat diverse soluții care au drept obiectiv creșterea coeficientului de extracție și odată cu aceasta a randamentului de zahăr. Din multitudinea de soluții posibile de aplicat, noi ne vom opri la două, pe care le considerăm fezabile. Acestea sînt : a) dezaharificarea b) demineralizarea prin schimb ionic.

Două soluții
cu aceleași efecte pozitive

a) Procedul de dezaharificare a melasei se bazează pe proprietatea ce o are zaharoza de a forma zaharați greu solubili în apă. Practica cunoaște trei metode de dezaharificare a melasei și anume : cu barită, cu hidroxizi de stronțiu și cu var. Procedul cu var, pe care ne-am propus să-l detaliem, are ca avantaje economice faptul că se bazează pe utilizarea varului, deci a unui reactiv ieftin ; mai mult, consumul de var este aproape același în comparație cu consumul în cazul prelucrării fără dezaharificarea melasei, căci zaharatul tricalcic care se formează în procesul de dezaharificare se întrebuițează la

defecare în locul laptelui de var. Pe de altă parte procedeul cu var nu cere investiții mari și nici utilaj complicat, așa cum cere procedeul separării cu barită sau hidroxid de stronțiu. În sfârșit dezaharificarea melasei prin procedeul cu var se combină foarte bine cu procesele de bază ale fabricării zahărului.

Prin introducerea unei instalații de dezaharificare a melasei la o fabrică de zahăr, se mărește randamentul fabricii în zahăr alb cu circa 10%. Pentru a demonstra acest lucru redăm în tabel un exemplu comparativ pentru cazul când se lucrează fără dezaharificare și când se lucrează la dezaharificare.

Indicii caracteristici pentru dezaharificarea melasei

Indici	Lucru fără dezaharificare	Lucru cu dezaharificare	Diferența
Capacitatea de prelucrare a sfeclă în t/24 h.	4 000	4 000	—
Durata campaniei (zile)	100	100	—
Digestia	15,0	15,0	—
Pierderi tehnologice în % din greutatea sfeclă	0,85	8,99	+ 0,03
Pierderi prin dezaharificare	—	0,11	+ 0,11
Pierderi în melasă în %	2,00	0,38	- 1,70
Pierderi totale, în %	2,85	1,31	- 1,54
Randament în zahăr, în %	12,15	13,69	- 1,54
Creșterea randamentului când se lucrează cu dezaharificare, în % față de randamentul fără dezaharificare	1,54	100 : 12,15 =	12,7
Cantitatea de sfeclă prelucrată în timpul campaniei, în t.	400 000	400 000	—
Zahăr produs, în tone	48 600	54 760	6 160

După cum rezultă din analiza tabelului prin aplicarea procedurii de dezaharificare se poate obține într-o campanie de 100 zile, la o fabrică cu o capacitate de prelucrare de 4 000 t. sfeclă/24 ore, o producție suplimentară de zahăr de 6 168 t cu o valoare de circa 50 000 mii lei. Datorită avantajelor arătate, procedeul va trebui să câștige din ce în ce mai mult teren, el putând constitui o sursă importantă de creștere a producției de zahăr în anii următori.

b) Celălalt procedeu, demineralizarea melasei prin schimb ionic are la bază proprietățile epurante a diversilor absorbantă granulari, dispuși în mai multe unități de epurație și apoi regenerați cu soluțiile diluate ale unui acid și a unei baze. Procedeul permite creșterea randamentului în zahăr comercial până la 95-98% din zaharoza conținută în sfeclă. Toate aspectele (tehnologice, economice și comerciale) sînt atît de favorabile încît considerăm că fabricile de zahăr îl pot adopta neîntîrziat.

După părerea dr. Paolo Baldossani⁽⁶⁾, fabricile de zahăr abandonează altor industrii de transformare profitul (în cazul nostru plusprodusul) și însăși produsele pe care le-ar putea scoate ele însăși din tratarea melasei. Tocmai de aceea, plecînd de la necesitatea adîncirii valorificării subproduselor rezultate la fabricarea zahărului din sfeclă cercetarea a fost orientată pentru găsirea procedurii de fabricare a zahărului lichid din melasă. Principiul concret de lucru constă în demineralizarea melasei pe coloane de cationit și anionit. Soluția demineralizată se poate utiliza ca atare sub formă de zahăr lichid sau se poate relua în fabricație pentru obținerea zahărului cristal.

Rezultatele obținute în urma experimentărilor efectuate pe stația pilot demonstrează că prin demineralizarea melasei prin coloane cu schimbători de ioni se înlătură substanțele melasigene, obținîndu-se o soluție purificată de zahăr care poate fi concentrată pînă la 60° Bx și dată în consum ca atare sau după caz poate fi utilizată pe mai departe la obținerea zahărului cristal. Continuarea concentrării soluției pînă la cristalizare conduce pînă la obținerea zahărului vandabil.

Concret, din melasa rezultată într-o campanie de 100 zile la o fabrică cu o capacitate de prelucrare de 4 000 t. sf./24 h. se pot obține circa 8 000 t. zahăr alb, echivalînd cu o producție suplimentară de circa 60 000 mii lei. Instalația pentru demineralizare poate lucra 250 zile pe an, contribuind în mod substanțial la prelungirea perioadei active și implicit la aplatizarea curbei sezonality, acoperind complet intervalul dintre două campanii respectiv perioada ianuarie — septembrie.

Posibilitatea

de a se obține produse proteice

CONȚINÎND 50% zahăr, melasa constituie o materie primă deosebit de valoroasă pentru industria fermentativă în general, pentru cea a spiritului, drojdiei furajere și a acidului citric, în special. În acest studiu ne vom ocupa, din considerente pe care sperăm să reușim a le releva, și de utilizarea melasei ca materie primă pentru producerea drojdiilor furajere, a alcoolului rafinat, a alcoolului tehnic, ca și a uleiului de fuze și bioxidului de carbon. Așa cum se știe societatea omenească are de soluționat în etapa actuală printre problemele sale majore și pe aceea a asigurării hranei unei populații ale cărei număr și ale cărei cerințe sînt în continuă creștere. Problema capătă un caracter și mai accentuat dacă se are în vedere faptul că într-o mare parte a lumii populația înregistrează creșteri mai rapide decît sporul disponibilului de alimente, ceea ce face să se manifeste anumite deficiențe în alimentația atît sub aspectul cantității cît și sub cel al calității.

În fața cercetării științifice se ridică astfel problema majoră a **căutării și descoperirii de noi surse de proteine** care să acopere sau dacă nu, cel puțin să amelioreze foamea existentă în lume și în mod deosebit în lumea țărilor în curs de dezvoltare. Pe această linie se înscriu preocupările pentru obținerea unor produse proteice, care să poată fi utilizate direct sau indirect în alimentația omului.

Conținutul proteic și vitaminic constituie elementul principal care determină includerea tot mai frecventă a drojdiilor în diferite produse alimentare, cum sînt produsele de panificație, produsele lactate, supele, produsele culinare și altele. Cum însă aprofundarea problemei alimentației ar însemna depășirea cadrului preocupărilor noastre și abordarea unor preocupări nemijlocite ale nutriționiștilor, ne vom rezuma la a detalia modul de obținere a drojdiilor și eficiența economică a acestui proces. Procesul tehnologic la care ne gîndim are la bază fabricarea spiritului concomitent cu drojdia furajeră prin multiplicarea drojdiilor pe plamezi completate cu melasă și aerate intensiv, după care urmează separarea prin centrifugare a celor doi componenți ai mecanismului drojdie — plămadă alcoolică.

O situație de caz cu efect final sporirea eficienței în activitate

PENTRU a putea avea o imagine concludentă asupra eficienței economice a valorificării melasei prin lărgirea gamei de la unul la cinci produse redăm indicatorii tehnico-economici ai unei fabrici de 2,1 t/24 h. drojdie. Prin prelucrarea a 1,882 t. melasă ar rezulta următoarele produse: 672 t/an drojdie furajată; 512 vagoane/an alcool rafinat; 48 vagoane/an alcool tehnic; 6,4 t/an ulei de fuze; 700 t/an bioxid de carbon, iar indicatorii tehnico-economici proiectați sînt: valoarea producției globale — 61 507 mii lei; valoarea producției marfă — 66 465 mii lei; valoarea producției nete — 44 408 mii lei; valoarea utilajelor — 18 229 mii lei; din care import — 6 208 mii lei.

Cheltuielile la 1 000 lei prod. marfă se ridică pentru drojdie la 351,8 lei/1 000 lei și pentru alcool la 278 lei/1 000 lei. Acumulările sînt de 45 354 mii lei, iar beneficiul anual este de 2 192 mii lei. Numărul mediu scriptic total al personalului este de 92 iar numărul mediu al muncitorilor de 84. Productivitatea muncii este de 668 600 lei/om al muncii, iar productivitatea pe un muncitor de 732 200 lei muncitor. Consumul specific de melasă 50 este de 2,8 t/drojdie.

Din analiza indicatorilor tehnico-economici menționați rezultă că I.I.S.Z. Roman, în urma integrării în sistemul său a unei astfel de activități, poate realiza indicatori de eficiență mult superiori celor pe care îi realizează în momentul de față. În felul acesta s-ar evita și cheltuielile de transport a melasei de la fabrica de zahăr la actualii consumatori. Dealtfel, cerințele valorificării superioare a materiilor prime — cerințe prioritare în momentul de față — fac necesară generalizarea acestui proces în toate fabricile de zahăr. Integrarea unei astfel de activități într-o întreprindere cu profil complex poate rezolva o bună parte din greutățile cu care se confruntă industria zahărului, asigurînd creșterea producției nete, diminuarea sezonality ori eliminarea fluctuațiilor de prisos etc.

ing. N. BOTEZATU
Întreprinderea de industrializare a
sfeclă de zahăr — Roman

PRINTRE trăsăturile cele mai reprezentative ale gândirii economice românești se remarcă puternicile sale tradiții progresiste, democratice, revoluționare, rod al însăși idealurilor profunde de dreptate națională și socială ale poporului român. Tocmai din acest motiv, — pe fondul fertil al unor valoroase și consistente idei progresiste, democrat-revoluționare și socialiste premarxiste deja afirmate și care relevaseră poporul ca făuritorul istoriei, că întreaga bogăție a țării constituie creația poporului ei asupra, că rânduile sociale nu sint veșnice și că progresul face legic necesară, schimbarea lor — odată cu dezvoltarea capitalismului și a proletariatului în țara noastră, socialismul științific, concepția revoluționară despre lume și viață a clasei muncitoare a găsit un vast teren de receptare și dezvoltare în România.

Reprezentanți ai mișcării noastre socialiste aflate la începuturile ei — printre care C. Dobrogeanu-Gherea, proeminentă figură de gânditor socialist din acea vreme, frații Nădejde, Panait Mușoiu, C. Cristescu, I. C. Frimu, C. Racovski, C. Ottoi Călin, Al. Ionescu ș.a. — și-au îndreptat în mare măsură eforturile spre abordarea și înțelegerea cât mai profundă a celor mai importante probleme ale evoluției economice, sociale și politice a României de pe pozițiile teoriei revoluționare a proletariatului.

Doctrinari ai unei clase — clasa muncitoare — care se afirmă tot mai mult drept exponentul aspirațiilor vitale ale întregului popor român, al năzuințelor acestuia de viață liberă și demnă, de unitate și suveranitate națională, de pace și progres, gânditorii noștri socialiști și-au spus răspicat cuvântul în problema dezvoltării industriei naționale, chestiune de hotărâtoare însemnătate pentru propășirea României. Considerațiile și aprecierile lor asupra necesității și posibilităților industrializării pot fi remarcate cu pregnanță și regularitate în publicistica vremii.

Pornind de la analiza raportului dintre lumea simplă și cea complexă, net favorabil celei din urmă, socialiștii români au criticat cu fermitate ideile cercurilor moșierești, prin care acestea încercă să susțină avantajele caracterului eminentemente agricol al țării, apărând, în fond,

Consecvență în susținerea dezvoltării industriei naționale (I)

File din gândirea socialistă românească

inguste interese de clasă și au dezvoltat precaritatea iluziilor idilice ale poporanștilor care întrezăreau lumina într-o alcătuire socială agrară anacronică, lipsită de orice orizont. În viziunea reprezentanților clasei noastre muncitoare, preocupările pentru materializarea teoriei „România — țară eminentemente agrară” ar fi avut cele mai dezastruoase urmări economice, sociale și politice pentru stat, ar fi condus la asevirea sa mai adâncă față de țările industrializate. Într-un editorial din publicația socialistă „Lumea nouă” se arată că „România nu poate rămâne țară agricolă căci criza grea prin care trecem ne-a arătat că și agricultura suferă de concurența ce-și fac țările mari agricole. Nici măcar atit nu se poate aștepta ca țările industriale să ne primească dinsele cerealele fără taxe, dacă noi le-am primi fără taxe produsele industriale.”) „O țară eminentemente agricolă e o țară și eminentemente săracă, înapoiată și economiceste și culturalicește”, sublinia și C. Dobrogeanu-Gherea,2) dovedind o viziune unitară asupra dezvoltării, în concepția sa factorul economic determinind direct dimensiunea progresului social și cultural.

Industria era considerată pirghia principală care furnizind mijloace tehnice și generind debușee asigură dezvoltarea agriculturii în concordanță cu cerințele de consum productiv și individual. „Ne trebuie o industrie însemnată, care devine astfel o condiție vitală pentru existența acestei agriculturii intensive” — arăta C. Dobrogeanu-Gherea. În gândirea

socialiștilor români industria este privită ca factorul care determină creșterea capacității de a produce o economie, dezvoltarea ei de ansamblu. Pentru că — așa cum se subliniază în publicații socialiste ale timpului — numai dezvoltarea industriei naționale asigură utilizarea superioară a resurselor de orice fel, sporirea productivității, creșterea aruției țării. Industria era privită ca ramura economiei care permite ocuparea unei poziții mai înaintate în comerțul mondial, pe ea se sprijină independența și suveranitatea națională. „Industria națională este esența puternică și producătoare în oeverea unei țări”, se scria în 1872 cu prilejul constituirii Asociației Generale a Lucrătorilor din România, arătându-se mai departe că „ea face încă și respectul țării în afară”. În aceeași lumină, pornind de la analiza condițiilor noastre concrete, în publicația „Lumea nouă” se sublinia că „Intemeierea industriei se pune la noi cu atita seriozitate încit nepăsarea în această privință poate aduce cele mai mari nenorociri asupra țării.”3)

Urmărind să găsească măsura cea mai reală a necesității dezvoltării industriei în România, C. Dobrogeanu-Gherea arăta la rindul său că dezvoltarea industrială „e posibilă și nu numai posibilă, dar și necesară și nu numai necesară”, „...trebuie să devenim o țară industrială... pentru țara noastră aceasta e o întrebare vitală, de a fi ori a nu fi”. În Transilvania, dintotdeauna provincie românească dar vremelnic desprinsă din trupul țării, în concepția socialiștilor lupta legitimă pentru idealul național era considerată, deopotrivă, ca luptă pentru dezvoltarea industriei autohtone, legată prin mii de fire de patria mamă și adeseori lovită de măsuri ale monarhiei urmărind subjugarea ei. „Vrem unirea tuturor elementelor românești — se arată într-un articol publicat în perioada de început a secolului — căci numai astfel sintem asigurați că putem trăi viața unui popor civilizată și numai astfel ne este posibil ca, în sfârșit, toată energia noastră să nu fie jertfită în lupta de rezistență, ci ca energia aceasta să poată fi folosită pentru programul social, cultural și economic”.

FIȘE

Conducere, organizare, planificare

● Simpozionul „Conducerea, organizarea și planificarea unităților economice în condițiile noului mecanism economico-financiar”, organizat de Academia de Studii Economice — Facultatea de economie industriei, construcțiilor și transporturilor, a reunit în zilele de 24—25 noiembrie a.c. numeroși specialiști din învățământul superior, cercetare, proiectare, producție, din instituții centrale. Au fost prezentate aproape 150 de comunicări și referate, grupate în cadrul secțiunilor: Contribuții la dezvoltarea științei conducerii întreprin-

derilor, Cercetări cu caracter aplicativ în domeniul conducerii unităților social-economice, Perfecționarea organizării și planificării unităților industriale, Economia industriei și organizarea ergonomică a muncii. A avut loc, de asemenea, o masă rotundă cu tema „Integrarea învățământului economic superior cu cercetarea, proiectarea și producția în condițiile noului mecanism economico-financiar de autoconducere și autogestiuine”.

Lucrările simpozionului au oferit o cuprinzătoare și sugestivă imagine asupra abordărilor teoretice și soluțiilor practice de transpunere în viață a concepției originale, profund științifice a Partidului Comunist Român privind pirghiile progresului economico-social accelerat al țării în etapa făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate.

Stimularea tehnicii noi

● În articolul Hmotná Zainteresovanost na vedeckotechnickém pokroku (Cointeresarea materială în progresul tehnico-științific), apărut în revista POLITICKÁ EKONOMIE, Hana Brydlová analizează unele neajunsuri existente în stimularea materială a introducerii tehnicii noi în R. S. Cehoslovacă. După autor, aceste neajunsuri rezidă în orientarea exclusivă a întreprinderilor spre realizarea sarcinilor pe termen scurt, în faptul că întârzierea progresului tehnico-științific nu este considerat un indicator obligatoriu de plan, în insuficienta importanță acordată indicatorului beneficiu, precum și în nerezolvarea problemei legăturii dintre retribuția individuală și rezultatele totale ale întreprinderii. Autorul propune unele îmbunătățiri ale

sistemului existent de cointeresare materială, care se referă atit la producătorii tehnicii noi, cit și la utilizatorii ei. Se subliniază indeosebi necesitatea ca sistemul de cointeresare să aibă o acțiune complexă și pe termen lung. H. B. consideră că acest sistem ar funcționa cu o moti-vare mai efectivă dacă s-ar trece de la organizarea unităților productive după sistemul de ramură la organizarea lor pe verticală (sistem de combinat).

Banca mondială și extinderea terenurilor cultivate

● Într-o publicație a Băncii Mondiale Agricultural Land Settlement (Crearea de noi exploatari agricole), Washington, 1978, 76 p., se prezintă eforturile făcute în diferite zone ale

Sesizând exigențele timpului, caracterul dinamic al nevoilor economiei, al nevoilor omului, reprezentanții de seamă ai clasei muncitoare au promovat cu hotărâre și consecvență **ideea dezvoltării industriei mari, de fabrică, cu un nivel tehnic ridicat**, având la bază cuceririle respective dobândite în lume. Toate acestea erau considerate premise esențiale ale viabilității industriei românești. În „Lumea nouă” se arată că „trebuie creată în România industria mare”, afirmându-se cu alte prilejuri că „Industria mare... este temelia viitorului”, că industria națională trebuie „să fie la înălțimea și în direcțiunea progresului secolului în care trăim”. Gînditorii socialiști evidențiază posibilitățile existente în țară pentru dezvoltarea industriei, ei invocă în favoarea industrializării experiența altor țări. Contestînd, de exemplu, teza conservatoare privind imposibilitatea dezvoltării industriei naționale ca urmare a dimensiunii reduse a pieței interne C. Racovski scria că „Industria dezvoltîndu-se își creează singură mai mult loc în viața țării, provocînd neîncetat noi nevoi, deci și noi debușuri pentru produsele sale.”⁴⁾

Asemenea trăsături și componente ale gîndirii socialiștilor români de la sfîrșitul secolului XIX și începutul secolului XX pun în lumină un adevăr incontestabil: anume faptul că ei au înțeles pe deplin că în condițiile realizării unei avuții naționale cit mai mari — proces în care dezvoltarea industriei prin efort propriu era considerată ca avînd aportul cel mai însemnat — se pot crea condiții pentru progresul țării. Indiferent de modalitatea de împărțire a produselor muncii — sublinia de exemplu C. Dobrogeanu-Gherea, nu vom putea scăpa de sărăcie „atîta timp cît suma produsului nostru național va fi atît de mizeră. În marginile acestei producții mizere ne sufocăm. Trebuie deci, pe baze noi de producție, pe baze transformate, să mărim, și trebuie să mărim considerabil, produsul nostru național. Aceasta este problema problemelor țării noastre”. Această capacitate superioară de interpretare a realităților, această timpurie luciditate și maturitate politică a determinat pe doctrinarii clasei muncitoare să îmbrățișeze cu căldură ideea dezvoltării

și protejării industriei naționale ca **factor fundamental, vital în dezvoltarea forțelor de producție ale societății**.

Afirmînd cu consecvență poziția lor de clasă, gînditorii socialiști care militau pentru dezvoltarea industriei naționale au scos în evidență **natura capitalist exploatare a industrializării burgheze**. Socialiștii români au luptat ca roadele industrializării să asigure condiții mai bune de muncă și trai clasei muncitoare, tuturor celor ce muncesc și au arătat că adevărata împlinire în această direcție o poate oferi numai proprietatea socială asupra mijloacelor de producție, România socialistă. Încă de la crearea Asociației Generale a Lucrătorilor din România, în 1872 s-a arătat că această organizație avea drept țel lupta pentru întinderea și împlinirea industriei naționale, „de a încuraja mersul înainte al industriașilor români ca să putem ajunge mai repede la o industrie românească” alături de lupta pentru „a combate tot ce e rău și vătămător lucrătorilor din orice punct de vedere.”⁵⁾ Reflectînd aceeași capacitate superioară de înțelegere a realităților, aceeași așezare a intereselor țării la rangul supremei priorități în articolul „Ce vor socialiștii” publicat în iunie 1875 în ziarul „Drepturile omului” se arată: „Ce vor într-adevăr toți oamenii luminați din partidele noastre, care le este idealul? Ei vor o industrie mare națională. Ei bine aceasta vom și noi... Pentru aceasta noi socotim că nu este nici o jertfă destul de mare, fiind gata de a he jertfi cea de pe urmă picătură de singe spre a ajunge la acest ideal”. Dar — se afirmă în continuare în articol, — deosebirea dintre punctul de vedere al socialiștilor și cel al oamenilor luminați din alte partide este că „ei, ca și noi, voiesc producțiunea în devălmășie însă apropiatiunea individuală. Noi, ca și dinșii, vom producțiunea în devălmășie dar și apropiatiunea în devălmășie”.

O expresie semnificativă a spiritului revoluționar-patriotic profund al clasei muncitoare, disociind capitalul ca relație socială de forma sa materială de existență se vedește și la Gherea atunci cînd spune: „Domnilor burjuii, nici prin gînd nu ne trece să nimicim bogățiile, capitalurile... Noi vom și nimicim acea

formă socială... sub care aceste bogății se fac capitaluri și în loc de a fi mijloc de îndestulare a cerințelor omenești, mijloc de fericire, se fac un mijloc de apăsare, un mijloc care nenorocește și robește pe cea mai mare parte din oameni și anume pe cei care produc bogățiile.”⁶⁾ Regimul social existent, interesele înguste ale claselor dominante compromiteau și deturnau în măsură însemnată sacrificiile poporului pentru dezvoltarea industriei. Gînditorii socialiști, au criticat adesea caracterul contradictoriu al unor măsuri de politică economică întreprinse de guvernele timpului.

Vizionarii remarcabili, pornind de la dialectica raportului dintre forțele și relațiile de producție, dintre economic și social, doctrinarii socialiști au considerat dezvoltarea industriei drept mijlocul de întărire a proletariatului, drept mijlocul de realizare a condițiilor pentru **victoria socialismului**. Gherea sublinia că un stat industrial creează „mai bune condiții de luptă pentru emanciparea muncii”, iar C. Racovski demonstra creșterea însemnată a proletariatului într-un astfel de stat. În țara cu o industrie puternică — scria C. Dobrogeanu-Gherea — „se creează posibilități și elemente pentru dezvoltarea ulterioară a societății, la temeiul cărei dezvoltări social-democrația își întrevode idealul”, dezvoltarea industriei și a proletariatului industrial constituind „temelia pe care se va zidi însăși societatea socialistă”.

dr. Dan POPESCU

¹⁾ Documente din istoria mișcării muncitorești din România, 1893—1900, Editura politică, București, 1969, p. 383.

²⁾ C. Dobrogeanu-Gherea, Neobiobăgia, în C. Dobrogeanu-Gherea, Opere complete, vol. 4, Ed. politică, București, 1977, p. 257.

³⁾ Lumea nouă, 17 octombrie 1895.

⁴⁾ C. Racovski, Poporanism, socialism și realitate, în Viitorul social, nr. 11—12, 1908, pag. 356.

⁵⁾ Prospectul gazetei Lucrătorul român, Buc. 5 sept. 1872, vezi și dr. Nicolae Copoiu, Cu privire la locul problemei industrializării României în vechea mișcare socialistă, în Momente ale gîndirii economice marxiste în România, Forum, an 5, nr. 5/1973, pag. 92 și 93.

⁶⁾ C. Dobrogeanu-Gherea, Karl Marx și economiștii noștri, în Studii critice, vol. V, București, 1927, pag. 277.

lunii în direcția utilizării unor terenuri anterior necultivate. Pe baza tehnologiei actuale, suprafața arabilă a globului ar fi de 2 501 milioane ha. Din acestea, în 1970 au fost cultivate cam 1 430 ha, majoritatea celor 1 071 ha rămase necultivate fiind în America Latină (459 mil. ha) și Africa tropicală (190 mil. ha). Se apreciază că aproape toate țările dezvoltate mai au încă pămînturi arabile necultivate. Proiectele de creare de noi exploatari agricole, sprijinite de Banca Mondială, prezintă o fracțiune infimă (1,4 mil. ha pînă în 1975) din totalul celor care pot intra în exploatare. Dar, se spune în studiu, contribuția potențială a Băncii în această privință trebuie judecată nu atît după volumul programei lor, cît după tipul și calitatea

exploatărilor pe care le sprijină prin creditele ei. Acestea pot fi considerate ca prototipuri emulative, ca proiecte pilot, de a căror experiență să beneficieze celelalte eforturi de largire a pămînturilor cultivate. Ținînd seama și de eforturile în vederea ridicării randamentului la ha al culturilor, ar fi necesară încă în anul 1985 o largire anuală a terenurilor cultivate dublă față de cea realizată în prezent.

Intreprinderea — definiție, responsabilități

● A. Giurgiu, M.N. Costin, V. Păcuraru publică, în Editura Dacia, lucrarea Intreprinderea — unitate de bază a economiei naționale a R.S. România (1978, 204 p.). Analizînd definiția întreprinderii din Dicționarul de eco-

nomie politică — „unitatea de bază a economiei naționale, în care se desfășoară activitatea economico-socială” — autorul propune completarea ei cu unele elemente economice, dar și juridice, anume: „persoană juridică, îndeplinind o activitate economico-socială planificată, avînd rolul de unitate de bază a economiei naționale și care, fiind organizată pe principiile gestiunii economice, a centralismului democratic și autoconducerii muncitorești, reprezintă cadrul instituționalizat de exercitare de către oamenii muncii a dublei lor calități, de proprietari ai mijloacelor de producție și de producători ai bunurilor materiale”. O problemă mult controversată este aceea a răspunderii fiecăruia dintre membrii organelor colective de conducere.

FIȘE

În opoziție cu alte opinii — de pildă, a răspunderii totale, a răspunderii pe specialități etc. — autorii se axează pe dispozițiile legii nr. 2/1973 privind Curtea Superioară de Control Financiar și fac distincții, după cum membrii organului colectiv exercită o funcție de conducere, pe de o parte, și după cum fapta păgubitoare lezează întreprinderea sau un terț, pe de alta. În consecință: pentru pagubele aduse întreprinderii ar răspunde exclusiv organele de conducere dar pentru celea produse altui subiect de drept este angajată răspunderea fiecărui membru al organului colectiv.

„Este evident că obiectivele de dezarmare, și în primul rând de dezarmare nucleară, politica de destindere și de pace nu se realizează de la sine. În această privință sînt necesare eforturi susținute din partea tuturor popoarelor, a maselor largi populare de pretutindeni, pentru că numai prin acțiunea fermă, unită a acestora poate fi batută calea aventurilor militare, se poate asigura o pace trainică în Europa și în întreaga lume“.

NICOLAE CEAUȘESCU

Pacea, securitatea, colaborarea — cerințe vitale ale lumii contemporane

CURSA IRAȚIONALĂ A ÎNARMĂRILOR — RISIPĂ URIAȘĂ DIN AVUȚIA POPOARELOR

ÎN EPOCA NOASTRĂ, cursa înarmărilor este considerată pe bună dreptate unul din cele mai nocive fenomene din viața internațională, o realitate profund îngrijorătoare a lumii contemporane care are cele mai grele consecințe pe toate planurile — politic, economic, social, moral și în alte domenii — asupra tuturor statelor, mari și mici, bogate ori sărace, dezvoltate sau în curs de dezvoltare.

În raport cu alte etape istorice, în perioada postbelică ea a dobîndit proporții fără precedent și trăsături calitativ noi, în special prin apariția armelor nucleare, prin dezvoltarea vertiginosă a mijloacelor de transportare la fîntă a acestora, prin alte evoluții tehnologice majore, care au condus la acumularea unui enorm potențial de distrugere, la situația complet nouă în evoluția ei milenară arme suficiente pentru a distruge întreaga planetă de cîteva zeci de ori. Multidimensională, cursa înarmărilor a cuprins toate domeniile esențiale ale activității sociale, fiind concomitent cantitativă și calitativă, desfășurîndu-se în sfera nucleară, convențională și a noilor arme, pe uscat, pe apă, în atmosferă și în spațiul cosmic, în toate colțurile globului.

O lume suprasaturată de arme de distrugere

EXISTĂ astăzi mai multe criterii de evaluare a parametrilor cursei înarmărilor, care, împreună, conturează tabloul unei lumi suprasaturate de forțe armate, de arme și tehnici de ducere a războiului de toate tipurile, de cheltuieli militare exorbitante care secătuesc pur și simplu resursele popoarelor, orientîndu-le în scopuri neproductive, distructive.

Reprezentînd cel mai grav pericol pentru umanitate, cursa înarmărilor nucleare a evoluat în spirală amețitoare, ducînd la acumularea în arsenalele atomice a unei uriașe capacități de „supraucidere“ evaluată încă în urmă cu cîteva ani la circa 60 000 megatone trinitrotoluen, respectiv peste 15 tone de trotil pentru fiecare locuitor al planetei. Au cunoscut și cunosc o permanentă creștere cantitativă și perfecționare calitativă toate tipurile de arme nucleare și vectori ai acestora, prin asemenea evoluții ca gigantizarea și miniaturizarea ogivelor nucleare — procese la fel de periculoase —, dezvoltarea bombardierelor strategice și a altor avioane destinate transportului armamentului nuclear, sofisticarea rachetelor strategice și tactice etc.

Statistici ale O.N.U. și altor instituții internaționale estimează că în lume aproximativ 60 milioane de oameni (potrivit altor experți cifra ar fi de circa 100 milioane) se află angrenați în activități militare, ceea ce corespunde cu întreaga forță de muncă a industriei prelucrătoare din Europa (fără U.R.S.S.) sau cu aproape 70 la sută din întreaga forță de muncă angajată în S.U.A. Pe lângă efectele economice profund nocive ale acestei situații — între care costul ridicat al întreținerii militarilor și sustragerea unor uriașe energii umane din sfera unei activități în slujba dezvoltării și progresului de care omenirea are atît de mare nevoie, aceste uriașe efective aflate sub arme în numeroase state, dislocarea de trupe pe teritorii străine, educația militaristă din unele țări, existența bazelor militare în multe puncte ale globului nu fac să crească securitatea. Dimpotrivă, ele contribuie la creșterea încordării situației internaționale, la menținerea și amplificarea unei psihoze a războiului, cu toate

consecințele ei nocive pe planul vieții pașnice a popoarelor, cît și al păcii și securității mondiale.

Competiția militară — dimensiunile poverii

CURSA ÎNARMĂRILOR a continuat și continuă în importantul compartiment al înarmărilor așa-zise „clasice“ sau convenționale, unde în întreaga perioadă postbelică s-a desfășurat o uriașă competiție de perfecționare tehnologică, de punere la punct, testare și producere a noi generații de arme tot mai scumpe și mai împovărătoare pentru economiile naționale — arme de infanterie mici și mari, bombe de aviație, tunuri, tancuri, avioane militare de cele mai variate tipuri și destinații, nave de luptă, muniții de toate genurile și calibrele etc. Semnificativ pentru densitatea acestor armamente este faptul că numai în Europa, supranumită și „continentul-arsenal, există, în afara armelor nucleare, 8 milioane de oameni sub arme, 72 000 tancuri, 23 000 avioane, 4 500 nave de luptă, 14 000 tunuri — și lista poate fi continuată.

Ca și cum panoplia de arme nucleare și convenționale acumulate existente nu ar fi suficientă, se pun la punct în continuare asemenea mijloace de distrugere cum sînt noile tipuri de arme chimice și biologice, cercetările pentru punerea la punct a armelor bazate pe fuziunea nucleară și pe alte realizări din domeniul fizicii subnucleare, armele radiologice, stroboscopice și cele bazate pe infrasunete, armele genetice, mijloacele de luptă bazate pe aplicațiile militare ale laserilor etc.

Aceste considerații privind multiplele fațete și domenii de desfășurare ale cursei înarmărilor moderne nu pot omite o nouă dimensiune a competiției militare, de dată relativ recentă, și anume militarizarea intensă a spațiului extraatmosferic. Potrivit datelor existente, pînă la finele anului 1977, din cei 2 000 de sateliți lansați pe orbite circumterestre de principalele puteri spațiale, 75 la sută au avut destinații militare, iar ponderea sateliților militari, cu cele mai variate destinații — comunicații, coordonarea operațiunilor militare strategice, culegerea de informații cu caracter de spionaj, etc. — manifestă o tendință de creștere după data respectivă.

Un indicator sintetic și expresiv al competiției militare postbelice îl reprezintă evoluția în ritm exponențial a cheltuielilor militare globale. Date care se bucură de girul O.N.U. și al altor organisme internaționale arată că bugetul militar global care era de 50 miliarde dolari în 1945 s-a dublat după 15 ani, s-a triplat după 23 de ani, a crescut de 6 ori după 30 de ani, pentru a ajunge de opt ori mai mare, respectiv de 400 miliarde dolari, în anul 1977. În anul care a trecut cheltuielile militare globale au atins nu numai recordul mondial în valoare absolută; pentru prima dată în perioada postbelică și în toate timpurile s-a irosit pentru înarmări peste un miliard de dolari pe zi.

O abordare cumulativă pentru anii postbelici întregeste imaginea uriașei risipe de fonduri și bunuri materiale alocate cu scopuri distructive: cheltuielile militare din anii de după război se ridică la cifra astronomică de 6 000 miliarde dolari calculate la prețuri constante (1975), ceea ce echivalează cu produsul național brut al totalității țărilor lumii în anul respectiv.

Argumente false pentru o „notă de plată” tot mai oneroasă

EXISTĂ UNII AUTORI, apologeți ai cursei înarmărilor, care preocupă să escamoteze proporțiile uriașe ale cheltuielilor militare, să camufleze „nota de plată” pe care o achită popoarele respective pentru înarmări nejustificate, într-o lume suprînarmată, recurg la tot felul de argumente, între care cele mai frecvente sînt ponderea chipurile relativ scăzută a alocațiilor militare în ansamblul produsului național total și așa-numitele „avantaje ale înarmărilor” rezultînd din angajarea unei părți a forței de muncă și din vânzările de arme în străinătate, care aduc venituri considerabile. În legătură cu primul argument, experți de prestigiu, între care și cei de la S.I.P.R.I., remarcă faptul îngrijorător că față de perioada antebelică, cînd alocațiile militare au reprezentat în medie 3—3,5 la sută din producția mondială, în anii 1950—1970 această pondere s-a stabilit la nivelul mediu de 7—8 la sută, reprezentînd în prezent circa 6 la sută, cu apreciable oscilații de la stat la stat. Tradusă în cifre absolute însă, este vorba de sume colosale, care în cazul unor mari puteri au depășit în ultimii ani 100 miliarde dolari anual și care pentru orice stat, mare sau mic, constituie o grea povară ce apasă pe umerii poporului, ai maselor muncitoare înainte de toate. Concomitent, în negocierile de dezarmare din ultimii ani de la O.N.U. și din alte foruri s-au adus argumente cu o mare forță de convingere privind totala inconsistență a tezei care susține că înarmările, sporirea cheltuielilor militare, ar aduce vreun fel de avantaje economice ori sociale națiunilor angajate în cursa înarmărilor, exceptînd, desigur, îmbogățirea unor cercuri restrînse legate de complexul militar-industrial și de tranzacțiile oneroase cu arme.

Recent un grup de cercetare studentesc din Michigan a calculat, cu ajutorul unor reputeți economiști, că în timp ce fiecare miliard de dolari investit în cursa înarmărilor oferă în total 35 000 de locuri de muncă în ramurile industriei militare, murile economiei civile ar crea: 150 000 locuri de muncă pentru lucrători necalificați, sau 100 000 posturi de învățători, sau 76 000 de locuri de muncă pe șantierele de lucrări edilitare urbane, sau 50 000 de locuri de muncă în sectorul construcției de școli, ceea ce ar aduce o contribuție importantă la dezvoltarea

state și grupări de state — care se intensifică în ultima vreme și se află la originea pericolului de război. Alternativa rațională unică o constituie astăzi nu exacerbarea și împingerea la limitele absurdului a goanei înarmărilor, căci nu aceasta poate oferi soluția pentru o pace și securitate autentică, ci trecerea cit nu este prea târziu la reducerea cheltuielilor militare, la înfăptuirea dezarmării, în primul rînd a dezarmării nucleare — singura cale aptă să garanteze omenirii evoluția pașnică necesară pentru progresul ei economic și social, pentru materializarea aspirațiilor ei milenare.

Proporțiile înarmărilor, cifrele astronomice ale cheltuielilor militare este bine să fie comparate cu aceste date și aprecieri publicate recent de Frank Barnaby, directorul Institutului internațional de cercetări în problemele păcii din Stockholm:

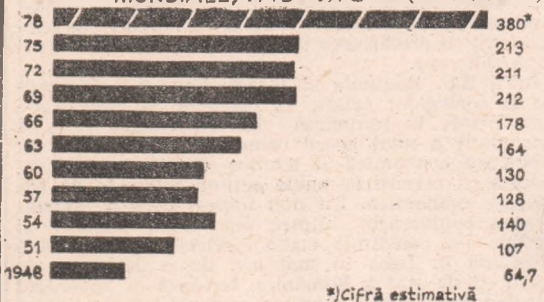
„Cheltuielile militare globale se cifrează la aproximativ 400 miliarde dolari, adică aproape un miliard de dolari pe minut, într-o lume în care: circa 1,5 miliarde de oameni (aproape 40 la sută din populația lumii) nu dispun de servicii medicale eficiente; aproape 3 miliarde de oameni trăiesc în țări în care există doar un medic la peste 1 000 de locuitori; circa 3 miliarde de oameni nu dispun de surse de apă sigure; aproximativ 750 000 de oameni mor în fiecare lună din cauza bolilor generate de apa impură; circa 570 milioane de oameni sînt grav subnutriți; aproape 2 miliarde de oameni au speranța de viață sub 60 și chiar sub 50 de ani; circa 800 milioane de oameni sînt analfabeți, între care 70 la sută din populația Africii; aproximativ 250 milioane de copii sub 14 ani nu urmează cursurile unei școli”.

Dimensiunile și implicațiile majore ale cursei înarmărilor se constituie astfel, o dată mai mult, ca argumente raționale puternice în favoarea dezarmării.

România: atașament ferm la cauza păcii și a dezarmării

ACESTE ARGUMENTE, alături de principiile nobile ce animă întreaga politică internă și externă a partidului și statului nostru, de atașamentul ferm al poporului român la cauza păcii, stau la baza consecvenței cu care România a militat și mi-

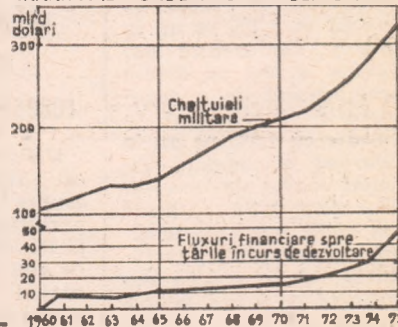
EVOLUȚIA CHELTUIELILOR MILITARE MONDIALE, 1948-1978 (în mld. dolari)

Costul unui bombardier (83 mil. dolari) = costul pe 10 ani al programului O.M.S. pentru eliminarea variolei
450 mld. dolari, adică jumătate din cheltuielile militare pe o zi = costul programului D.M.S. de eliminare totală a paludismului

400 mld. dolari, actuala sumă a cheltuielilor militare mondiale anuale = 25 de ani de asistență financiară pentru țările în curs de dezvoltare (la nivelul actual)

CURBE COMPARATE: FONDURI PENTRU ÎNARMARE - FONDURI PENTRU DEZVOLTARE

economico-socială. Considerabilele avantaje pe care le-ar putea aduce crearea de noi locuri de muncă în sfera productivă ar fi cu adevărat în serviciul și în interesul prosperității membrilor ei.

Materializarea aspirațiilor de pace ale omenirii cere înfăptuirea dezarmării

DIN ORICE UNGHI ar fi privită, cursa modernă a înarmărilor, mai ales la parametrii ei actuali, fără precedent în istorie, reprezintă o competiție periculoasă și nocivă, cu consecințe negative profunde pe plan politic, militar, economic, social și moral pentru toate popoarele.

Din punctul de vedere al climatului politic și juridic mondial, al păcii și securității internaționale, cursa înarmărilor, acumularea unor stocuri tot mai mari de mijloace de distrugere subminează destinul și cooperarea între state, alimentează suspiciunea și neîncrederea, agravează rivalitățile dintre blocurile militare opuse, periclitează grav pacea și securitatea, generează și întreține ori amplifică conflictele așa-numite locale, servește politica bazată pe forță, presiuni și amestec în treburile altor popoare, încurajează și susține tendințele de reîmpărțire a lumii în zone și sfere de influență între principalele

state pentru reducerea cheltuielilor militare, pentru stăvilirea cursei înarmărilor, pentru depășirea immobilismului la care s-a ajuns în tratativele de dezarmare și trecerea la măsuri hotărâte de dezamorsare a competiției militare, de dezarmare, de întărire a păcii și securității mondiale. Prezintă Organizația Națiunilor Unite și în Comitetul pentru dezarmare un program realist și cuprinzător de dezarmare, aprobat de Congresul al XI-lea al partidului, avansînd numeroase alte propuneri și inițiative valoroase în sfera dezarmării, situîndu-se pe o poziție clară, fără echivoc în favoarea dezarmării, afirmată cu limpezime și fermitate de cel mai autorizat reprezentant al țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, România își aduce un aport valoros la lupta viguroasă a forțelor progresiste și democratice din întreaga lume pentru oprirea cursei înarmărilor, pentru dezarmare și pace. Poporul nostru manifestă încredere neîmurmurată în aprecierile Partidului Comunist Român, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, în legătură cu trăsăturile caracteristice ale vieții internaționale actuale, în capacitatea popoarelor, a tuturor forțelor înaintate ale omenirii de a imprima un curs nou, pozitiv în evoluția mondială, de a impune stăvilirea înarmărilor și realizarea unor măsuri practice de dezarmare, care să ofere tuturor țărilor perspectiva conviețuirii și dezvoltării într-o lume pașnică, fără arme și fără războaie.

Nicolae CHILIE

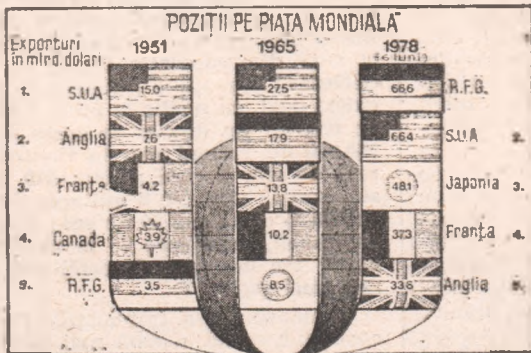
TENDINȚE — CONJUNCTURI

Comerțul mondial:
inversări de poziții

UN tablou al modificărilor în raporturile de forță economică din lumea capitalistă în perioada postbelică: acesta este sensul major al datelor pe care le înfățișează graficul reprodus aici după VDI-Nachrichten. Cifrele privind exporturile din prima jumătate a anului 1978 arată, că, între principalele cinci țări capitaliste dezvoltate, R.F.G. a trecut pe primul loc cu puțin înaintea S.U.A., și toate indicile arată că datele anuale vor confirma această inversare. Pe de altă parte, în timp ce Canada a ieșit din grupul primilor cinci mari exportatori din lu-

mea capitalistă, ascensiunea Japoniei în ierarhia lor continuă, iar declinul pozițiilor comerciale engleze se accentuează. Observatorii occidentali ai evoluțiilor descrise subliniază că exporturile americane trec pe locul doi în ciuda eforturilor depuse, între altele cu ajutorul

deprecierii dolarului, de a le face mai competitive. Totodată, ei se arată intrigati de faptul că cele vest-germane continuă să progreseze în ciuda deprecierii accentuate a mărcii din ultimul timp, fapt care de obicei tinde să scumpească mărfurile respective pe piața externă.

Economii de petrol

CONSUMUL de petrol pe ansamblul principalelor țări occidentale industrializate a rămas neschimbat în perioada dintre declanșarea crizei petroliere în toamna anului 1973 și sfârșitul anului 1977, relevă un studiu al GATT dat publicității la Geneva. Consumul a sporit în medie cu 1,1% pe an în S.U.A., dar această majorare a fost pe deplin compensată de o reducere a consumului în medie cu 1,5% pe an în Europa occidentală. Ținând seama de creșterea economică realizată în acest interval, rezultă că s-a reușit, întrucâtva, să se reducă necesarul de petrol pentru obținerea unei unități de venit național.

În țările în curs de dezvoltare, se arată mai departe în raport, consumul de petrol a continuat să crească sensibil între 1973 și 1977, în medie cu 7% pe an. Cu toate acestea, ponderea țărilor respective în consumul mondial rămâne încă extrem de redusă.

Transporturile
maritime:
recesiune prelungită

UN RAPORT, publicat recent de O.C.D.E. asupra situației transporturilor maritime din țările capitaliste, arată că anul trecut aceasta a evoluat sub efectul ritmului lent de creștere a comerțului internațional și al sporirii flotei co-

merciale a țărilor capitaliste. Ea s-a caracterizat, în primul rînd, prin încetinirea extinderii transporturilor maritime internaționale (ca volum al mărfurilor transportate — cu 3% față de 1976), pentru anul în curs fiind prognozat un procent apropiat. Totodată tonajul vaselor aflate în rezervă a crescut cu 13% în cursul anului 1977 (la 48 mil. t.r.b.), deosebit de ridicată fiind ponderea în rezervă a petroliereilor, a navelor pentru mărfuri în vrac și a celor specializate în transportul de gaze lichefiate. Pe de altă parte, nivelul navlurilor a fost influențat, între altele, de reprofilarea unor tancuri petroliere pentru transportul de produse în vrac.

Orientări în dezvoltarea economică

Republica Democrată Populară Laos

ÎN PREZENT poporul laotian este angajat cu toate forțele sale în procesul de înlăturare a stării de inapoiere economică, socială și culturală, moștenită din perioada dominației coloniale, a sechelelor lăsate de agresiunea imperialistă, pășind pe calea edificării orînduirii socialiste, a unei țări libere, independente și prospere.

Programul de refacere inițiat imediat după eliberare de Partidul Popular Revoluționar Laoțian are în vedere restructurarea și reconstrucția întregii economii naționale, naționalizarea pădurilor, a bogățiilor subsolului și surselor de energie, lichidarea proprietății private asupra pămîntului, întărirea sectorului de stat ș.a. În cei trei ani scurși de la eliberare, rezultate pozitive s-au obținut în domeniul dezvoltării agriculturii, principala ramură economică, în care sînt ocupate 80-90% din populația activă a țării și care dispune de importante rezerve. Astfel, din potențialul funciar estimat la 4 mil. ha în 1976 erau cultivate numai 175 mii ha. Ca urmare a înființării a citorva sute de întovărășiri și cooperative în toate provinciile țării, numai în anul 1976 au fost ameliorate și reintroduse în circuitul agricol 40 mii ha. În provincia Savannakhet, de exemplu, s-au executat lucrări de ameliorări funciare pe 18,3 mii ha, iar alte 11,3 mii ha de terenuri necultivate au fost transformate în orezării. Prin construirea sau reamenajarea a aproape 3 000 de canale mici și mijlocii, au fost extinse suprafețele irigate, ceea ce a permis sporirea recoltelor de porumb, cartof dulce, manioc, arahide, tutun etc. Au fost adoptate, de asemenea, măsuri pentru valorificarea importanțelor resurse forestiere, pădurile — bogate în esențe valoroase — ocupînd 70% din suprafața țării.

În subsol se găsește zăcăminte de cositor, plumb, zinc, minereu de fier, cărbune, potasă, sare etc., producția sectorului extractiv cunoscînd după eliberare o extindere însemnată. Industria prelucrătoare este slab reprezentată, 60% din numărul unităților fiind profilate pe producția de bunuri de consum (băuturi alcoolice, țigarete, încălzămînte, textile etc.). Începe să se dezvolte și prelucrarea metalelor reprezentată actualmente de cele cîteva sute de ateliere pentru producerea de unelte agricole, înființate după eliberare.

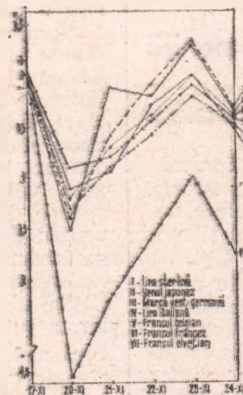
Între R.S. România și R.D.P. Laos s-au dezvoltat și consolidat relații de prietenie și colaborare, concretizate în semnarea (în septembrie 1976, la București) a unui acord comercial, a acordului de cooperare economică și tehnico-științifică, a protocolului cu privire la unele acțiuni concrete de cooperare economică. Un nou impuls pentru intensificarea conlucrării dintre cele două popoare și partide l-a constituit vizita oficială de prietenie efectuată în Laos în mai a.c. de o delegație de partid și de stat a României, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România.

N. L. OSS

EVOLUȚII MONETARE

TENDINȚA de redresare, pe piețele de schimb, a cursului dolarului S.U.A. a continuat și în săptămîna 20-24 noiembrie 1978. Dintre evenimentele deosebite, care au influențat evoluția cursurilor de schimb în această săptămîna, notăm: publicarea excedentului comercial al R.F.G. pe luna octombrie a.c. (de 4,81 miliarde mărci) și accentuarea presiunilor inflaționiste în S.U.A., unde rata anuală de creștere a indicelui prețurilor la bunurile de consum se apropie acum de 10%. De asemenea, se apreciază că adoptarea noilor obiective referitoare la viitorii parametri ai creșterii masei monetare în S.U.A., intervenită la finele săptămîinii, precum și majorarea dobinzii preferențiale („prime rate”) în S.U.A. de la 11% la 11,5% p.a. (cel mai înalt nivel în ultimii aproape 4 ani) au avut în general un efect favorabil asupra evoluției cursului de schimb al dolarului pe piețele internaționale.

Francul elvețian a continuat să cedeze, în ritm mai rapid comparativ cu celelalte monede prezentate, teren în fața dolarului S.U.A. După ce s-a situat la un nivel minim al intervalului de circa 1,7825 franci pentru un dolar (peste 4,5% sub nivelul de referință), moneda elvețiană a terminat intervalul la circa 1,7347 franci/dolar (cu circa 1,75% sub închiderea anterioară). Marca vest-germană a deschis la un nivel de aproape 1,7825 mărci/dolar, după care a revenit parțial, sub efectul anunțării ultimelor cifre ale balanței comerciale a R.F.G., cotînd la închidere la circa 1,7260 mărci/dolar. Francul francez și francul belgian au avut o evoluție relativ paralelă, cotînd la închidere cu circa

Evoluția principalelor valute occidentale în raport cu dolarul S.U.A., în perioada 20-24.XI luîndu-se ca bază cursurile din 17.XI 1978

0,5% sub închiderea anterioară (la circa 4,4225 și, respectiv, 30,30 franci pentru un dolar S.U.A.).

Lira sterlină pe fondul tratativelor politice intense care vizează determinarea aderării Angliei la preconstituit sistem monetar vest-european, a avut o evoluție apreciată de specialiști ca bună, atîngînd un nivel maxim de circa 1,9540 dolari pentru o liră, mai mult de 0,3% peste nivelul de referință. Lira italiană a oscilat în acest interval între 855 și 849,20 lire/dolar S.U.A. Yenul japonez a avut o evoluție calmă și a atins un maxim al intervalului de circa 193,70 yeni pentru un dolar S.U.A., după care a cotat la închidere (în regres) la circa 194,90 yeni/dolar.

Piața eurodepozitelor a înregistrat la perioadele de 6 luni dobinzi de circa 12% p.a. la eurodolarii, de 0,5% p.a. la eurofrancii elvețieni și de aproximativ 3,9375% p.a. la euro-mărcile vest-germane.

Sub influența evenimentelor de pe piața de schimb și a licitației organizate în acest interval de Trezoreria S.U.A. la care aurul a fost adjudecat la un preț mediu de 199,05 dolari/uncie, prețul aurului a înregistrat fluctuații destul de mari avînd a puncte extreme 196,85 și respectiv 202,78 dolari/uncie aur fin (al doilea și penultimul fixing al intervalului, la Londra).

Paul DUMITRAȘCU
Gheorghe MUNTEAN

GLOSAR

Piața londoneză a aurului

FLUCTUAȚIILE prețului aurului din ultima vreme au pus pe primul plan al interesului mecanismul celei mai importante piețe a aurului din lume: piața Londrei. Deși City-ul londonoz este un sediu al afacerilor cu aur de câteva sute de ani încoace, ceea ce se înțelege astăzi prin piața aurului este, ca organizare și funcționare, de dată relativ recentă (1919). Piața este compusă din reprezentanții a cinci firme specializate în expertizarea, vânzarea-cumpărarea și transportul lingourilor și monezilor de aur. Acestea sînt, în ordinea vechimii: Mocatta and Goldsmid Limited, înființată în 1684, cu 10 ani înaintea Băncii Angliei; Sharps Pixley Limited, înființată prin comisarii succesive ale unor firme, cea mai veche datînd din 1750; N. M. Rothschild & Sons Limited, înființată în 1804; Johnson, Matthey Bankers Limited, care a preluat activitatea unei firme înființate în 1817; Samuel Montagu & Co. Limited, înființată în 1853.

Reprezentanții acestor firme se întrunesc de două ori pe zi, la orele 10,30 și 15, reuniunile lor purtînd denumirea de „fixing”. Scopul reuniunilor este stabilirea prețului exprimat în dolari S.U.A. al unciei troy (31,1 g) de aur fin pentru tranzacțiile încheiate în perioadele de timp dintre reuniuni. La baza stabilirii prețului se află variația cererii și ofertei. Întrucît fiecare reprezentant prezintă cererile și ofertele primite de firma respectivă, prețul pieței din Londra rezultă din confruntarea concurențială a prețurilor propuse de aceștia.

Obiectul tranzacțiilor îl formează în general lingourile (barele) de aur care au greutatea diferite: 400 uncii troy (12,5 kg) — lingoul standard; 1 kg; 500 g; 100 g; 100 uncii și 10 uncii. Titlurile (paritățile uzuale sînt: 995,0; 999,9 (aceasta din urmă fiind considerată echivalentă cu puritatea absolută)). Sînt acceptate numai lingourile care provin de la anumite firme de încredere și care poartă anumite poansonse de verificare a conținutului, între care și din România (firmele sînt înscrise într-o listă specială — „The good delivery list”).

În cursul fixing-ului, președintele reuniunii (tradițional este reprezentantul firmei N. M. Rothschild & Sons) anunță un preț de deschidere care în general corespunde prețului precedent. Fiecare reprezentant este în legătură telefonică cu sediul firmei respective și comunică acest preț. Firma răspunde dacă este sau nu interesată să vîndă sau să cumpere. În cazul în care există interes, președintele se informează asupra numărului de lingouri care urmează să fie oferit spre vânzare, respectiv cumpărare. Dacă cumpărătorii dispuși să accepte prețul de deschidere prezintă cereri egale cu ofertele vânzătorilor la același preț, atunci prețul de deschidere rămîne neschimbat. Dacă însă cererea și oferta nu se echilibrează, se propun prețuri superioare sau inferioare pînă cînd se realizează echilibrul și se fixează noul preț al pieței. Prețurile se înțeleg pentru livrare imediată loco Londra și se comunică în întreaga lume prin agențiile internaționale de presă. Livrarea lingourilor se efectuează la sediul firmei vânzătoare.

Reputația mondială a pieței aurului din Londra — fixing-ul din City este valabil pretutîndeni — se datorește faptului că din 1880 și pînă în 1968, întreaga cantitate de aur scoasă din minele sud-africane, reprezentînd 80% din aurul nou extras, a fost comercializată aici. În prezent, o parte din aur se desface prin bursa din Zürich, însă Londra își menține poziția dominantă în lume ca centru al pieței libere a aurului.

C. K.

Energie solară

Iola Gherman, Nádlae — Interesul crescînd pentru utilizarea energiei solare se exprimă în bugetul sportat alocat cercetărilor în acest domeniu chiar în țări care, așa cum remarcăm, au o climă mai puțin însoțită, cum este de pildă R.F. Germania.

Explicația o constituie nu numai necesitatea de a reduce intrucivitatea dependența de petrolul im-

portat, ci și convingerea că, în viitorul apropiat, piața mondială a instala-

țiilor utilizînd energia solară pentru producerea de electricitate și căldură vă cunoaște o extinde-

re considerabilă. Sumele afectate de guvernul vestgerman cercetărilor în domeniul energiei solare pentru perioada 1977—1980, de 166 milioane mărci (circa 80 milioane dolari), reprezintă triplul celor alocate în cei trei ani anteriori. Pe de altă parte, 23 de mari firme vest-germane au format un organism intitulat „Uniunea federală pentru energia solară” (Bundesverband Solarenergie) menit să promoveze participarea industriei din R.F.G. la realizarea de instalații „solare” în străinătate, în scopuri dintre cele mai variate: desalinizarea apei de mare, pomparea apei pe canale de irigație, acționarea de rețele de telecomunicații etc.

Anul trecut, producerea și instalarea de colectoare de energie solară a permis realizarea unei cifre de afaceri de 20 milioane dolari în R.F.G. (cu perspectiva triplării ei în acest an), și de 15 milioane dolari în Franța. În S.U.A., Departamentul Energiei va beneficia în bugetul viitor de fonduri duble pentru cercetări în domeniul energiei solare, de 500 milioane dolari.

Vîrstnici

Ilie Preda, Brașov — 1) „Săptămîna națională a persoanelor vîrstnice”, organizată pentru prima dată în toamna aceasta în Franța, urmînd a fi receditată în fiecare an, a readus în atenția opiniei publice cîteva probleme legate de condițiile de viață dificile ale multor persoane în vîrstă de peste 65 ani din această țară. Sub raportul veniturilor se constată că distanța dintre extreme este mai mare în rîndurile populației vîrstnice decît în cazul populației active, și anume de 1 la 11,5 față de 1 la 9. Trebuie ținut seama, desigur că inegalitatea, cea mai flagrantă în societatea capitalistă este aceea de avere, aspect sub care discrepanțele în rîndul vîrstnicilor sînt și mai mari. A reieșit de asemenea că 80% din francezii în vîrstă de peste 65 de ani trăiesc în imobile construite înainte de 1880. În mediul rural, 81% din locuințele lor sînt lipsite de instalații sanitare, iar în orașe 42%. Circa 70% din locuințele persoanelor vîrstnice sînt situate la etajele superioare ale unor imobile fără ascensor.

2) Vă sugerăm consultarea numărului 40/1978 al revistei noastre.

Petrol

Urania Munteanu, Buftea — 1) Dintre țările O.P.E.C., cel mai mare export de petrol l-a realizat anul trecut Arabia Saudi-

tă (450 mil. t, în valoare de circa 40 miliarde dolari), dar pe locuitor cele mai mari venituri de pe urma exportului de petrol s-au înregistrat în Emiratele Arabe Unite (14 153 dolari), urmate de Qatar (10 555 dolari), Kuwait (7 500 dolari) și abia pe locul patru Arabia Saudită (5 714 dolari). Iranul a extras anul trecut 276,4 milioane t de petrol brut, respectiv 9,1% din producția mondială, cea mai mare parte a extracției (253 mil. t) fiind destinată exportului (45—50 mil. t pe an în Japonia, 45 mil.

t pe an în S.U.A. unde acoperă 5% din consumul total, 100 mil. t în Europa occidentală, acoperînd în ansamblu un sfert din necesarul acesteia) etc. În prima parte a acestui an volumul zilnic al extracției iraniene corespundea unei producții anuale de 275—290 mil. t pe an.

2) Insula Sf. Lucia (616 km², 120 000 locuitori), care urmează să-și proclame independența la jumătatea lunii decembrie a.c., în cadrul Commonwealth-ului, se află situată în arhipelagul Antilelor Mici din Marea Caraimbilor.

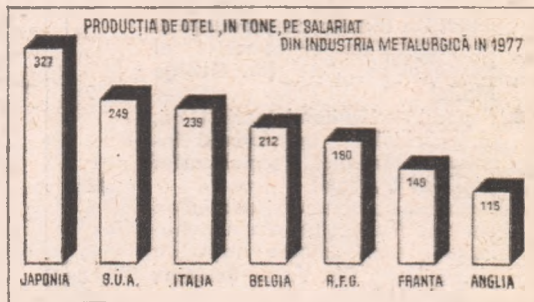
Siderurgie

Norocel Dumitrescu, Ottenia — În ultimul sfert de secol în producția mondială de oțel s-au produs restructurări importante din punct de vedere al contribuției relative a principalilor producători. Astfel, de pildă, ponderea Japoniei a sporit între 1952 și 1977 de la 3,3% la 15,2%,

Orientul Mijlociu și Indepărtat etc. După cum știți, o creștere importantă a înregistrat și producția de oțel a țării noastre (de la 0,5 mil. t în 1950 și 3,4 mil. t în 1965 la 11,4 mil. t în 1977), urmînd a ajunge la 13,7 mil. t în 1979.

Sub raportul volumului producției de oțel pe o persoană ocupată în industria siderurgică, va oferim graficul de mai jos, reprodus după revista

I. Expansion. Volumul ri-

în vreme ce ponderea țărilor vest-europene s-a redus de la 29,8% la 23%, iar a S.U.A. de la 39,7% la 13,8%. Noi modificări importante sînt de așteptat odată cu ascensiunea producției siderurgice a unor țări latino-americane, din

dicat al producției japoneze pe persoană ocupată este explicat prin structura mai modernă a aparatului productiv al siderurgiei nipone, care realizează aproape jumătate din exportul mondial de oțel.

Lira irlandeză

Georgel Marinescu, București — Lira irlandeză a fost creată în anul 1927, pe vremea cînd Irlanda era încă membru al Commonwealth-ului cu statut de dominion și realiza 90% din comerțul exterior cu Marea Britanie. Lira irlandeză s-a aliniat de aceea la lira sterlină, care era încă o monedă de prim rang pe arena mondială. Ea este și astăzi legată de lira sterlină, deși după aderarea Irlandei la Piața comună, în 1972, ponderea Marii Britanii în comerțul exterior al Irlandei s-a redus la sub 50%, iar pe de altă parte lira sterlină s-a depreciat mult în raport cu alte monede vest-europene. De asemenea, ritmul inflației în Irlanda, de ordinul a 7%,

este inferior celui din Marea Britanie. Totuși, opiniile rămîn încă împărțite în Irlanda cu privire la eventualitatea unei rupturi între cele două monede, în legătură și cu posibilitatea aderării uneia din cele două țări sau a ambelor la sistemul monetar (vest-)european.

Bogdan Stoicescu, Cimpulung, jud. Argeș. Vă sugerăm să vă adresați revistei „Magazin istoric”.

Nota redacției: În legătură cu articolul „Cercetarea economică în sprijinul practicii — Economisirea energiei, o sarcină prioritărată de Ștefan Răgalie, apărut în nr. 47/1978, menționăm că au fost folosite surse și date prelucrate de către un colectiv de cercetători de la Institutul de economic industrială.

- Hotărârea plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român cu privire la activitatea delegației Republicii Socialiste România la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, care a avut loc la Moscova	1
- Strins unită în jurul partidului întreaga națiune sprijină ferm poziția tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ (Dinu Dragomirescu)	3
- Congresul al XI-lea și Conferința Națională ale P.C.R. O linie politică generală, strălucit confirmată de marile înfăptuiri ale poporului nostru, de întreaga evoluție a vieții internaționale (Nicoară Ionescu)	5

- Șase decenii de la crearea statului național unitar român	
● Socialismul — chezașia unității și împlinirii aspirațiilor de dreptate națională și socială (prof. dr. Petru Pânzaru)	7
● Politica partidului de dezvoltare unitară a forțelor de producție și de progres economico-social al României socialiste (dr. George Marin)	9
● Poporul — făuritorul marii Uniri, al epocalelor transformări innoitoare din anii socialismului (dr. Iosif I. Adam)	12
● Simpatia, aprobarea și adevinearea maselor muncitoare ale naționalităților conlocuitoare față de marea Unire (dr. Vasile Șchiopu, Ludovic Băthory)	14
● Efortul poporului român pentru înfăptuirea aspirațiilor sale de unitate și libertate (Constantin Căzănișteanu)	16

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- În marile unități industriale. Acțiuni concertate pentru economisirea energiei electrice și combustibilului (V. Boescu, Gh. Drăghici)	18
- Perfecționarea mecanismului economico-financiar. Sistemul normativelor de costuri și cerințele bugetului de venituri și cheltuieli (conf. dr. C. M. Drăgan)	19

CONDUCERE ● ORGANIZARE

- Organizarea complexă a muncii pe șantierele de construcții (Dan Condrea)	21
--	----

TEORII ● IDEI

- Procesul circular activ. Unități de profil complex capabile să valorifice multiplele valențe economice ale sticlei de zahăr (N. Botezatu)	24
- Școli ● curente ● economiști. Consecvență în susținerea dezvoltării industriei naționale (I) (dr. Dan Popescu)	26

ECONOMIE MONDIALĂ

- Cursa irațională a înarmărilor — risipă uriașă din avuția popoarelor (Nicolae Chilie)	28
---	----

IN SUPLIMENTUL ACESTUI NUMĂR :
Relații financiar-valutare și comerciale internaționale

IN THIS ISSUE

- Closely united around the Party, the entire nation firmly sustains the position of Comrade Nicolae Ceaușescu at the Conference of the Consultative Political Committee (Dinu Dragomirescu)	3
- The XIth Congress and the National Conference of the Romanian Communist Party. A general political line brilliantly confirmed by the great achievements of our people, by the entire development of international life (Nicoară Ionescu)	5
- Six decades since the formation of the Romanian national unitary state	
● Socialism — the warrant of unity and of the achievement of aspirations toward national and social justice (Prof. Dr. Petru Pânzaru)	7
● The Party's policy for the unitary development of the productive forces and the	

economic and social progress of socialist Romania (Dr. George Marin)	9
● The people — maker of the great Union and author of the outstanding, far-reaching changes having occurred in the years socialism (Dr. Iosif I. Adam)	12
● Sympathy, approval and adhesion of the working masses of the cohabiting nationalities towards the great Union (Dr. Vasile Șchiopu, Ludovic Băthory)	14
● The endeavour of the Romanian people for achieving its aspirations toward unity and liberty (C. Căzănișteanu)	16
- The circular active process. Units with a complex profile, capable of turning to account the multiple economic resources of sugar beet (N. Botezatu)	24
- The irrational arms race — a huge squandering of the peoples' wealth (Nicolae Chilie)	28

DANS LE NUMERO

- Etroitement unie autour du parti, la nation tout entière soutient fermement la position du camarade Nicolae Ceaușescu à la Conférence du Comité Politique Consultatif (Dinu Dragomirescu)	3
- Le XIème Congrès et la Conférence Nationale du Parti Communiste Roumain. Une ligne politique générale brillamment confirmée par les grandes réalisations de notre peuple, par l'entière évolution de la vie internationale (Nicoară Ionescu)	5
- Six décennies depuis la formation de l'Etat national unitaire roumain	
● Le socialisme — garantie de l'unité et de la réalisation des aspirations à la justice nationale et sociale (prof. dr. Petru Pânzaru)	7
● La politique du parti pour le développement unitaire des forces productives et le	

progrès économique et social de la Roumanie socialiste (dr. George Marin)	9
● Le peuple — le réalisateur de la grande Union, des grandioses changements des années du socialisme (dr. Iosif I. Adam)	12
● La sympathie, l'approbation et l'adhésion des masses travailleuses des nationalités cohabitantes envers la Grande Union (dr. Vasile Șchiopu, Ludovic Băthory)	14
● L'effort du peuple roumain pour la réalisation de ses aspirations à l'unité et la liberté (C. Căzănișteanu)	16
- Le processus circulaire actif. Unités à profil complexe, capables de mettre en valeur les multiples valences économiques de la betterave à sucre (N. Botezatu)	24
- La course irrationnelle aux armements — énorme gaspillage de la richesse des peuples (Nicolae Chilie)	28

ИЗ СОДЕРЖАНИЯ

- Крепко сплоченная вокруг партии, вся нация твердо поддерживает позицию товарища Николае Чаушеску на совещании Политического консультативного комитета (Дину Драгомйреску)	3
- XI-ый Съезд и Национальная Конференция Р.К.П. Генеральная политическая линия, блестяще подтвержденная грандиозными достижениями нашего народа, всем разбурыванием международной жизни (Никоарэ Ионеску)	5
- Шестидесятилетие создания единого румынского национального государства	
● Социализм — гарантия единства и осуществления стремлений к национальной и социальной справедливости (проф. др. Петру Пънзару)	7
● Политика партии, направленная на целостное развитие производительных сил и на экономический	

и социальный прогресс социалистической Румынии (др. Джордже Марин)	9
● Народ — творец великого Объединения, эпохальных обновляющих преобразований в годы социализма (др. Иосиф И. Адам)	12
● Симпатия, одобрение и поддержка, оказанные рабочими массами проживающих на одной и той же территории национальностей великому Объединению (др. Василе Шкиопу, Лудовик Батори)	14
● Усилила приложенные румынским народом для осуществления своих стремлений к единству и свободе (К. Кăзэниșteану)	16
- Активный циркулярный процесс. Предприятия, имеющие комплексный профиль, способные использовать многогранную экономическую ценность сахарной свеклы (Н. Ботезату)	24
- Иррациональная гонка вооружений — гигантское расточение достояния народов (Николае Килие)	28

„DUNĂREA“ ÎN LUNA CADOURILO

Unitate reprezentativă, magazinul universal „DUNĂREA“, cea mai recentă realizare a comerțului brăilean, oferă condiții optime pentru prestarea unui comerț modern. O servire ireproșabilă se adaugă unui fond de marfă abundent, mult solicitat în aceste zile premergătoare LUNII CADOURILOR.

La subsolul magazinului o gamă largă de produse alimentare răspunde diverselor opțiuni ale cumpărătorilor.

Parterul este rezervat produselor cosmetice, gablonzurilor, articolelor foto, celor de marochinărie, papetărie, artizanat, cristalurilor, articolelor de mercerie, pasmanterie, articolelor de sezon; tot aici se găsește amplasat un raion special de cadouri.

Articolelor pentru copii le este rezervat etajul I, unde, începând de la dulciuri și pînă la jucării, este prezent tot ce înseamnă universul copilăriei.

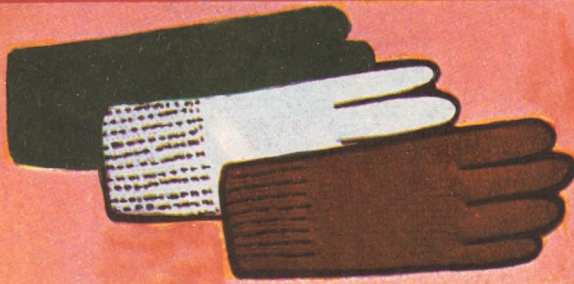
Gusturile și exigențele feminine sînt satisfăcute în totalitate la etajul II, sub forma articolelor vestimentare, a celor de galanterie și încălțăminte. Tot aici se găsesc cosmeticele bărbătești, iar restul articolelor — confecții, încălțăminte, tricotaje, galanterie sau cele destinate activităților de sport și pescuit se află la raioanele specializate de la etajul III.

Etajul IV dispune de raioane unde se desfac diverse tipuri de țesături, articole destinate decorațiunilor interioare, aparatură electronică și electrotehnică, articole de menaj și, în fine, de un raion destinat melomanilor.

La ultimul nivel al magazinului se află un restaurant și o braserie.

Un ingenios amplasament al raioanelor și al mobilierului, scările rulante, creează facilități cumpărătorilor pentru alegerea și cumpărarea mărfurilor. Totodată, un bun sistem informațional asupra noutăților, inițierea unor manifestări cu participarea publicului cumpărător (demonstrații cu aparatura electrocasnică, parăzi ale modei etc.) practicarea, într-un mare procentaj, a formelor moderne de vînzare (70% prin expunere liberă, restul prin autoservire) cursuri cu personalul de servire pe teme de etică și psihologie comercială, legislație etc. au ca scop satisfacerea exigențelor cumpărătorilor.

DE SUGESTII DARURI LUNA CADOURILOR

Imbrăcămintea femeilor este pusă în valoare de acele amănunte pe care creatorii de modă le numesc accesorii dar și de încălțăminte, dacă se întregesc în armonia de culori și stilul vestimentației.

O mare varietate de modele și culori de cizme, poșete, cordoane, pălării, baticuri, eșarfe, umbrele, mănuși tricotate etc. găsiți în magazinele de specialitate ale comerțului de stat.

În aceste zile, mari posibilități de alegere a darurilor de LUNA CADOURILOR !